

Toshkent quyosh fotoelektr
stansiyasi va energiya saqlash
akkumulyator tizimi (ESAT) loyihasi
O'zbekiston
Respublikasi

Manfaatdor tomon
hamkorlik rejasi

2023 yil noyabr v1.1

HUJJAT HAQIDA MA'LUMOT

LOYIHA NOMI	Toshkent quyosh fotoelektr stansiyasi va energiya saqlash akkumulyator tizimi (ESAT) loyihasi
LOYIHA RAQAMI 5Cs	1305/001/152
HUJJAT NOMI	Manfaatdor tomonlarni jalb qilish rejasi
BUYURTMACHI	ACWA Power Kompaniyasi
5Cs LOYIHA MENEJERI	Ketrin Sarunday
5Cs LOYIHA DIREKTORI	Ken Veyd

HUJJATLARNI NAZORAT QILISH

VERSIYA	SANA	TAVSIF	TUZILDI	TEKSHIRILDI	TASDIQLANDI
1.0	2023 yil 17 oktyabr	Manfaatdor tomonlarni jalb qilish rejasi	K. S.	U. R.	K. R. V.
1.1	2023-yil 17-noyabr	Manfaatdor tomonlarni jalb qilish rejasi	K. S.	U. R.	K. R. V.

1	Moliyaviy kapital	Joylashuvi, etkazib berish usuli yoki funktsiyasidan qat'i nazar, barcha tashkilotlar o'z mahsulotlari yoki xizmatlarini uzoq muddatli etkazib berishni ta'minlaydigan "5 Capitals kompaniyaning barqarorlik modeli" ga bog'liq.
2	Ijtimoiy kapitali	
3	Tabiiy kapitali	
4	Sanoat kapitali	Barqaror rivojlanish 5 Capitals faoliyatining asosini tashkil etadi. Qayerda faoliyat yuritishimizdan qat'i nazar, biz mijozlarimizga investitsiya fondlarini saqlash va ko'paytirish vositalarini taqdim etishga intilamiz.
5	Inson kapitali	

MAS'ULIYATNI RAD ETISH

5 Capitals kompaniyasi ushbu hujjat boshqa shaxslar tomonidan yoki boshqa maqsadlarda ishlatilishi mumkinligi oqibatlarini uchun javobgar emas. Ushbu hujjatda maxfiy ma'lumotlar va patentlangan intellektual mulk mavjud. Ushbu hujjat buyurtma bergan tomonning roziligsiz boshqa tomonlarga ko'rsatilmastligi kerak.

Ushbu hujjat faqat buyurtma bergan tomon va yuqoridagi loyiha bilan bog'liq aniq maqsadlar uchun beriladi. Undan boshqa tomonlar yoki boshqa maqsadlarda foydalanilmasligi kerak.

MUNDARIJA

1	KIRISH	1
1.1	Loyihani asoslash va harakat rejasi	1
1.2	Manfaatdor tomonlar bilan o'zaro munosabatlarga qo'yiladigan talablar	2
1.3	MTJQR maqsadlari	3
1.4	MTJQR doirasi	4
1.5	MTJQR tuzilishi	5
2	LOYIHANING TAVSIFI	7
2.1	Loyiha haqida asosiy ma'lumotlar	7
2.2	Loyihaning joylashuvi	7
2.3	Mavjud erdan foydalanish va yer olish	9
2.3.1	Fotoelektr stantsiya va podstantsiya maydoni	9
2.3.2	ESAT qurilmalari uchastkasi	12
2.4	AMIMga ta'sir qiladigan ob'ektlarni aniqlash	14
2.5	Yer sotib olish jarayoni	19
2.5.1	Elektr energiyasini sotib olish shartnomasi	19
2.5.2	O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Qarori	19
2.5.3	Yerdan foydalanish huquqlarini o'tkazish	19
2.6	Loyiha ob'ektlari	21
2.6.1	Asosiy ob'ektlar	21
2.6.2	Yordamchi ob'ektlar	23
2.6.3	Tegishli ob'ektlar	24
2.7	Qurilish ishlari, resurslar va chiqindilar	25
2.7.1	Qurilish ishlari:	25
2.7.2	Qurilish uskunalari	25
2.7.3	Qurilish materiallari va chiqindilar	26
2.7.4	Elektr energiyasiga bo'lgan talab	27
2.7.5	Qurilish ishchi kuchi	27
2.8	Foydalanish va texnik xizmat ko'rsatish ishlari, resurslar va chiqindilar	27
2.8.1	Operatsion ishlar	27
2.8.2	Operatsion uskunalar	28
2.8.3	Operatsion materiallar va chiqindilar	28

2.8.4	Elektr energiyasiga bo'lgan talab	28
2.8.5	Texnik xodimlar	29
2.9	Loyihaning asosiy bosqichlari	29
3	HUQUQIY VA ME'YORIY MAJBURIYATLAR	30
3.1	Milliy qonunlar va qoidalar	30
3.1.1	Milliy AMTB baholashda jamoatchilik ishtiroki	30
3.1.2	Aholining shikoyatlarini ko'rib chiqish	31
3.2	Kreditorning atrof-muhit va ijtimoiy muhit talablari	32
3.2.1	Yevropa tiklanish va taraqqiyot banki (YETTB)	32
3.2.2	IV Ekvator tamoyillari	33
4	MANFAATDOR TOMONLARNI ANIQLASH VA TAHLIL QILISH	36
5	MANFAATDOR TOMONLARNI JALB QILISH DASTURI	44
5.1	Manfaatdor tomonlarni jalb qilish usullari	44
5.2	Manfaatdor jamoalar vakillarining asosiy muammolari va fikr-mulohazalari	62
5.3	Atrof-muhit va ijtimoiy muhitni muhofaza qilish bo'yicha hujjatlarni taqdim etish	64
5.4	Ta'sir choralari qo'llashni oldini olish choralari	66
5.5	Qurilish va ishga tushirish jarayonida manfaatdor tomonlar bilan o'zaro hamkorlik	67
5.6	Foydalanish jarayonida manfaatdor tomonlar bilan o'zaro hamkorlik	76
6	SHIKOYATLARNI KO'RIB CHIQISH MEXANIZMI	82
6.1	Shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmining asosiy tamoyillari	82
6.2	Shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmi doirasi	83
6.3	Shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmini boshqarish bosqichlari	84
6.3.1	Shikoyatlarni boshqarish tartib-qoidalari to'g'risida ma'lumot berish.	84
6.3.2	Shikoyat berish	85
6.3.3	Shikoyatlarni kuzatish	86
6.3.4	Shikoyatlarni ko'rib chiqish va tekshirish	87
6.3.5	Shikoyatlarni hal qilish va ularga javob berish imkoniyatlari	88
6.4	Qurilish va foydalanishga topshirish bosqichida shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmi	89

6.5	Foydalanish bosqichida shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmi	91
6.6	Ayollar, zaif va kam ta'minlangan aholining shikoyatlarini ko'rib chiqish tartibi	92
6.6.1	Gender zo'ravonligi va jinsiy zo'ravonlik (GZJZ) haqida xabar berish	93
6.7	Shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmining aloqa ma'lumotlari	93
6.8	Texnologik jarayon va vaqt	95
6.9	Loyiha axborot markazi	96
6.10	Trening	98
7	AMALGA OSHIRISH REJASI	99
7.1	Rol va mas'uliyat	99
7.1.1	Jamoatchilik bilan aloqalar xizmati rahbari	Error! Bookmark not defined.
7.1.2	SS, MMQ, X va AMMQ bo'limi boshlig'i	100
7.1.3	Atrof-muhit va ijtimoiy masalalar bo'yicha menejer	101
7.1.4	Jamoatchilik bilan aloqalar bo'yicha mutaxassis	101
7.1.5	MMT qo'mitasi	102
7.2	Monitoring va hisobot	104
8	KO'RIB CHIQISH	108
A	ILOVA-SHIKOYAT ARIZASINING NAMUNASI	109
ILOVA B	SHIKOYATLARNI RO'YXATDAN O'TKAZISH SHAKLI	110
ILOVA C	LOYIHA VA SHKCHM UCHUN MA'LUMOT RISOLASI	111

QISQARTMALAR RO'YXATI

MA'NOSI!!	QISQARTMALAR!!
OIIB	Osiyo infratuzilma investitsiyalari banki
TD	Ta'sir doirasi
ESAT	Energiya saqlash akkumulyator tizimi
TRM	Toza Rivojlanish Mexanizmi
CEEC	China Energy Engineering Corporation
AMIBR-Q	Qurilish paytida Atrof-muhit va ijtimoiy boshqaruv rejasi
HQM	Kritik yashash muhiti
KYaMB	Kritik yashash muhitini baholash
JABM	Jamoatchilik bilan aloqalar bo'yicha mutaxassis
TFBK	Tijoriy foydalanish boshlangan kuni
DEG	Germaniyaning DEG korporatsiyasi
RMT	Rivojlanishni moliyalashtirish tashkilotlari
ZCh	Zaryadsizlantirish chuqurligi
EQYJ	Endemik qushlarning yashash joylari
YeTTB	Yevropa tiklanish va taraqqiyot banki
AMTB	Atrof-muhitga ta'sirni baholash
EBT	Energiya boshqaruv tizimi
ETMI	Ekvatorial tamoyillarga amal qiluvchi moliyaviy institutlar
AMIB	Atrof-muhit va ijtimoiy boshqaruv
AMITB	Atrof-muhit va ijtimoiy ta'sirni baholash
AMIBT	Atrof-muhit va ijtimoiy boshqaruv tizimi
FGM	Fokus-guruh muhokamalari
PGZ	Potentsial gender zo'ravonligi
IXT	Ilg'or xalqaro tajribalar
OYuM	Og'ir yuk mashinalari
SS, MMQ, X va AMMQ	Sog'liqni saqlash, mehnatni muhofaza qilish, xavfsizlik va atrof-muhitni muhofaza qilish
IShHT	Isitish, shamollatish va havoni tozalash
XMI	Xalqaro moliya institutlari
MA	Mahalliy aholi
ITB	Islom taraqqiyot banki
AJ	Aksiyadorlik jamiyati
ABXXH	Asosiy bioxilma-xillik hududlari
AMBS	Asosiy ma'lumot beruvchilar bilan suhbatlar
YOITR	Yer sotib olish va iqtisodiy tiklash rejasi
MHO	Mahalliy hokimiyat organlari
TBTO	Tsiklning boshlanishi - tsiklning oxiri

MA'NOSI!!	QISQARTMALAR!!
YISh	Yer ijarasi shartnomasi
MVIA	Milliy vazirliklar, idoralar va agentliklar
EAMMIOV	Ekologiya, atrof-muhitni muhofaza qilish va iqlim o'zgarishi vazirligi
O'MET	O'zbekiston milliy elektr tarmog'i
NNT	Nodavlat notijorat tashkiloti
HQM	Hisobotning qisqacha mazmuni
FTXK	Foydalanish va texnik xizmat ko'rsatish
AMIBR-I	Ish paytida atrof-muhit va ijtimoiy boshqaruv rejasi
HEUL	Havo elektr uzatish liniyasi
TKJ	Loyihadan ta'sirlangan jamoalar
QH	Qo'riqlanadigan hududlar
LAM	Loyiha axborot markazlari
EESOSh	Elektr energiyasini sotib olish shartnomasi
DXSh	Davlat-xususiy sheriklik
FS	XMI faoliyati standartlari
FE	Fotoelektr
CKAQA	Dispetcherlik nazorati va ma'lumotlarni yig'ish tizimi
TZBR	Ta'minot zanjirini boshqarish rejasi
JEZ	Jinsiy ekspluatatsiya va zo'ravonlik
DEE	Davlat ekologik ekspertizasi
MTJQR	Manfaatdor tomonlarni jalb qilish rejasi

1 KIRISH

1.1 Loyihani asoslash va harakat rejasi

O'zbekiston Markaziy Osiyo mintaqasida iqtisodiyoti eng tez rivojlanayotgan mamlakatlar qatoriga kiradi va elektr energiyasiga talab ortib bormoqda. 2018-yilga kelib mamlakatda elektr energiyasi iste'moli 50 million TVt/soatga yetdi, aholi sonining doimiy o'sishi va sanoat rivojlanishi tufayli ichki elektr energiyasiga ichki talab yiliga 4 foizga o'sishi prognoz qilinmoqda.

Elektr energiyasi iste'molining barqaror o'sish tendentsiyasi, eski elektr stansiyalari unumdorligining pasayishi va yuzaga kelayotgan iqlim muammolari, ayniqsa Toshkent, Andijon, Namangan, Farg'ona, Samarqand va Surxondaryo viloyatlarida misli ko'rilmagan elektr ta'minoti taqchilligiga olib keldi. 2022-yil dekabr oyida qishning keskin haroratida isitish uchun elektr energiyasiga bo'lgan talabning keskin ortishi natijasida elektr tarmoqlarida jiddiy ortiqcha yuk paydo bo'ldi, bu esa butun Toshkent viloyatida elektr ta'minotida uzilishlarga olib keldi. O'zbekistonda yuzaga kelayotgan energetika inqirozi mamlakatning qayta tiklanadigan energetika bazasini rivojlantirish bo'yicha shoshilinch choralar ko'rish uchun asos bo'ldi. Ushbu harakat mamlakatning ko'mir energiyasidan voz kechish va ekologik yo'naltirilgan iqtisodiyotga o'tishga qaratilgan siyosatiga mos keladi.

2023 yil 19 mart Aksiyadorlik jamiyati (AJ) "O'zbekiston milliy elektr tarmog'i" (O'MET) ACWA Power kompaniyasi (keyingi o'rinlarda loyihani ishlab chiquvchi deb yuritiladi) bilan Toshkent viloyatida quvvati 200 megavatt (MVt) bo'lgan fotoelektr stansiyasini va quvvati 500 megavatt-soat (MVt-s) quvvatga ega akkumulyator energiyasini saqlash tizimini (ESAT) jadal rivojlantirish va ishlatish uchun elektr energiyasini sotib olish shartnomasi. Shartnoma fotoelektr stansiya va akkumulyator energiyasini saqlash tizimini (ESAT) tijoriy foydalanish (TFK) boshlangan kundan boshlab mos ravishda 25 yil va 20 yilga mo'ljallangan. Shartnoma yakunida loyiha ob'ektlari mahsulot xaridoriga (O'MET) keyingi foydalanish va texnik xizmat ko'rsatish (FTXK) uchun beriladi.

Shu maqsadda 2023-yil 23-mart kuni loyiha kompaniyasi – ACWA Power Riverside Solar MChJ davlat ro'yxatidan o'tkazildi. Loyihani rejalashtirish jarayonida loyihani ishlab chiquvchi xalqaro moliyalashtirish uchun rivojlanishni moliyalashtirish tashkilotlariga murojaat qiladi, shu jumladan Evropa tiklanish va taraqqiyot banki (YeTTB), Germaniya investitsiya korporatsiyasi (GIK), Osiyo infratuzilma investitsiya banki (OIIB), Islom taraqqiyot banki (ITB), Saudi EXIM Banki va «Proparco» –Fransiya taraqqiyot agentligi (AFD Group) (keyingi o'rinlarda-loyiha kreditorlari).

Atrof-muhit va xavfsizlikka ta'sirni baholashning amaldagi mezonlariga muvofiq kompleks rejalashtirish va ruxsatnomalarni berishni ta'minlash uchun loyihani ishlab chiquvchi 5 Capitals kompaniyasiga (keyingi o'rinlarda maslahatchi deb yuritiladi) loyihaning atrof-muhit va ijtimoiy ta'sirini (AMITB) banklar uchun maqbul baholashni amalga oshirishni buyurdi. Maslahatchi milliy AMTB va atrof-muhit va ijtimoiy ta'sirni baholash bo'yicha tadqiqotlarning ayrim elementlarini amalga oshirishda yordam berish uchun Juru va NBTni mahalliy yordamchi maslahatchilar sifatida jalb qildi.

1.2 Manfaatdor tomonlar bilan o'zaro munosabatlarga qo'yiladigan talablar

Loyiha Toshkent viloyatining shahar atrofidagi ikkita hududida elektr energiyasi ishlab chiqarish va saqlash bo'yicha ikkita yirik ob'ektni qurishni nazarda tutadi. Loyihani ishlab chiquvchi loyihani moliyalashtirish uchun bir qator rivojlanish moliya tashkilotlariga (RMT) murojaat qiladi. Barqaror rivojlanishni ta'minlash uchun ushbu tashkilotlar o'z faoliyatida investitsiya loyihalarini amalga oshirish jarayonida risklarni aniqlash, baholash va boshqarish uchun AMIM (atrof-muhit va ijtimoiy muhit) siyosatiga amal qiladilar.

Rivojlanish loyihalarining ekologik va ijtimoiy-iqtisodiy barqarorligini ta'minlash bo'yicha majburiyatlar biologik xilma-xillikni saqlash, atrof-muhitning ifloslanishiga qarshi kurash, iqlim o'zgarishi, madaniy merosni saqlash, inson huquqlarini himoya qilish kabi dolzarb rivojlanish masalalariga oid ko'plab xalqaro konventsiyalar va MRI faoliyatining mezonlarida mustahkamlangan., qaror qabul qilishda jamoatchilikning ishtiroki va ma'lumotlarga kirish. Ushbu majburiyat, shuningdek, RMTning sheriklari, mijozlari va manfaatdor tomonlari (shu jumladan, loyihadan ta'sirlangan jamoalar) oldidagi majburiyatini asoslab beruvchi shaffoflik, hisobdorlik va yaxshi boshqaruv tamoyillariga asoslanadi.

Keng ko'lamli xalqaro shartnomalar va tarmoq tavsiyalariga muvofiq, manfaatdor tomonlar bilan hamkorlik barqaror va ijtimoiy mas'uliyatli rivojlanishni rejalashtirish va amalga oshirishning asosiy elementidir. Atrof-muhit va ijtimoiy xavflarni kamaytirish choralarini aniqlash, baholash, rejalashtirish va tegishli monitoring, manfaatdor tomonlar bilan maslahatlashish va birgalikda rejalashtirish kontekstida ekspert va mahalliy bilimlardan foydalanish va tegishli loyiha xatarlarini minimallashtirishga qaratilgan. Loyiha haqida uni ishlab chiqishning barcha bosqichlarida ma'lumot berish, shuningdek, manfaatdor tomonlarning ma'lumotlarga kirish huquqini ta'minlaydi hamda mazmunli va maslahat suhbatlari bilan bir qatorda manfaatdor tomonlarni ma'lum investitsiyalarga jalb qilishga yordam beradi.

Shunday qilib, loyihani ishlab chiqishda manfaatdor tomonlarni jalb qilish atrof-muhit va ijtimoiy muhitdagi xavflarni minimallashtirish, potentsial Benefitsiarlar uchun loyihaning barqaror va adolatli foydasini yaratish, shuningdek, loyihani ishlab chiqishning tegishli maqsadlari, mezbon mamlakat qoidalari va MRI ko'rsatmalariga rioya qilmaslik bilan bog'liq huquqiy, moliyaviy va obro' - e'tibor xatarlarini bartaraf etish uchun juda muhimdir. Shunday qilib, loyihani atrof-muhit va ijtimoiy muhit nuqtai nazaridan baholash va manfaatdor tomonlar bilan o'zaro munosabatlarning tegishli jarayonlari parallel ravishda amalga oshirilishi kerak bo'lgan uzviy bog'liq jarayonlardir. Shunga ko'ra, bu erda taqdim etilgan Manfaatdor tomonlarni jalb qilish rejasi (MTJQR) loyiha manfaatdor tomonlari bilan mazmunli va tabaqalashtirilgan maslahatlashuvlar o'tkazish va loyihani amalga oshirish davrida (ya'ni rejalashtirish, qurish va foydalanish bosqichlarida) ma'lumotlarni oshkor qilish uchun qo'llanma bo'lib xizmat qiladi.

Loyiha darajasidagi manfaatdor tomonlar bilan o'zaro munosabatlarning huquqiy konteksti 2.1 ushbu hujjat bo'limida keltirilgan.

1.3 MTJQR maqsadlari

Manfaatdor tomonlar bilan o'zaro hamkorlik milliy qonunchilik va loyiha kreditorlarining AMITBga ta'sir qilish risklari sohasidagi faoliyati standartlariga muvofiq AMIMni o'tkazishning asosiy talablaridan biridir. Ushbu hujjatlarga ko'ra, loyihani rejalashtirishning dastlabki bosqichlarida boshlanadigan va uni amalga oshirishning barcha keyingi bosqichlarida davom etadigan manfaatdor tomonlar bilan o'zaro munosabatlarning muhim va moslashuvchan jarayoni AMIMga ta'sir qilish xavfi sohasidagi faoliyat standartlarining quyidagi maqsadlariga erishilishini ta'minlashga qaratilgan:

- Loyihani amalga oshirishga ta'sir o'tkazish va/yoki unga ta'sir ko'rsatish imkoniyatiga ega bo'lgan tomonlar, shuningdek, loyiha natijalaridan manfaatdor tomonlar bilan hamkorlikdagi, informatsion va shaffof muloqotni o'rnatish.
- Atrof-muhit va ijtimoiy ta'sirini aniqlash va baholash uchun mahalliy va ekspert bilimlaridan foydalanish va birlashtirish, so'ngra loyihani optimallashtirish va yumshatish choralarini samarali rejalashtirish.
- Mahalliy hamjamiyat tomonidan qo'llab-quvvatlashni ta'minlash va loyihadan maqsadli benefitsiarlarga barqaror foyda keltirish.

Manfaatdor tomonlar bilan o'zaro aloqalar-bu "jonli" jarayon bo'lib, u maxsus va hujjatlashtirilgan Manfaatdor tomonlarni jalb qilish rejasi (MTJQR) orqali tashkil etilishi kerak.

1.4 MTJQR doirasi

Ushbu hujjatda ko'rsatilgan Manfaatdor tomonlarni jalb qilish rejasi loyiha doirasida turli xil manfaatdor tomonlarni jalb qilish tadbirlarini loyiha kreditorlari tomonidan amalga oshiriladigan tartibga solish talablari va tegishli AMIM standartlariga muvofiq boshqarish maqsadida ishlab chiqilgan, xususan, YeTTB loyihalarini amalga oshirish talablari (YeTTB IT), ekvator printsiplari (EP) va shunga ko'ra, XMK (XMK FS) faoliyati standartlari. MTJQR quyida tavsiflanganidek, butun loyihani tashkil etuvchi barcha rejalashtirilgan ob'ektlarga nisbatan qo'llaniladi:

- Yuqorichirchiq tumanidagi 200 MVt quvvatga ega quyosh (fotoelektr) elektr stansiyasi.
- Parkent tumanidagi 334 MVt quvvatga ega ESAT (energiya saqlash akkumulyator tizimi).
- 220 kV havo elektr uzatish liniyasi (HEUL) "Tsiklning boshlanishi - tsiklning oxiri" (TBTO).

YeTTBning IT1 va XMK FS1da belgilangan atrof-muhit va ijtimoiy ta'sirni baholash talablariga muvofiq, MTJQR loyihaning butun ta'sir doirasi (TD) bo'yicha atrof-muhit va xavfsizlikka potentsial ta'sirlar bo'yicha manfaatdor tomonlar bilan muloqotni o'z ichiga oladi. Shunday qilib, MTJQR yuqorida sanab o'tilgan asosiy va tegishli aktivlar, shuningdek, Loyihaning AMITBda aniqlangan bir qator yordamchi aktivlar bilan bog'langan.

Bundan tashqari, Ushbu Rejaning bo'limida batafsil bayon qilinganidek, MTJQR doirasida manfaatdor tomonlarni jalb qilish faoliyati quyidagilarni o'z ichiga oladi:

- Maslahatlashuvning turli usullari (masalan, rasmiy maslahat yozishmalar, fokus-guruh muhokamalari, asosiy ma'lumot beruvchilar bilan suhbatlar va boshqalar).
- Axborotni oshkor qilishning turli usullari (masalan, aholi bilan uchrashish, yozma bildirishnomalar va AMIM kafolat hujjatlari to'g'risida ma'lumot berish).
- Shikoyatlarni monitoring qilish (ya'ni, AMIMning turli mavzularida, shu jumladan inson huquqlari bo'yicha loyihani amalga oshirish bilan bog'liq shikoyatlarni to'plash va javob choralarini ko'rish).

Amalga oshirishning turli bosqichlarida loyiha faoliyatining prognoz qilinayotgan rivojlanishini, loyihaning me'yoriy-huquqiy bazasidagi mumkin bo'lgan o'zgarishlarni va turli xil ijtimoiy-iqtisodiy dinamikani hisobga olgan holda, MTJQR "jonli" boshqaruv rejasi bo'ladi. Reja loyiha kreditorlari tomonidan belgilangan milliy me'yorlar va majburiyatlarga muvofiq loyihaning o'zgaruvchan shartlari va AMITB natijalariga, AMIMning keyingi monitoringiga va AMIMga ta'sirini baholashning har qanday keyingi jarayonlariga moslashadi. AMITB baholash tugagandan so'ng, MTJQR Loyihaning kengroq atrof-muhit va ijtimoiy boshqaruv tizimiga (AMIBT) integratsiya qilinadi va mos ravishda yangilanadi.

1.5 MTJQR tuzilishi

Loyihaning ushbu hujjatdagi MTJQR taqdimoti quyidagicha tuzilgan:

1. Kirish
 - MTJQR maqsadlari
 - Loyiha tarixi
 - MTJQR doirasi
2. Loyihaning tavsifi
 - Loyihaning joylashuvi
 - Loyihaning tavsifi
 - Loyihani yaratishga qo'yiladigan talablar
 - Loyihadan foydalanishga qo'yiladigan talablar
 - Mahalliy o'ziga xoslik va zaiflik
3. Qoidalar va talablar
 - Milliy talablar
 - Kreditorlarning talablari
4. Manfaaddor tomonlarni aniqlash va tahlil qilish
 - Manfaaddor tomonlarni aniqlash usuli
5. Manfaaddor tomonlarni jalb qilish dasturi
 - Hamkorlikni jalb qilish usullari
 - Atrof-muhit va ijtimoiy muhitni muhofaza qilish bo'yicha hujjatlarni taqdim etish
 - Ta'sir choralari qo'llashni oldini olish choralari
 - Qurilish va ishga tushirish jarayonida manfaaddor tomonlar bilan o'zaro hamkorlik
 - Foydalanish jarayonida manfaaddor tomonlar bilan o'zaro hamkorlik
6. Shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmi
 - Shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmining asosiy tamoyillari
 - Shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmi doirasi
 - Shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmini boshqarish bosqichlari
 - Qurilish va foydalanishga topshirish bosqichida shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmi
 - Foydalanish bosqichida shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmi
 - Ayollar, zaif va kam ta'minlangan aholining shikoyatlarini ko'rib chiqish tartibi

- Shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmining aloqa ma'lumotlari
 - Texnologik jarayon va vaqt
 - Loyiha axborot markazi
 - Trening
7. Amalga oshirish rejasi
- Rol va mas'uliyat
 - Monitoring va hisobot
8. Ko'rib chiqish
9. Ilovalar

2 LOYIHANING TAVSIFI

2.1 Loyiha haqida asosiy ma'lumotlar

2-1 Loyiha haqida asosiy ma'lumotlar jadvali

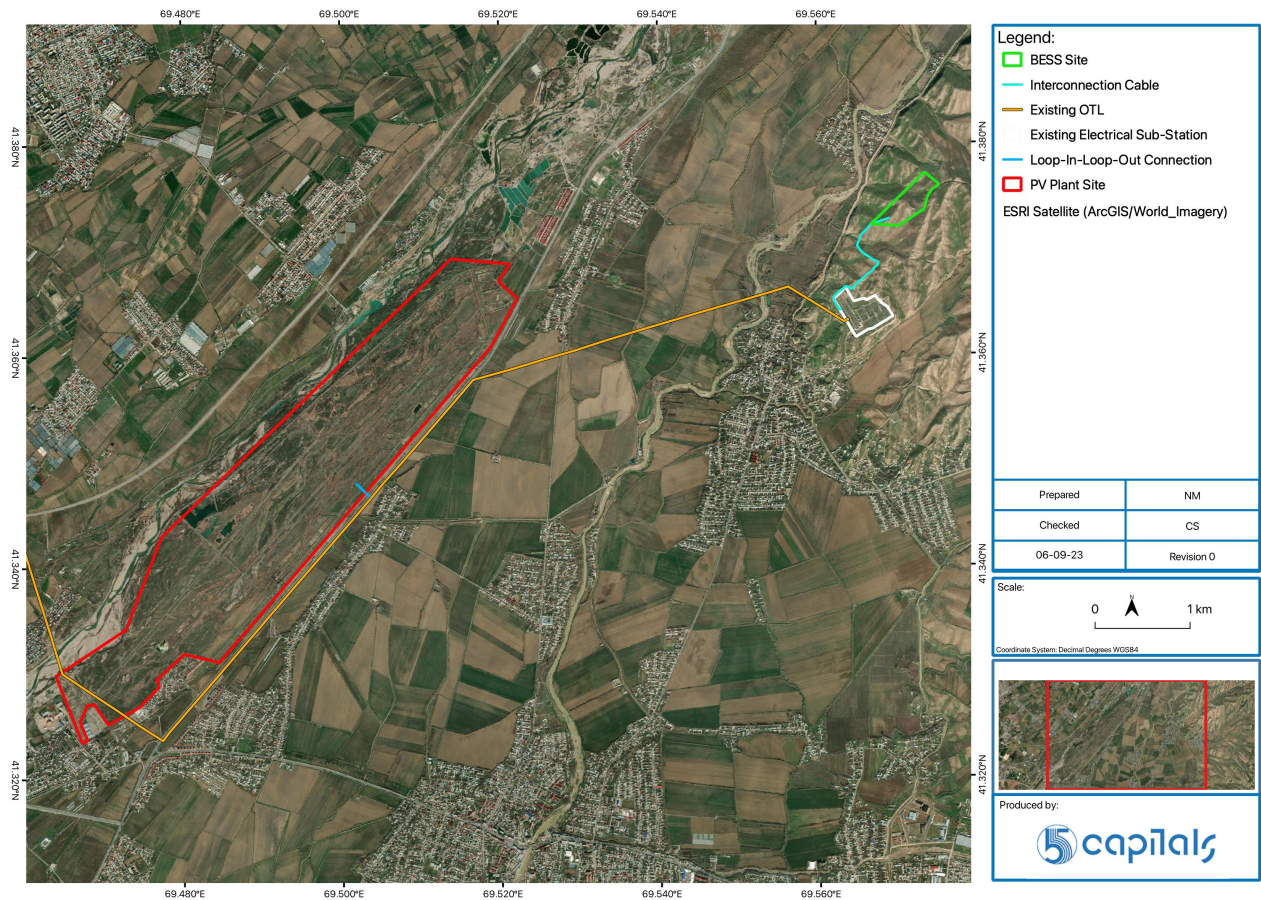
LOYIHA NOMI	Toshkent quyosh fotoelektr stansiyasi va energiya saqlash akkumulyator tizimi (ESAT) loyihasi
LOYIHA ISHLAB CHIQUVCHISI	ACWA Power Kompaniyasi
LOYIHA TASHKILOTI	ACWA Power Riverside Solar LLC
BUYURTMACHI	"O'zbekiston Milliy elektr tarmog'i" aksiyadorlik jamiyati
BOSH PUDRATCHI	China Energy Engineering Corporation (CEEC)
OPERATION VA TA'MIRLASH KOMPANIYASI	NOMAC
ATROF-MUHITNI MUHOFAZA QILISH BO'YICHA MASLAHATCHI	"5 Capitals" kompaniyasi atrof-muhitni muhofaza qilish va boshqarish bo'yicha konsalting ("5 Capitals") Pochta qutisi 119899, Dubai, BAA Tel: +971 (0) 4 343 5955, Faks: +971 (0) 4 343 9366 www.5capitals.com
	"Juru Consulting" MCHJ Chust ko'chasi, 10-uy, 100077 Toshkent, O'zbekiston Tel: +998 71 202 0440, Faks: +998 71 2020440 O'zbekistonda ro'yxatdan o'tgan va asosiy faoliyat joyiga ega bo'lgan "Nazar biznes va texnologiyalar" MCHJ: O'zbekiston, Toshkent shahri, Yakkasaroy tumani, Bekarik ko'chasi, 14-uy, 7-xonadon.
ALOQA QILUVCHI SHAXS	Ken Veyd (direktor), Ken.wade@5capitals.com

2.2 Loyihaning joylashuvi

Loyiha ikkita asosiy komponentdan iborat - fotoelektr stansiyasi (FES) va energiya saqlash akkumulyator tizimi (ESAT) Fotoelektr stantsiyasi va ESAT bir-biridan 3,5 km masofada, mos ravishda Yuqorichirchiq va Parkent tumanlarida joylashgan. Ikkala tuman ham Toshkent viloyati hududida joylashgan. Loyihaning umumiy joylashuvi Toshkent shahridan taxminan 20 km uzoqlikda joylashgan.

Fotoelektr stantsiya hududida joylashgan kollektor podstantsiyasi ishlab chiqarilgan elektr energiyasini fotoelektr stansiyasining janubiy va sharqiy chegaralari bo'ylab o'tadigan qo'shni 220 kV havo elektr uzatish liniyasiga (HEUL) ESAT qurilmalaridan 700 m janubda joylashgan mavjud podstantsiyaga uzatadi. Kollektor podstantsiyasi taxminan 200 m uzunlikdagi TBTO liniyasi yordamida tarmoqqa ulanadi.

Rejalashtirilgan fotoelektr stansiya va ESAT qurilmalarining mavjud 220 kv HEUL va podstansiyaqa nisbatan joylashuvi Rasm 2-1 quyidagi rasmda ko'rsatilgan.

Rasm 2-1 Rejalashtirilgan fotoelektr stantsiya va ESAT qurilmalarining mavjud HEUL va podstansiyaqa nisbatan joylashishi.

Legend	Belgilar
BESS site	ESAT uchastkasi
Interconnection cable	Ulanish kabeli
Existing OTL	Mavjud havo elektr uzatish liniyasi
Existing electrical sub-station	Mavjud elektr podstansiyasi
Loop-In-Loop-Out connection	"Tsiklning boshlanishi - tsiklning oxiri" ulanishi
PV plant site	FES uchastkasi
ESRI satellite (ArcGIS/World imagery)	ESRI sun'iy yo'ldoshi (ArcGIS/World rasmlari)
Prepared	Tuzildi
Checked	Tekshirildi
NM	H.M.
CS	K.C.
06-09-23	6 сентября 2023г.
Revision 0	Tah. 0
Scale	O'lchov
Coordinate system: Decimal degrees WGS84	Koordinatalar tizimi: o'nlik darajalar WGS84

Fotoelektr stantsiya va ESAT qurilmalarining GPS koordinatalari quyidagi jadvalda keltirilgan.

KENGLIK	UZUNLIK
Fotoelektr stantsiya maydonchasi	
41.325191°	69.470523°
41.330067°	69.464979°
41.365295°	69.522204°
41.369126°	69.514002°
ESAT qurilmalari uchastkasi	
41.366310°	69.563611°
41.365157°	69.562050°
41.363517°	69.569715°
41.361561°	69.564812°

2.3 Mavjud erdan foydalanish va yer olish

Vaqtinchalik va doimiy Loyiha ob'ektlarini qurish uchun jami ikkita er uchastkasi olinadi. Ushbu uchastkalarining maydoni Jadvalda Jadval ko'rsatilgan va egalik huquqi va hozirgi erdan foydalanish to'g'risidagi ma'lumotlar quyida keltirilgan.

Jadval 2-2 Loyiha ob'ektlari egallagan er uchastkalarining umumiy ko'rinishi

LOYIHA MAYDONCHASI	MAYDONI (GA)
Fotoelektr stantsiyasi va kollektor podstantsiyasi	655
ESATni o'rnatish	16

Umumiy uzunligi 200 m va 1,56 km bo'lgan 220 kV HEUL va er osti ulash kabelini qurish uchun qo'shimcha yer uchastkasi servitut bo'yicha olinadi.

2.3.1 Fotoelektr stantsiya va podstantsiya maydoni

2.3.1.1 Yerga egalik huquqi

Fotoelektr stantsiyasi, jumladan, kollektor podstantsiyasi qurish uchun ajratilgan yer uchastkasi Toshkent viloyatida suv ta'minoti va kanalizatsiya xizmatlari ko'rsatuvchi "O'zsuvta'minot" aksiyadorlik jamiyati (AJ)ga tegishli.

2.3.1.2 Yerdan foydalanish

Fotoelektr stantsiyasi hududidagi yer uchastkalari bugungi kunda er usti suvlarini tozalash, yer osti suvlarini to'ldirish va Toshkent viloyati hududlarini ichimlik suvi bilan ta'minlash uchun yer

osti suvlarini olish uchun foydalanilmoqda. Ma'lumotlarga ko'ra, bu yerdan suv ta'minoti uchun 1955 yildan beri foydalaniladi va Toshkent shahri aholisining uchdan bir qismiga xizmat qiladi.

2023-yilning 28-aprel kuni loyihani ishlab chiquvchi "O'zsuvta'minot" aksiyadorlik jamiyati va "Juru Limited" kompaniyasining gidrologik tadqiqot guruhi vakillari o'rtasida qo'shma yig'ilish bo'lib o'tdi. Keyinchalik, "O'zsuvta'minot" AJ uchastka hududida joylashgan suv ta'minoti obyektlari ro'yxatini, shuningdek, foydalanish obyektlarining har bir toifasi uchun manbalarni muhofaza qilishning normativ zonalarini (buferlarni) tayyorladi. Kommunal ob'ektlar to'g'risidagi to'liq ma'lumotlar, uning nozikligi tufayli, AMITB maqsadlari uchun oshkor qilinmadi. Shunga qaramay, "O'zsuvta'minot" kompaniyasining mahalliy muhandislari bilan AMITB bosqichida o'tkazilgan maslahatlashuvlar shuni ko'rsatdiki, aholining asosiy ob'ektlari quyidagilardan iborat:

- Uchastaning shimoliy, sharqiy va janubiy perimetri bo'ylab beton panjara o'tadi. Kirish darvozasi va uchastkaga kirish yo'li uchastkaning sharqiy tomonida joylashgan bo'lib, u darhol 4R-12 yo'nalishiga ulashgan.
- Ma'muriy binolar, sanitariya inshootlari va xavfsizlik postlari.
- Jami 63 ta yer osti suv quduqlari mavjud bo'lib, ulardan 48 tasi faol, 15 tasi zaxirada.
- Krichik daryosining yuqori qismidan suv olib keladigan bitta etkazib berish kanali.
- Hammasi bo'lib 28 ta cho'ktiruvchi hovuz mavjud bo'lib, ularning aksariyati eskirgan va foydalanilmayapti.
- Bir nechta suv infiltratsiya kanallari.
- Nasos stantsiyalari va quvurlar.
- Yordamchi uskunalari, shu jumladan, ichki suv quvurlari va elektr kabellari.

Maslahatlashuvlar davomida, shuningdek, "O'zsuvta'minot" korxonasi jiddiy degradatsiyaga uchragan ob'ektlarni qayta ta'mirlagani (ular ta'mirtalab qolgani) aniqlandi va bir qancha mavjud ob'ektlarni modernizatsiya qilish hamda bir qancha yangi infiltratsion suv havzalari va kanallarni yaratishda loyiha ishlab chiquvchisidan yordam so'radi.

Chirchiq daryosi bo'yidan o'tuvchi g'arbiy chegaradan tashqari, uchastkaning perimetri barcha jabhalar bilan o'ralgan. Hududga kirish qat'iy man etiladi, xavfsizlik xodimlari butun hududda joylashgan. Uchastka hududida yerdan foydalanishning boshqa turlari mavjud emas, uchastkada xususiy mulk mavjud emas.

Rasm 2-2 Fotoelektr stansiyasi hududidagi “O‘zsuvta‘minot” AJ ma‘muriy binolari (chapda) va nasos stansiyasi (o‘ngda)

Fotoelektr stansiyasi joylashgan yerning asl egasi sifatida “O‘zsuvta‘minot” kompaniyasi cheklangan hajmda loyihani rivojlantirish uchun foydalanilmayotgan erlarni olishga ruxsat beruvchi e'tirozsiz deklaratsiyani (milliy AMTB qismi sifatida) taqdim etdi. Shunga qaramay, "O'zsuvta'minot" loyiha obyektlari joylashgan yerlarning katta qismidan foydalanishda davom etishini hisobga olib, qurilishning dastlabki bosqichida va keyinchalik foydalanish jarayonida SS va X hududida xavf va ta'sirlarni boshqarish bo'yicha tegishli muvofiqlashtirishni ta'minlash uchun qo'shma ob'ektni boshqarish rejasi ishlab chiqiladi.

Loyihaning qurilish va foydalanish bosqichlarida ob'ekt va uning atrofidagi suv resurslariga ifloslanish ta'sirini, mehnatni muhofaza qilish va xavfsizlik bilan bog'liq hodisalarni, shuningdek, turli xil mulkiy zarar ko'rishning oldini olish va kamaytirish bo'yicha majburiy chora-tadbirlar quyidagilardan iborat:

- (I) ikki xil yerdan foydalanish uchun mo'ljallangan er uchastkalarini (shu jumladan ichki yo'llar va piyodalar yo'llarini) ajratib turadigan va (ii) SS, MMQ, X va AMMQ xavf va ta'sirlarni boshqarish bo'yicha qo'shma va tegishli rol va majburiyatlar uchun asos yaratadigan ob'ektni boshqarish rejasini ishlab chiqish (ya'ni, kutilmagan vaziyatlarni o'z ichiga oladi, masalan to'kilishlar, yong'inlar va toshqinlar)).
- Suv va elektr ta'minoti tizimlarining qamrov zonalari va ularning tegishli bufer zonalari/to'siqlari (ya'ni, tegishli qonunlarda ko'rsatilgan yoki vakolatli organlar tomonidan maxsus belgilangan sanitariya muhofazasi zonalari, tarmoq xavfsizligi zonalari) chegaralarini belgilash.
- Mavjud aktivlar, operatsiyalar va ular bilan bog'liq inson salomatligiga potentsial zararli va/yoki halokatli ta'sir ko'rsatadigan faoliyat va ob'ektlarni majburiy cheklash. Taqiqlangan asosiy faoliyatga quyidagilar kiradi (lekin ular bilan cheklanmaydi):
 - Xavfli materiallarni (masalan, yoqilg'ini) ob'ekt hududida xavfsiz saqlash.
 - Ob'ekt uchastkasida og'ir uskunalarga texnik xizmat ko'rsatish.
 - Suv manbalari va gidrotexnika inshootlari uchun sanitariya buferlarini buzish.
 - Chirchiq daryosining daryo buferi doirasidagi tuproq ishlari
 - Uchastkaga shaxslarga ruxsatsiz kirish huquqini berish.

- Chiqindilarni axlatlash va noto'g'ri joylashtirish, shu jumladan ochiq yoqish.
- Uchastkaning markaziy yoki qirg'oq qismida qurilishni qo'llab-quvvatlash ob'ektlarini (masalan, omborlar, uchastkalar va bosh pudratchi xodimlarining ofislari) tashkil etish.
- "O'zsuvta'minot" AK tomonidan foydalanish va ta'mirlash ishlari uchun ichki kirish yo'llaridan nazoratsiz foydalanish va ularni to'sib qo'yish.
- Sog'liqni saqlash, xavfsizlik va mehnatni muhofaza qilish, shuningdek favqulodda vaziyatlarga tayyorgarlik va ularga javob berish sohasida o'zaro xatarlarni boshqarish bo'yicha umumiy/keng qamrovli rejalar va tartiblarni ishlab chiqish.
- SS, MMQ, X va AMMQ sohasidagi xavf va ta'sirlarni boshqarish bilan bog'liq nomuvofiqliklarni bartaraf etish uchun monitoring va audit.

Uchastka chegaralaridan 500 m radiusda aniqlangan asosiy yerdan foydalanishga janubiy va janubi-g'arbiy chegaralar bo'ylab joylashgan savdo korxonalari, uchastkaning sharqida joylashgan 4R-12 avtomagistrali, shimoliy chegaradan uzoqda joylashgan suv yetishtirish hovuzlari klasteri, shimolga yer osti tabiiy gaz quvuri va uchastkaning janubiy va janubi-g'arbiy chegaralari bo'ylab o'tadigan mavjud 200 kV HEUL va boshqalar kiradi.

Rasm 2-3 Fotoelektr stantsiyasi hududidagi mavjud havo elektr uzatish liniyalari (chapda) va uchastka yaqinidagi Chirchiq daryosi (o'ngda)

2.3.2 ESAT qurilmalari uchastkasi

2.3.2.1 Yerga egalik huquqi

Loyiha boshlanishidan oldin ESAT ob'ekti hududidagi yer O'zbekiston Madaniy meros agentligiga (MMA) umumiy maydoni 179 gektar bo'lgan keng maydonning bir qismi sifatida tegishli edi. Biroq, Prezidentning loyihani amalga oshirish to'g'risidagi qarori chiqarilgandan so'ng, madaniy meros agentligi arxeologik tekshiruvdan so'ng qurilmagan yerlarni Toshkent

viloyati hokimligi yer fondiga qaytarib berdi, bu esa ushbu hududda madaniy merosning moddiy resurslari yo'qligini tasdiqladi.

2.3.2.2 Yerdan foydalanish

ESAT qurilmalarini yaratish uchun ajratilgan sayt rivojlanmagan, qishloq xo'jaligi erlari, binolar, kommunal xizmatlar va suv manbalari yo'q. Hududni tekshirish va mahalliy hokimiyat organlari va mahalliy hamjamiyat rahbarlari bilan maslahatlashuvlar shuni ko'rsatdiki, ESAT ob'ekti joylashgan hudud cheklangan miqyosda bo'lsa-da, vaqti-vaqti bilan yaylov uchun foydalaniladi, chunki bu erda yaylovlar unchalik keng emas (yaqin hududga nisbatan). Ikki cho'pon muntazam ravishda ESAT ob'etidan o'tlashda foydalanadi.

Rasm 2-4 ESAT qurilmalari hududidagi yaylov maydoni (chapda) va uchastkaning janubi-g'arbidagi mavjud podstansiya (o'ngda)

ESAT ob'ektiga tutash hududning muhim qismi yaylov uchun ishlatiladi va razvedka paytida qoramol podalari topilgan. Hududning o'rta qismida, g'arbiy, sharqiy va janubida qishloq xo'jaligi yerlari uchun faol foydalaniladigan maydonlar mavjud. Ob'ekt yaqinida belgilangan qishloq xo'jaligi mahsulotlari bug'doy, olma va olxo'ri etishtirishni o'z ichiga oladi.

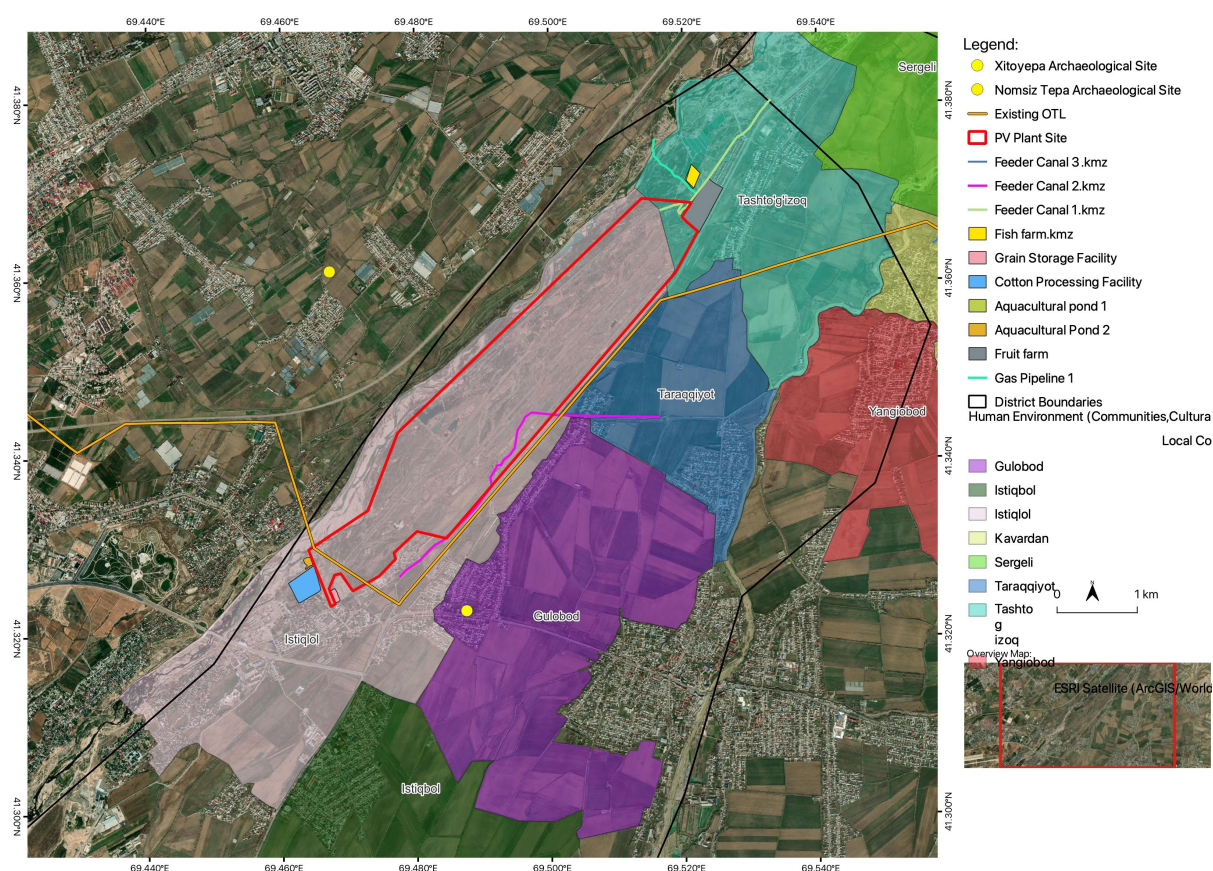

Rasm 2-5 ESAT uchastkasiga tutash hududdagi ekin maydonlari va bog'lar

2.4 AMIMga ta'sir qiladigan ob'ektlarni aniqlash

FES 3 km radiusda va ESAT hududi chegaralarida joylashgan potentsial AMIM retseptorlarini (ya'ni qimmatli ekologik komponentlarni) dastlabki aniqlash sun'iy yo'ldosh tasvirlarini ko'rib chiqish, ob'ektga dastlabki tashriflar va asosiy manfaatdor tomonlar bilan keyingi maslahatlashuvlar orqali amalga oshirildi. Loyiha TDning umumiy ta'sir doirasi loyihaning asosiy ob'ektlari bilan bog'liq bo'lgan potentsial to'g'ridan-to'g'ri ta'sirlarning aksariyati uchun kutilayotgan maksimal TD zonasini hisobga olgan holda 3 km ga o'rnatildi.

Quyidagi rasmda fotoelektr stantsiyasi joylashgan hududda erdan foydalanish va potentsial AMIM ta'siri ko'rsatilgan.

Rasm 2-6 Fotoelektr stantsiyasi hududidan 3 km radiusda potentsial AMIM ta'sirining umumiy ko'rinishi

Legend	Belgilar
Xitoyepa archaeological site	Hitoytepa arxeologik meros ob'ekti
Nomsiz tepa archaeological site	Nomsiz tepa arxeologik meros ob'ekti
Existing OTL	Mavjud havo elektr uzatish liniyasi
PV plant site	FES uchastkasi
Feeder canal 3.kmz	oziqlantiruvchi kanali 3 km3
Feeder canal 2.kmz	oziqlantiruvchi kanali 2km3
Feeder canal 1.kmz	oziqlantiruvchi kanali 1km3
Fishfarm.kmz	Baliqchilik fermasi km3
Grain storage facility	Don ombori

Cotton processing facility	Paxtani qayta ishlash zavodi
Aquacultural pond 1	Akvakultura hovus 1
Aquacultural pond 2	Akvakultura hovus 2
Fruit farm	Meva dehqonchilik
Gas pipeline 1	Gaz quvuri 1
District boundaries	Maydon chegaralari
Human environment (cultural local communities)	Atrof-muhit (madaniy mahalliy jamoalar)
Gulobod	Gulobod
Istikkbol	Istikkbol
Istiklol	Istikkbol
Kavardan	Kavardan
Sergeli	Sergeli
Taraqqiyot	Taraqqiyot
Tashtogiz	Tashtogiz
Overview map: Yangiobod	umumiy ko'rinish xaritasi: Yangiobod
ESRI satellite (Arc/GIS/World imagery)	ESRI sun'iy yo'ldoshi (Arc/GIS/World rasmlari)

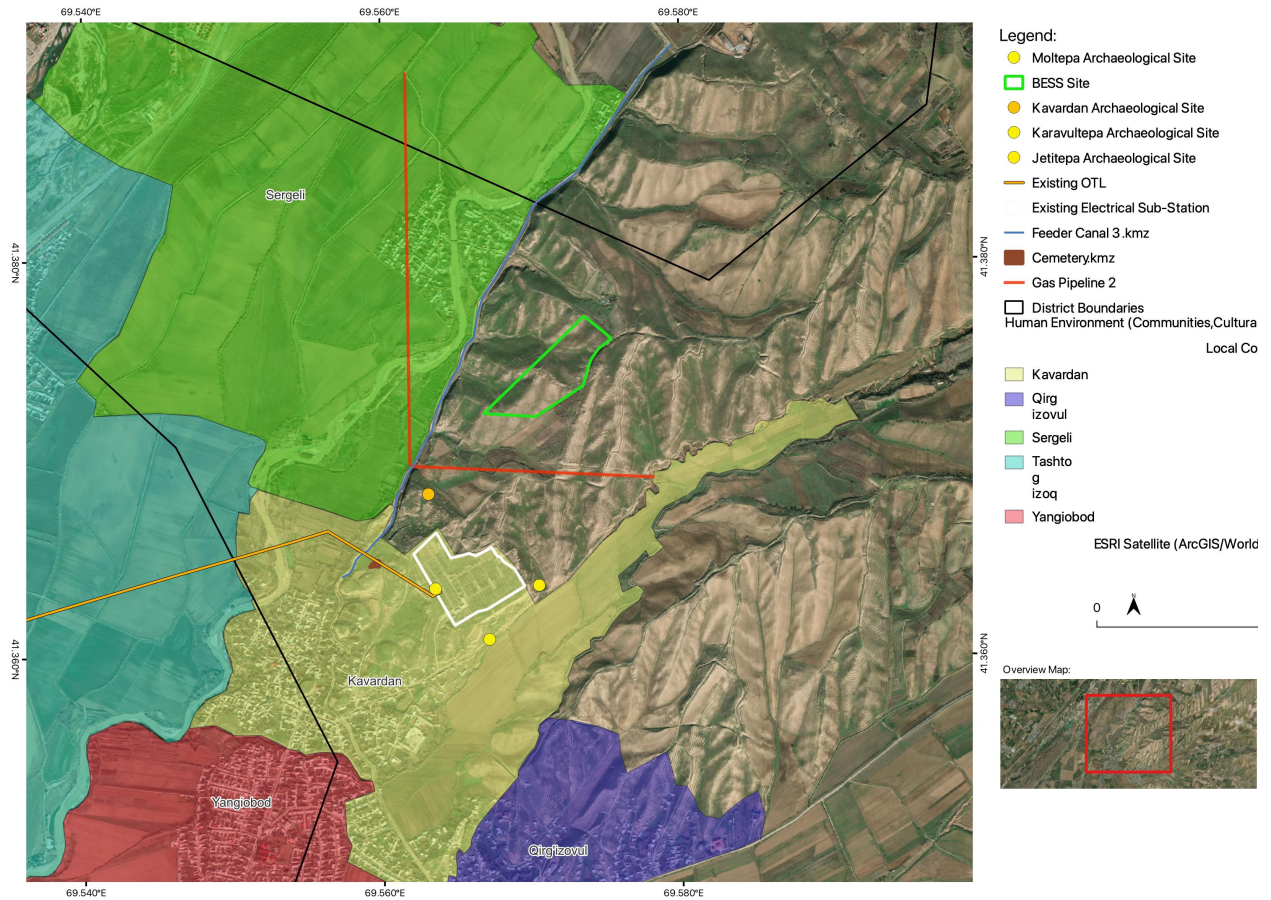
2-3 fotoelektr stansiyaning umumiy TD zonasida aniqlangan AMIM ta'sir ob'ektlari haqida qo'shimcha ma'lumotlar, tegishli qisqacha tavsiflar va loyiha hududining chegaralariga nisbatan joylashuvi keltirilgan.

Jadval 2-3 Fotoelektr stantsiyasining chegaralaridan 3 km masofada AMIM ta'siriga uchragan potentsial ob'ektlarning umumiy ko'rinishi

TA'SIR OB'EKTI TURI	LOYIHA OB'EKTLARIGA YAQINLIK	TAVSIF
"O'zsuvta'minot" AJ suv ta'minoti tizimi ob'ektlari.	Loyiha maydonchasi ichida	"O'zsuvta'minot" AJ tasarrufidagi quduqlar, quvurlar, nasos stansiyalari, infiltratsion kanallar va cho'k tirish havzalari, elektr kabellari, ma'muriy binolar va sanitariya inshootlari.
Chirchiq Daryosi	Uchastkadan 100 m g'arbda	Chirchiq daryosining o'zagi uchastkaning g'arbiy chegarasidan o'rtacha 100 m uzoqlikda joylashgan.
Oziqlantirish 1-kanal	Loyiha maydonchasi ichida	Chirchiq daryosining yuqori oqimidan suv olib keladigan oziqlantiruvchi kanal.
Oziqlantirish 2-kanal	Loyiha maydonchasi ichida	Chirchiq daryosining yuqori oqimidan kelib chiqqan Karasu daryosidan suv olib keladigan oziqlantiruvchi kanal.
Akvakultura hovuzi	Uchastkadan 200 m shimolda	Baliq hovuzlari klasteri, eng yaqin hovuz mulk chizig'idan shimolda joylashgan.
Istiqlol qishlog'i (savdo majmuasi bilan)	To'g'ridan-to'g'ri Janubiy qismida	Hududning janubiy chegarasiga tutash bo'lgan turar-joy maydoni, uning eng yaqin zonasida savdo majmuasi joylashgan.
Toshtog'iz qishlog'i	To'g'ridan-to'g'ri shimoliy qismida	Hududning shimoliy chegarasiga tutash bo'lgan turar-joy maydoni, uning eng yaqin zonasida baliqchilik xo'jaligi joylashgan.
Taraqqiyot qishlog'i	Uchastkadan 100 m sharqda	Keng qishloq xo'jaligi yerlarini o'z ichiga olgan hudud chegarasidan sharqda joylashgan turar-joy maydoni.

TA'SIR OB'EKTI TURI	LOYIHA OB'EKTLARIGA YAQINLIK	TAVSIF
Gulobod qishlog'i	Uchastkadan 300 metr sharqda	Keng qishloq xo'jaligi yerlarini o'z ichiga olgan hudud chegarasidan sharqda joylashgan turar-joy maydoni.
Istiqbol qishlog'i	Uchastkadan 1 km janubi-sharqda	Keng qishloq xo'jaligi erlarini o'z ichiga olgan hudud chegarasidan janubi-sharqda joylashgan turar-joy ob'ekti.
Yangiobod qishlog'i	Uchastkadan 2 km sharqda	Keng qishloq xo'jaligi yerlarini o'z ichiga olgan hudud chegarasidan sharqda joylashgan turar-joy maydoni.
Kavardan qishlog'i	Uchastkadan 2,5 km shimoli-sharqda	Keng qishloq xo'jaligi erlarini o'z ichiga olgan hudud chegarasidan shimoli-sharqda joylashgan turar-joy maydoni.
Sergeli qishlog'i	Uchastkadan 1,7 km shimolda	Uchastka chegarasidan shimolda joylashgan turar-joy maydoni.
4R-12 avtomobil yo'li	Uchastkadan 50 m sharqda	Tumanni Toshkent shahrining asosiy radial va tashqi halqa yo'llari bilan bog'laydigan qattiq qoplamali avtomobil yo'li.
1-gaz quvuri	Uchastkadan 122 m shimolda	Uzunligi 201 km, chuqurligi yer sathidan 0,8 dan 1,5 m gacha, diametri 1220 mm bo'lgan "Yangiyer-Toshkent" gaz quvuri.
220 Kvlik HEUL	Loyiha maydonchasi ichida	Mavjud HEUL uchastkaning janubiy qismini kesib o'tadi va uchastkaning g'arbiy chegarasi bo'ylab o'tadi.
Hitoitepa madaniy meros ob'ekti	Uchastkadan 0,9 km sharqda	Madaniy meros ob'yektlarini o'rganish maydoni sharqda joylashgan.
"Nomsiz tepa" madaniy meros ob'ekti	Uchastkadan 2 km g'arbda.	Saytning g'arbiy tomonidagi madaniy meros ob'ekti.
Baliq fermasi	Uchastkadan 100 metr janubi-g'arbda	Qurilayotgan akvakultura rekreatsiya ob'ekti.
Meva bog'i	To'g'ridan-to'g'ri uchastkaning shimoli-sharqida	Qulupnay fermasi

ESAT qurilmalari joylashgan hududdagi yerdan foydalanish maydonlari va AMIM ta'sirining potentsial ob'ektlari quyidagi rasmda ko'rsatilgan.

Rasm 2-7 Fotoelektr stantsiyasi maydonidan 3 km radiusda potentsial AMIM ta'sirining umumiy ko'rinishi

Legend	Belgilar
Moltepa archaeological site	Moltepa arxeologik meros ob'ekti
BESS site	ESAT uchastkasi
Kavardan archaeological site	Kavardan arxeologik meros ob'ekti
Karavultepa archaeological site	Qorovultepa arxeologik meros ob'ekti
Jetitepa archaeological site	Jetitepa arxeologik meros ob'ekti
Existing OTL	Mavjud HEUL
Existing electrical sub-station	Mavjud elektr podstansiya
Feeder canal 3.kmz	Oziqlantirish kanali 3km3
Cemetery.kmz	Qabriston km3
Gas pipeline 2	Gaz quvuri 2
District boundaries	Maydon chegaralari
Human environment (cultural local communities)	Atrof-muhit (madaniy mahalliy jamoalar)
Kavardan	Kavardan
Qirg'izovul	Qirg'izovul
Sergeli	Sergeli
Tashtogizog	Tashtogizog
Yangibod	Yangibod
ESRI satellite (Arc/GIS/World imagery)	ESRI sun'iy yo'ldosh (Arc/GIS/World rasmlari)
Overview map:	umumiy ko'rinish xaritasi

2-4-jadvalda ESATning umumiy TD doirasida aniqlangan AMIMga ta'sir ko'rsatadigan ob'ektlar to'g'risida qo'shimcha ma'lumotlar, tegishli qisqacha tavsiflar va loyiha hududi chegaralariga nisbatan joylashuvi ko'rsatilgan.

Jadval 2-4 ESAT qurilmalari hududi chegaralaridan 3 km masofada AMIM ta'siriga uchragan potentsial ob'ektlarning umumiy ko'rinishi

TA'SIR OB'EKTI TURI	LOYIHA OB'EKTLARIGA YAQINLIK	TAVSIF
Karasu Daryosi	Uchastkadan 362 m g'arbda	Chirchiq daryosidan oqib chiqadigan asosiy kanal.
Xandam kanali	Uchastkadan 245 m g'arbda	Qorasuv daryosidan oqib chiqadigan irrigatsiya kanali.
1-turar-joy yer uchastkasi	Saytdan 140 m shimoli-sharqda	Uchastkaning shimoli-sharqida joylashgan turar-joy ob'ekti (tasdiqlanishi kerak)
2-turar-joy er uchastkasi	Uchastkadan 264 m janubi-g'arbda	Uchastkaning janubi-g'arbiy qismida joylashgan turar-joy maydoni.
Toshto'g'izoq qishlog'i	Uchastkadan 1,2 km g'arbda	Uchastkaning g'arbiy qismida joylashgan turar-joy maydoni.
Yangiobod qishlog'i	Uchastkadan 2,1 km janubi-sharqda.	Keng qishloq xo'jaligi erlarini o'z ichiga olgan hudud chegarasidan janubi-sharqda joylashgan turar-joy ob'ekti.
Kavardan qishlog'i	Uchastkadan 885 m janubda va sharqda	Keng qishloq xo'jaligi yerlarini o'z ichiga olgan hudud chegarasidan sharqda joylashgan turar-joy maydoni.
Sergeli qishlog'i	Uchastkadan 300 m g'arbda	Hudud chegarasidan g'arbda joylashgan turar-joy maydoni.
Qirg'izovul qishlog'i	Uchastkadan 1,8 km janubi-sharqda	Keng qishloq xo'jaligi erlarini o'z ichiga olgan hudud chegarasidan janubi-sharqda joylashgan turar-joy ob'ekti.
4R-12 avtomobil yo'li	Uchastkadan 2,4 km g'arbda	Tumanni Toshkent shahrining asosiy radial va tashqi halqa yo'llari bilan bog'laydigan qattiq qoplamali avtomobil yo'li.
2-gaz quvuri	Uchastkadan 300 m janubda va sharqda	Sirdaryo-Toshgres gaz quvurining uzunligi 198 km, chuqurligi 0,8 dan 1,5 m gacha, diametri 1020 mm.
220 Kvlik HEUL	Uchastkadan 1 km janubga	Yaqin atrofdagi podstantsiyaga ulangan mavjud havo elektr uzatish liniyasi.
Mavjud podstantsiya	Uchastkadan 600 m janubi-g'arbda	Uchastkaning janubi-g'arbiy qismida joylashgan mavjud podstantsiya.
Qabriston	Uchastkadan 990 m janubi-g'arbda	Uchastkaning janubi-g'arbiy qismida joylashgan jamoat qabristoni.
"Kavardan" madaniy meros ob'ekti	Uchastkadan 540 m janubi-g'arbda	Uchastkaning janubi-g'arbiy qismida madaniy merosni qidirish uchastkasi.

2.5 Yer sotib olish jarayoni

2.5.1 Elektr energiyasini sotib olish shartnomasi

2023 yil 19 mart "O'zbekiston Milliy elektr tarmog'i" (O'MET) OAJ loyihani ishlab chiquvchi va loyiha kompaniyasi bilan elektr energiyasini sotib olish to'g'risida shartnoma tuzdi (EESOSh). Loyiha kompaniyasi fotoelektr stansiyasini, ESATni va yer osti elektr uzatish liniyasini qurishi kerak. EESOShga ko'ra, ushbu ob'ektlar qurilganidan so'ng, Loyiha kompaniyasi 25 yil davomida milliy tarmoqni elektr energiyasi bilan ta'minlash uchun fotoelektr stantsiyasi va ESAT qurilmalarini ishlatish va texnik xizmat ko'rsatish uchun javobgar bo'ladi.

2.5.2 O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Qarori

2023-yil 14-iyun kuni O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Toshkent viloyati Yurkochirchiq tumanida quyosh fotoelektr elektr stansiyasi va elektr energiyasini saqlash tizimini qurish "investitsiya loyihasini amalga oshirish chora-tadbirlari to'g'risida" PQ-189-son qarori qabul qilindi. (1-ilovaga). Mazkur Farmon bilan Investitsiyalar, sanoat va savdo vazirligi (MIPT) va Davlat mulkini boshqarish agentligiga Toshkent viloyatining Yuqorichirchiq va Parkent tumanlarida fotoelektr stansiyasi va ESATni qurish uchun yer uchastkalari ajratish topshirildi. .

2.5.3 Yerdan foydalanish huquqlarini o'tkazish

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining loyihani amalga oshirish to'g'risidagi qarori ijrosini ta'minlash maqsadida Toshkent viloyati hokimligi tomonidan "O'zsuvta'minot" AJdan yerlardan foydalanish huquqlarini maqsadli yer uchastkalariga Energetika vazirligiga o'tkazish to'g'risida ikkita qaror chiqarildi:

- 2023 yil 11 iyulda "Mahalliy davlat o'zini o'zi boshqarish to'g'risida"gi Qonunning 6 va 25-moddalariga muvofiq 317-10-0-Q/23-sonli qaror qabul qilindi. (2-ilovaga qarang), shu asosda "O'zsuvta'minot" aksiyadorlik jamiyati tomonidan Qibray suv xo'jaligi kompleksi tarkibidagi 460 gektar qoldiq (bo'sh) yer uchastkalarini davlat zaxiralariga qaytarish to'g'risida qaror qabul qilindi.
- Maqsadli yer uchastkalarini davlat zaxiralaridan fotoelektr stansiya va TBTO yaratish va ulardan foydalanish uchun Energetika vazirligi tasarrufiga o'tkazish to'g'risida 2023 yil 17 iyulda 335-10-0-Q/23-sonli qarori qabul qilindi. (2-ilovaga qarang).
- 2023 yil avgust oyida madaniy meros agentligi tasarrufidagi 15,9 gektar maqsadli qurilmagan yer uchastkalarini davlat zaxiralariga qaytarish va keyinchalik ushbu yer uchastkalarini energetika vazirligi tomonidan ESAT qurilmalarini yaratish va ishlatish hamda yer osti ulanish kabelini o'rnatish uchun sotib olish to'g'risida yana ikkita qaror qabul qilindi.

2.5.3.1 Fotoelektr stansiyasi uchun maydoncha

Fotoelektr stansiyasini qurish uchun qisman ajratilgan yer uchastkasiga uchinchi shaxslar tomonidan egalik qilish amaldagi yer uchastkasini ajratish to'g'risidagi qaror asosida davom ettiriladi. Ushbu huquq "O'zsuvta'minot" AJga qarashli kommunal mulk ob'ektlarini keyingi ekspluatatsiya qilish va saqlash uchun zarur bo'lgan barcha hududlarga tatbiq etiladi.

Loyiha ob'ektlarini ekspluatatsiya qilish va ta'mirlash uchun mo'ljallangan qoldiq er uchastkalari Energetika vazirligi va Loyiha kompaniyasi yer ijarasi shartnomasi (YISH) asosida loyihaning butun foydalanish muddati davomida egalik qiladi. Bundan tashqari, "O'zsuvta'minot" AJga tegishli qo'shimcha yer uchastkalari uchun Energetika vazirligi, Loyiha kompaniyasi va "O'zsuvta'minot" AJ ishtirokida uch tomonlama servitut shartnomasi tuziladi. Ushbu hududlar FESning ishlashi davomida davriy texnik xizmat ko'rsatish uchun vaqtinchalik kirishni talab qilishi mumkin.

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining farmoni e'lon qilingandan so'ng "O'zsuvta'minot" AJ Loyiha foydasiga qayta taqsimlash uchun qoldiq (foydalanilmayotgan) yer uchastkalarini aniqlashda yetakchi rol o'ynadi. "O'zsuvta'minot" AJ bilan o'tkazilgan maslahatlashuvlar shuni tasdiqladiki, Loyiha doirasidagi qurilish va ekspluatatsiya ishlari uchastkada joylashgan mavjud suv ta'minoti ob'ektlariga ta'sir ko'rsatmaydi. Loyiha kommunal xizmatlar, suv xizmatlari va mehnat resurslari samaradorligini pasaytirmaydi. Maslahatlashuvda, shuningdek, uchastkadan taxminan 300 m g'arbda, Chirchiq daryosining narigi tomonida kommunal xo'jalik boshqaruvi ostidagi boshqa suv olish zonasi mavjudligi va loyiha boshlanishidan oldin uni kengaytirish rejasi ishlab chiqilmagani aniqlandi.

Bundan tashqari, "O'zsuvta'minotom" AJ bilan o'zaro hamkorlikning dastlabki bosqichlarida tuproq va suv resurslarining shartli ifloslanishiga, qurilish ishlari davomida kommunal tarmoqlarga tasodifiy shikast yetkazilishiga yo'l qo'ymaslik maqsadida quduqlar yaqinida joylashgan barcha suv ta'minoti ob'ektlari uchun himoya bufer zonalarini ajratildi. Ekologiya, atrof-muhitni muhofaza qilish va iqlim o'zgarishi vazirligi (EAMMIO'V) milliy AMTB bosqichida (bankdan oldingi AMTB tadqiqoti), shuningdek, loyiha hududidan taxminan 200 m g'arbda joylashgan Chirchiq daryosi uchun 60 m qirg'oq buferini o'rnatdi. Ushbu bufer sanitariya muhofazasi bo'lib xizmat qiladi, yog'ingarchilik va ifloslangan oqimlarning kirib kelishini oldini oladi, shuningdek, mumkin bo'lgan allyuvial toshqinlar va ular bilan bog'liq tuproq eroziyasi uchun bo'sh joy.

2.5.3.2 ESATni joylashtirish va kabellarni ulash uchun maydonchalar

ESAT uchastkasidagi yer ilgari madaniy meros agentligi mulki bo'lgan, ammo bu uchastkada hech qanday ishlanmalar olib borilmagan. Loyihani amalga oshirish bo'yicha O'zbekiston

Respublikasi Prezidentining qarori e'lon qilinganidan so'ng Agentlik tomonidan yer uchastkalari o'tkazilgunga qadar o'sha yerda hech qanday moddiy meros resurslari yo'qligini ta'minlash maqsadida arxeologik tadqiqotlar o'tkazish topshirildi. Agentlik bilan kelishilgan holda, tadqiqot davomida arxeologik qoldiqlar topilmagani, loyiha hududi belgilangan madaniy meros obyektlari uchun himoya buferlariga kirmasligi aniqlandi.

Loyiha kompaniyasi, shuningdek, energetika vazirligi bilan loyihaning butun faoliyati davomida ESAT saytiga egalik qilish to'g'risida alohida shartnoma tuzadi.

2.6 Loyiha ob'ektlari

Qurilishi va ekspluatatsiyasi rejalashtirilgan loyiha ob'ektlari, ularning loyihaga va ushbu ob'ektlarni rivojlantirishda ishtirok etadigan moliyalashtirish tashkilotlariga bo'lgan munosabatiga qarab bir necha toifalarga bo'linishi mumkin.

2.6.1 Asosiy ob'ektlar

Asosiy ob'ektlar - bu loyiha uchun rejalashtirilgan, operatsion maqsadlarga erishish uchun asosiy ahamiyatga ega bo'lgan va loyiha kreditorlari tomonidan moliyalashtiriladigan ob'ektlar.

Ushbu ob'ektlar quyosh (fotoelektr) elektr stantsiyasini va ESATni o'z ichiga oladi. Fotoelektr stantsiyasining tarkibiy qismlari quyidagi asosiy funktsiyalarni bajaradi:

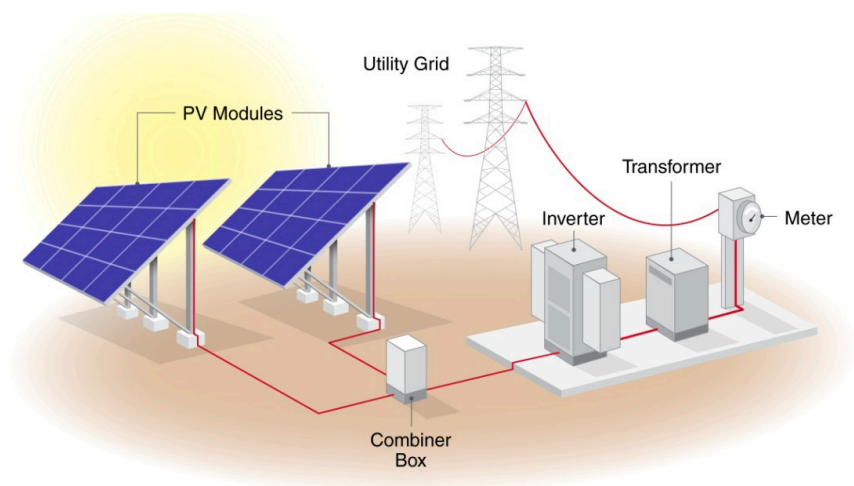
- Quyosh elektr energiyasini ishlab chiqarish.
- Dastlabki elektr signalini qabul qiluvchi energiya tizimining operatsion standartlariga moslashtirish uchun qayta ishlash.
- Fotoelektr stantsiyadan olingan elektr energiyasini qabul qiluvchining tarmog'iga yo'naltirish

ESATning asosiy funktsiyalariga quyidagilar kiradi:

- Eng yuqori talab davrida tarmoqdagi ortiqcha elektr energiyasini saqlash.
- Cheklangan ishlab chiqarish va/yoki talabning eng yuqori cho'qqisi davrida saqlangan elektr energiyasini tarmoqqa nazorat ostida chiqarish.

2.6.1.1 Quyosh fotoelektr stantsiyasi

Yuqori Chirchiq tumani hududida joylashgan quyosh (fotoelektr) stantsiyasi 200 MVt quvvatda ishlaydi, umumiy xizmat muddati 11 861 233 MVt-soatni tashkil qiladi. Quyosh nurlanishidan elektr energiyasini ishlab chiqarishda ishtirok etadigan fotoelektr stantsiyaning tarkibiy qismlari quyida tavsiflanadi.

Rasm 2-8 Umumiy fotoelektr stantsiyalarning konfiguratsiyasi tasviri

Utility grid	Mahalli energiya tarmog'i
PV modules	Fotoelektr modullar
Transformer	Transformator
Inverter	Invertor
Meter	O'lchagich
Combiner box	Birlashma qutisi

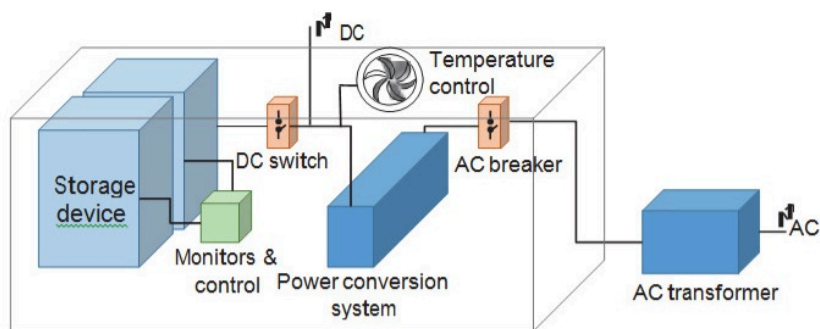
Fotoelektr stansiyasi quyidagi obyektlardan iborat:

- Quyosh modullari, panellari va fotoelementlar to'plamlari
- Quyosh trekerlar va o'rnatish tizimi
- Markaziy tarqatish qutilari
- Invertorlar
- O'rta kuchlanishli transformatorlarni kuchaytirish
- Kollektor podstansiyasi

2.6.1.2 Energiya saqlash akkumulyator tizimi

Shuningdek, loyiha 500 MVt/soat quvvatga ega ESAT akkumulyator tizimini yaratishni nazarda tutadi. ESAT mustaqil ravishda ishlaydi (fotoelektr stantsiyadan alohida) va mavjud podstansiya yonida joylashgan bo'ladi. ESAT quyidagi asosiy funktsiyalarni bajaradi:

- Energetika tizimiga yuklangan vaqtlarda energiya manbalaridan elektr energiyasini saqlash va energiya tizimi haddan tashqari yuklanganda (elektr energiyasiga bo'lgan talab uni etkazib berishdan oshib ketganda) operatsion zaxiralarni jo'natish.
- Tarmoq ichidagi elektr energiyasi va energiya ta'minotiga bo'lgan talabni tenglashtirish uchun energiya zaxiralarni yaratish orqali energiya tizimidagi kuchlanish chastotasini barqarorlashtirish.

Rasm ESAT 2-10 o'rnatishning umumiy sxemasi

DC	to'g'ridan-to'g'ri oqim (DC)
Temperature control	Haroratni nazorat qilish
DC switch	DC o'zgartirish
Storage device	Saqlash qurilmasi
Monitors and control	Nazorat va boshqaruv
Power conversation system	Energiyani konversiyalash tizimi
AC transformer	AC transformator
AC	o'zgaruvchan tok (AC)

ESAT quyidagi ob'ektlardan iborat:

- Batareya to'plami
- Batareyani boshqarish tizimi (BBT)
- Elektr konversiya tizimi (EKT)
- Elektr tarmog'iga ulanish
- Energiya boshqaruv tizimi
- Isitish, shamollatish va havoni tozalash tizimi (IShHT)

2.6.2 Yordamchi ob'ektlar

Qurilish va foydalanish bosqichida umumiy texnik xizmat ko'rsatish va kommunal infratuzilmaga ulanish kabi yordamchi maqsadlar uchun loyiha ob'ektlari majmuasi yaratiladi.

2.6.2.1 Qurilishni ta'minlash va texnik xizmat ko'rsatish

Loyiha doirasida rejalashtirilgan qurilish ishlarini ta'minlash uchun quyidagi yordamchi ob'ektlar yaratiladi:

- Avtomobil yo'llari
- Saqlash joylari

- Beton etkazib berish
- Qurilish maydonchasidagi ofis va maishiy binolar
- Sanitariya inshootlari
- Qattiq maishiy chiqindilarni utilizatsiya qilish inshootlari
- Xavfsizlik tizimi

2.6.2.2 Foydalanish va texnik xizmat ko'rsatish

Loyiha doirasida rejalashtirilgan qurilish ishlarini ta'minlash uchun quyidagi yordamchi ob'ektlar yaratiladi.

- Drenaj tizimi
- Yong'in xavfsizligi tizimi
- Yildirimdan himoya qilish tizimi
- Foydalanish va texnik xizmat ko'rsatish idorasi
- Omborlar
- Sanitariya inshootlari
- Qattiq maishiy chiqindilarni saqlash inshootlari
- Xavfsizlik tizimi

2.6.3 Tegishli ob'ektlar

Tegishli ob'ektlar deganda loyihaning bir qismi sifatida rejalashtirilgan, ammo kredit mablag'lari bilan qoplanmagan ob'ektlar tushuniladi, ularsiz loyiha amalga oshmaydi.

2.6.3.1 Ikki tomonlama elektr uzatish liniyasi

Kollektor podstantsiyasidan umumiy uzunligi 200 metr bo'lgan 220 kv elektr uzatish liniyalari yotqizilgan. TBTO ulanishi fotoelektr stantsiyasi va kollektor podstantsiyasining janubiy chegarasi bo'ylab o'tadigan mavjud 220 kV havo elektr uzatish liniyasiga (HEUL) ulanadi. TBTO HEULni o'rnatish va ishlatish EESOSH shartlariga muvofiq NEGU tomonidan amalga oshiriladi.

2.6.3.2 Infiltratsiya kanallari va suv havzalari

Bo'limda ta'riflanganidek 2.3.1, fotoelektr stansiyasini qurish uchun ajratilgan umumiy maydon hozirda "O'zsuvta'minot" AJ tomonidan foydalaniladi va unda bir qancha suv ta'minoti ob'ektlari joylashgan. "O'zsuvta'minot" AJ bilan o'tkazilgan maslahatlashuvlar shuni ko'rsatdiki, suv ta'minoti inshootlari taxminan 1955-yillarda qurilgan, infratuzilmaning bir qismi uzoq muddatga eskirganligi sababli ishlamay qolgan. Ushbu infratuzilma jami 28 ta tutqich va infiltratsiya hovuzlarini o'z ichiga oladi, ularning aksariyati ishlamayapti.

Shuni hisobga olib, "O'zsuvtaminot" AJ drenaj inshootlarini tiklash va rivojlantirishni nazarda tutuvchi drenaj (va er osti suvlarini to'ldirish) bo'yicha o'zaro manfaatli tashabbuslarni tavsiya qildi:

- Uchastka hududidagi mavjud infiltratsiya kanallarini qayta tiklash va kengaytirish, buning natijasida to'rtta asosiy infiltratsiya kanali ulardan keyingi foydalanish uchun yangilanadi. Kanallar suvni etkazib berish kanallari orqali yo'naltirish orqali yer osti suvlarini to'ldirishga yordam berishda davom etadi.
- Mavjud ikkita infiltratsiya hovuzini rekonstruksiya qilish va yana ikkita suv ombori va infiltratsiya hovuzlarini yaratish. Yangi va rekonstruksiya qilingan suv havzalari yer osti suvlarini olish zonasida yer usti suvlarini to'plashni kuchaytiradi.

Suv ta'minoti ob'ektlarini qurish va rekonstruksiya qilish ishlari Bosh pudratchi tomonidan "O'zsuvta'minot" AJ muhandislik guruhi bilan hamkorlikda amalga oshiriladi. Biroq mazkur ob'ektlarni ishlatish va ta'mirlash to'liq "O'zsuvta'minot" AJga yuklanadi.

2.7 Qurilish ishlari, resurslar va chiqindilar

2.7.1 Qurilish ishlari:

Loyihaning qurilish bosqichida quyidagi asosiy ishlar amalga oshiriladi:

- Dastlabki bosqichda safarbarlik va qurilish ishlari
- Mahalliy tarkibni ta'minlash uchun loyihaning qurilish bosqichining boshlanishi va loyiha doirasidagi mavjud bandlik imkoniyatlari to'g'risidagi ma'lumotlar loyihadan ta'sirlangan jamoalarda e'lon qilindi. AMTB bosqichida bunday imkoniyatlar AMTB bo'yicha milliy jamoatchilik muhokamalari, shuningdek, loyiha ta'sir ko'rsatgan mahallalarda fokus-guruh muhokamalari (FGM) doirasida e'lon qilindi. YOITR loyiha doirasida yerlarni sotib olish natijasida tirikchilik manbalariga salbiy ta'sir ko'rsatadigan Loyihadan ta'sirlangan shaxslar uchun loyiha doirasida ish bilan ta'minlash imkoniyatlarini kengaytirish bo'yicha istiqbolli qoidalarni o'z ichiga oladi.
- Fuqarolik qurilish ishlari
- Elektr va mexanik ishlar
- Demobilizatsiya

2.7.2 Qurilish uskunalari

Quyidagi jadvalda turli xil qurilish ishlari va operatsiyalarini bajarish uchun ishlatiladigan asbob-uskunalarining dastlabki ko'rinishi keltirilgan:

Qurilish ishlarida foydalaniladigan asosiy uskunalarga ekskavatorlar, buldozerlar, ko'chma kranlar, yuk ko'taruvchilar, yuk mashinalari, kanal o'tkazgichlar, roliklar, payvandlash mashinalari, elektr generatorlari va boshqalar kiradi.

Taklif etilayotgan qurilish uskunalari haqida qisqacha ma'lumot quyida keltirilgan. Jadval Bu ro'yxat yakuniy emas.

Jadval 2-5 Qurilish uskunalarining dastlabki ro'yxati

ZARYADLANUVCHI BATAREYALAR	UMUMIY SONI
Buldozerlar	2
Ekskavatorlar	2
Mobil kranlar	2
Yuk mashinalari	2
Yuk mashinasida burg'ulash dastgohlari	6

2.7.3 Qurilish materiallari va chiqindilar

Rejalashtirilgan qurilish ishlari turli xil xom ashyolarni talab qiladi, ular FES va ESAT maydonchalariga tashiladi va saqlash joylari va omborlar kabi saqlash joylarida saqlanadi. Qurilish faoliyati, shuningdek, belgilangan joylarda utilizatsiya qilish va/yoki qayta ishlash uchun litsenziyaga ega pudratchilarga topshirishdan oldin vaqtincha va nazorat ostida to'planishi kerak bo'lgan turli xil suyuq va qattiq chiqindilar oqimlarini hosil qiladi.

Jadval 2-12-jadvalda qurilish bosqichida ishlab chiqariladigan har xil turdagi qurilish xom ashyolari ro'yxati keltirilgan. Hisobotni tayyorlash vaqtida ushbu materiallar uchun batafsil hisob-kitoblar mavjud emas edi.

Jadval 2-6 Qurilish xomashyosining taxminiy hajmlari

MATERIALLAR	MIQDORI
Suv	Yiliga 84,503 m ³
Beton	20 000 tonna
Chelik	5 000 tonna
Yoqilg'i (generatorlar va motorli uskunalar uchun)	1,2 million litr

Qurilish chiqindilarining umumiy ko'rinishi va ularning taxminiy miqdori quyidagi jadvalda Jadval keltirilgan.

Jadval 2-7 Qurilish chiqindilarining taxminiy miqdori

MATERIALLAR	MIQDORI
Chiqindi suv	Yiliga 1,693 m ³
Qattiq chiqindilar	600 tonna

2.7.4 Elektr energiyasiga bo'lgan talab

FES va ESAT yaratish bo'yicha qurilish ishlari oyiga o'rtacha 132 666 kVt/soat elektr energiyasini talab qiladi. Fotoelektr stansiyasi hududidagi qurilish ishlari uchun elektr energiyasi "O'zsuvta'minot" AJ tomonidan foydalaniladigan yordamchi energiya tizimidan ta'minlanadi. ESAT uchastkasida elektr energiyasi ishlab chiqarish uchun dizel generatoridan foydalaniladi.

2.7.5 Qurilish ishchi kuchi

Loyihani amalga oshirish uchun tashkil etilgan loyihalash kompaniyasida ayni paytda 23 nafar xodim mehnat qilmoqda, ulardan 11 nafari O'zbekiston fuqarolaridir.

Loyihaviy qurilish ishlarini bajarish uchun tayinlangan bosh pudratchi Xitoyning China Energy Engineering Corporation (CEEC) kompaniyasi hisoblanadi. Qurilish ishchi kuchi malakali va yarim malakali xodimlardan iborat bo'lib, ularning umumiy soni 700 kishini tashkil etadi. Pudratchilarning katta qismi (ya'ni 40-60%) Xitoyda ishlaydi, ammo oson kirish mumkin bo'lgan mutaxassislar va ishchi kasblarni yollash uchun O'zbekiston fuqarolari va loyiha ta'sir ko'rsatgan tumanlar aholisi jalb etiladi.

Ishchilar yashashi uchun shaharchalar qurilishi nazarda tutilmagan. Ishchilar Toshkent shahrining eng yaqin chekkasida ijaraga olingan uy-joylarga, va unchalik muhim bo'lmagan narsa, Loyihadan ta'sirlangan hududlarda ijaraga olingan uy-joylarga joylashtiriladi. Transport ta'minoti xizmat transporti, shu jumladan avtobuslar orqali amalga oshiriladi. Har qanday markazlashtirilgan turar joy ob'ektlari (yangi yoki mavjud) yashash va sanitariya sharoitlari ishchilarni joylashtirish bo'yicha XMI/ YeTTB rahbariyati talablariga muvofiqligi tekshiriladi.

Shartnoma asosida ishlaydigan ishchi kuchidan tashqari, loyiha fotoelektr stantsiyalar, podstantsiyalar va ESAT komponentlarini ishlab chiqarish uchun xom ashyo qazib olish va ishlab chiqarish bilan shug'ullanadigan ta'minot zanjiri ishchilarini jalb qiladi. Quyosh panellarini yetkazib berish uchun Bosh pudratchi tomonidan jalb qilingan asosiy yetkazib beruvchi JA Solar kompaniyasi hisoblanadi.

2.8 Foydalanish va texnik xizmat ko'rsatish ishlari, resurslar va chiqindilar

2.8.1 Operatsion ishlar

Loyihaning butun muddati davomida quyidagi foydalanish va texnik xizmat ko'rsatish (FTXK) tadbirlari amalga oshiriladi:

- Stansiyaning ishga tushirish va topshirish

- Rejalashtirilgan/profilaktik texnik xizmat ko'rsatish
- Rejalashtirilgan/profilaktik texnik xizmat ko'rsatish
- Rejadan tashqari/tuzatuvchi texnik xizmat ko'rsatish
- Ishlash monitoringi, ishlab chiqarishni bashorat qilish va hisobot berish

2.8.2 Operatsion uskunalar

Jadval 2-14 Jadvalda fotoelektr stantsiya, podstantsiya va ESATning ishlash bosqichida turli xil ishlar va operatsiyalarni bajarish uchun ishlatiladigan asbob-uskunalarining dastlabki ko'rinishi, shuningdek ularning tegishli soni.

Jadval 2-8 Qurilish uskunalarining dastlabki ro'yxati

ZARYADLANUVCHI BATAREYALAR	UMUMIY SONI
Turli xil ehtiyot qismlar / qurilmalar (masalan, batareyalar, sigortalar va boshqalar).	Talab bo'yicha etkazib berish

2.8.3 Operatsion materiallar va chiqindilar

Foydalanish va texnik xizmat ko'rsatish bo'yicha rejalashtirilgan ishlarni bajarish uchun zarur bo'lgan materiallar talab bo'yicha fotoelektr stantsiyalar va ESATlarga etkazib beriladi va ob'ekt omborlarida saqlanadi. Ushbu materiallarga sanitariya va boshqa ta'mirlash ishlari uchun suv kiradi. Foydalanish va texnik xizmat ko'rsatish jarayonida turli xil suyuq va qattiq chiqindilar oqimlari ham hosil bo'ladi, ular litsenziyalangan pudratchilarga keyinchalik belgilangan joylarda utilitatsiya qilish va/yoki qayta ishlash uchun topshirilgunga qadar saytda vaqtincha va nazorat ostida to'planishni talab qiladi.

Foydalanish bosqichida hosil bo'lgan chiqindilarga quyidagilar kiradi:

- Elektron chiqindilar
- Ishlatilgan yog'lar
- Ofis binolaridan qattiq maishiy chiqindilar
- Maishiy chiqindi suvlar/kanalizatsiya

2.8.4 Elektr energiyasiga bo'lgan talab

Yordamchi elektr ta'minoti ishlashi uchun zarurdir inverterni boshqarish davri, transformator magnitlanish davri, sovutish foni, konditsioner, yoritish moslamalari, kompyuterlar, server va yoritish. Kunduzi ishlab chiqarilgan energiya yordamchi quvvat bilan ta'minlanadi, kechasi yoki harakatsizlik davrida elektr energiyasi tarmoqdan ta'minlanadi.

2.8.5 Texnik xodimlar

Loyihaning texnik xodimlari to'liq vaqtda ishlaydigan 13 kishidan iborat bo'ladi. Bundan tashqari, asosiy ta'mirlash ishlarini bajarish uchun 20-25 nafar mutaxassis jalb qilinishi mumkin.

NOMAC Maintenance Energy Services loyiha kompaniyasi doirasida foydalanish va texnik xizmat ko'rsatish uchun tayinlangan asosiy pudratchi hisoblanadi.

2.9 Loyihaning asosiy bosqichlari

Loyiha doirasida quyidagi dastlabki va texnik-iqtisodiy tadqiqotlar o'tkazildi:

- Uchastkada quyosh resurslarini masofaviy va mahalliy baholash
- Topografik suratga olish
- Muhandislik - geologik tadqiqotlar
- Hidrologik tadqiqotlar
- Tijoriy modelashtirish

Hozirda loyiha ishlab chiqish va batafsil loyihalash bosqichida bo'lib, u muhandislik ishlanmalarini yakunlash, tayinlangan Bosh pudratchi va yetkazib beruvchi bilan shartnomalar tuzish, vakolatli organlardan turli ruxsatnomalar olish va loyihani moliyalashtirishdan foydalanishni o'z ichiga oladi.

Jadval 2-15-jadvalda loyihaning keyingi bosqichlari uchun taxminiy jadvalning umumiy ko'rinishi keltirilgan.

Jadval 2-9 Loyihani amalga oshirishning asosiy bosqichlari

AMALGA OSHIRISH BOSQICHI	ISHNING BOSHLANISH SANASI
Transport cheklovlarini o'rganish (marshrut tadqiqoti)	2023 yil dekabr
Safarbarlik va dastlabki ishlar	2023 yil iyul
Asosiy qurilish ishlari	2023 yil sentyabr
Ishga tushirish	2023 yil dekabr (100 MVt quvvatga ega 1 fotoelektrik podstantsiya uchun) 2024 yil aprel (100 MVt quvvatga ega 2 fotoelektrik podstantsiya uchun) 2025 yil sentyabr (ESAT uchun);
Operatsion	2025 yil dekabr

3 HUQUQIY VA ME'YORIY MAJBURIYATLAR

3.1 Milliy qonunlar va qoidalar

3.1.1 Milliy AMTB baholashda jamoatchilik ishtiroki

Atrof-muhitga ta'sirni milliy darajada baholash jarayoniga oid milliy qonunchilikdagi o'zgarishlar tufayli jamoatchilik bilan maslahatlashuvlar I bosqichning majburiy qismiga aylandi, bu esa AMTBni milliy darajada baholashni amalga oshirdi.

O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2020-yil 7-sentabrdagi 541-son "Atrof muhitga ta'sir ko'rsatishni baholash mexanizmini yanada takomillashtirish to'g'risida"gi qaroriga muvofiq jamoatchilik maslahatlarini o'tkazish tartibi quyidagicha:

- 541-son qaroriga 3-ilova – “Jamoatchilik maslahatlarini o'tkazish qoidalari va standartlari”da aytilishicha, jamoatchilik maslahati atrof-muhitga salbiy ta'sir ko'rsatishi mumkin bo'lgan rejalashtirilgan tadbirlar (har qanday ob'ektni qurish) bo'yicha muhokama qilish va qaror qabul qilishni o'z ichiga olishi kerak.
- I va II guruhlariga ajratilgan har qanday rejalashtirilgan loyiha faoliyatiga nisbatan (milliy tasniflash talablariga muvofiq) texnik bo'lmagan qisqacha hisobot tayyorlanishi kerak. Bunday hisobotda quyidagi ma'lumotlar bo'lishi kerak:
 - Loyihaning qisqacha tavsifi;
 - Texnologik echimlar va loyihani amalga oshirishning muqobil variantlari;
 - Loyihaning tanlangan joyidagi atrof-muhitning hozirgi holati;
 - Ijtimoiy-iqtisodiy sharoitlarni qisqacha baholash;
 - Loyihani amalga oshirish natijasida atrof-muhitga salbiy ta'sirning sabablari va turlarining qisqacha tavsifi;
 - Atrof-muhit holati va ijtimoiy-iqtisodiy sharoitdagi mumkin bo'lgan o'zgarishlarni prognoz qilish va baholash;
 - Loyiha va loyihadan tashqari xatarlarni prognoz qilish va baholash;
 - Salbiy ta'sirning oldini olish, minimallashtirish va/yoki kompensatsiya qilish choralari; va
 - Mumkin bo'lgan muhim salbiy transchegaraviy ta'sirlarni baholash.
- Jamoatchilik bilan maslahatlashuvlar texnik bo'lmagan hisobotlardan kelib chiqib, barcha ishtirokchilarga o'z tashvishlari, fikrlari va takliflarini bildirish uchun teng huquqlar berishi kerak.
- Jamoatchilik bilan maslahatlashuvlar doirasida quyidagi sub'ektlar ko'rib chiqilishi kerak:

- Davlat Ekologiya qo'mitasining mahalliy boshqarmalari vakillari jamoatchilik maslahatlarini kuzatuvchi sifatida ko'rib chiqiladi.
 - Mahalliy boshqaruv organlari (ishtirokchilarni tashkil etish va uchrashuvlarga taklif qilish uchun mas'ul bo'lgan muassasa sifatida qaraladi);
 - NNT
 - Loyihaga qiziqqan barcha tashkilotlar;
 - Mahalliy jamoalar; va
 - Ommaviy axborot vositalari.
- Jamoat maslahatlarini o'tkazish bilan bog'liq xarajatlar, agar mavjud bo'lsa, loyiha ishlab chiqaruvchisi tomonidan moliyalashtiriladi.

Jamoat maslahatlarini o'tkazish to'g'risidagi ko'rsatib o'tilgan milliy talabdan tashqari, O'zbekiston Respublikasining 2014-yil 3-dekabrdagi 378-sonli "Jismoniy va yuridik shaxslarning murojaatlari to'g'risida"gi Qonuni (2017-yil 17-avgustdagi o'zgartishlar bilan) jismoniy va yuridik shaxslarning davlat organlariga, shuningdek ularning mansabdor shaxslariga murojaatlarini tartibga soladi. Murojaatlar og'zaki, yozma yoki elektron bo'lishi mumkin va shakli va turidan qat'i nazar, bir xil ma'noga ega. Xalq "qabulxonasi"ga aholi bilan bevosita muloqotni tashkil etish, ularning huquq, erkinliklari va qonuniy manfaatlarini har tomonlama himoya qilishga qaratilgan samarali murojaatlar tizimi faoliyatini ta'minlash vazifasi yuklangan. Har qanday murojaatlar qabul qilingan kundan boshlab 15 kun ichida ko'rib chiqiladi va qo'shimcha ko'rib chiqish 1 oy ichida yakunlanadi.

3.1.2 Aholining shikoyatlarini ko'rib chiqish

728-sonli qaror aholining keng ko'lamli shikoyatlarini hal qilish uchun shikoyatlarni ko'rib chiqishning markazlashtirilgan mexanizmini (ShKChM) yaratishni nazarda tutadi. Ushbu tizim butun mamlakat aholisining shikoyatlarini to'plash uchun ommaviy onlayn platformaga tayanadi. Portal har qanday jamoat a'zosiga mahalliy va Markaziy hokimiyatning turli organlariga shikoyat qilish imkoniyatini beradi. Shikoyatni ko'rib chiqish to'g'risidagi ariza ijro etuvchi hokimiyat ierarxiyasidagi istalgan organga yuborilishi mumkin. Shikoyatni maqsadli hokimiyat tomonidan dastlabki ko'rib chiqilgandan so'ng, shikoyat keyingi ko'rib chiqish va fikrlarni bartaraf etish choralarini ko'rish uchun mahalliy hokimiyat organlariga yuboriladi. Agar muammoni mahalliy darajada hal qilishning iloji bo'lmasa, shikoyat vakolatli organ tegishli qaror qabul qilgunga qadar ma'muriy ierarxiya bo'yicha yuqorida etkaziladi.

3.2 Kreditorning atrof-muhit va ijtimoiy muhit talablari

3.2.1 Yevropa tiklanish va taraqqiyot banki (YETTB)

YeTTB tomonidan moliyalashtiriladigan barcha loyihalar, loyihalar javob berishi kerak bo'lgan ekologik va ijtimoiy barqarorlikning asosiy yo'nalishlari bo'yicha o'nta ishlash talablarini, jumladan, 10 IT aloqa va manfaatdor tomonlarni jalb etishni o'z ichiga olgan YeTTBning Ekologik va ijtimoiy siyosati talablariga javob beradigan tarzda ishlab chiqilishi kerak. Bundan tashqari, YeTTB loyihalari bo'yicha mustaqil hisobot mexanizmi (LMHM) mustaqil yakuniy vosita bo'lib, loyiha manfaatdor tomonlari o'rtasida YeTTB tomonidan moliyalashtiriladigan loyihalarga nisbatan loyiha qurbonlari bo'lgan aholi va fuqarolik jamiyati tashkilotlari tomonidan ko'tarilgan ijtimoiy, ekologik va oshkor qilish masalalarini hal qilishga yordam berish va Bank EIS (Ekologik va Ijtimoiy Siyosat) va Axborotdan foydalanish siyosati muayyan loyihalarga mosligini aniqlash uchun mo'ljallangan; va agar kerak bo'lsa, Bank tomonidan kelajakda bajarilmasligining oldini olish bilan birga, ushbu qoidalarga mavjud bo'lgan har qanday nomuvofiqlikni tuzatish.

YeTTBning EISda manfaatdor tomonlarning ishtiroki quyidagi elementlarni o'z ichiga olgan doimiy jarayon sifatida belgilaydi: (i) manfaatdor tomonlarni aniqlash va tahlil qilish; (ii) manfaatdor tomonlarning ishtirokini rejalashtirish; (iii) axborotni oshkor qilish; (iv) qaror qabul qilish jarayonida ularga ta'sir ko'rsatadigan masalalar bo'yicha ta'sirlangan tomonlarning fikrlarini hisobga olgan holda mijozga konstruktiv maslahat va ishtirok etish; (v) shikoyatlarni ko'rib chiqishning samarali tartibi yoki mexanizmi va (vi) tegishli manfaatdor tomonlarga doimiy hisobot berish. Manfaatdor tomonlar bilan hamkorlik jarayoni loyihani rejalashtirishning dastlabki bosqichida boshlanishi va uni amalga oshirish muddati davomida davom etishi kerak.

Manfaatdor tomonlarni jalb qilish jarayonining muhim elementi mazmunli va samarali maslahatlashuvni ta'minlash uchun barcha manfaatdor tomonlarni sinchkovlik bilan aniqlash va ularning tashvishlari, umidlari va afzalliklarini o'rganishdir. Zaif manfaatdor tomonlarni aniqlashga alohida e'tibor berilishi kerak. Bunday manfaatdor tomonlar guruhlar bilan o'zaro aloqalar loyiha ta'sir ko'rsatgan jamoalarning ijtimoiy-iqtisodiy kontekstidagi o'ziga xos ehtiyojlari va muammolaridan kelib chiqib, tabaqalashtirilgan tarzda rejalashtirilishi va boshqarilishi kerak.

Bundan tashqari, YeTTB loyiha ishlab chiqaruvchisidan manfaatdor tomonlarning har qanday shikoyatlarini tezkor va o'z vaqtida qabul qilish, ko'rib chiqish va samarali hal qilishni ta'minlaydigan samarali shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmini yaratishni va qo'llab-quvvatlashni talab qiladi.

Ushbu MTJQR ushbu talablarga muvofiq va loyihani MTJQR (2019) bo'yicha A toifasi sifatida tasniflanishini hisobga olgan holda ishlab chiqilgan, bu esa barcha manfaatdor tomonlarni jalb qilgan holda rasmiy AMITB jarayonini talab qiladi.

YeTTBning 10 IT standartiga muvofiq: "mijoz, uning ishchilari, loyiha bevosita ta'sir ko'rsatadigan mahalliy jamoalar va agar kerak bo'lsa, boshqa manfaatdor tomonlar o'rtasida tegishli xalqaro standartlar (XS) va korporativ fuqarolikning muhim elementi sifatida ochiq va shaffof o'zaro ta'sir o'tkazish muhimligini tan oladi. Bunday o'zaro ta'sir quyidagi asosiy elementlarni o'z ichiga oladi:

- Manfaaddor tomonlarni aniqlash va tahlil qilish.
- Manfaaddor tomonlar bilan o'zaro munosabatlarni rejalashtirish.
- Ma'lumot berish.
- Maslahat va ishtirok.
- Shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmi.
- Tegishli manfaaddor tomonlarga doimiy hisobot berish.

Aholining zaif guruhlariga kelsak, 10 IT standartiga muvofiq shunday deyilgan: "mijoz loyiha tomonidan ta'sirlangan tomonlarni (shaxslar yoki guruhlarni) aniqlashi kerak, ular o'zlarining maxsus sharoitlari tufayli noqulay yoki zaif holatda bo'lishi mumkin." Bundan tashqari, Ish beruvchidan "loyihadan ta'sirlangan tomonlar, shu jumladan aholining kam ta'minlangan yoki zaif qatlamlari bilan faol va har tomonlama hamkorlikni davom ettirish" talab qilinadi.

YeTTB 10 IT standartiga muvofiq, mijoz ta'sirlangan tomonlardan, shu jumladan ta'sirlangan jamoalardan shikoyatlarni qabul qilish va hal qilishni osonlashtirish uchun shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmini yaratishi shart.

3.2.2 IV Ekvator tamoyillari

IV Ekvator tamoyillari manfaatdor tomonlar bilan o'zaro munosabatlarning asosiy talablarini quyidagi tamoyillar shaklida belgilaydi:

- V-tamoyil: manfaatdor tomonlar bilan o'zaro munosabatlar
 - A va B toifadagi barcha loyihalar uchun ETMI mijozdan manfaatdor tomonlarning samarali ishtirokini doimiy jarayon sifatida, tuzilgan va madaniy jihatdan mos tarzda, zarar ko'rgan jamoalar, ishchilar va kerak bo'lganda boshqa manfaatdor tomonlar bilan birgalikda namoyish etishni talab qiladi.
 - Zarar ko'rgan jamoalarga potentsial sezilarli salbiy ta'sir ko'rsatishi mumkin bo'lgan loyihalar uchun Ish beruvchi xabardor bo'lgan maslahat va ishtirok etish jarayonini o'z zimmasiga oladi. Maslahatlashuvlarni o'tkazishda Buyurtmachi quyidagilarni hisobga oladi: Loyihaning xavflari va ta'siri; Loyihani ishlab chiqish

bosqichi; ta'sirlangan jamoalarning til afzalliklari; ularning qaror qabul qilish jarayonlari; kam ta'minlangan va zaif qatlamlarning ehtiyojlari. Bu jarayon tashqi manipulyatsiya, aralashuv, majburlash yoki qo'rqitishga yo'l qo'ymasligi kerak.

- Mahalliy aholini jalb qilish va jalb qilish bilan bog'liq boshqa talablar mavjud.
- 6-tamoyil: shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmi
 - Barcha A toifali va, agar kerak bo'lsa, B toifali loyihalar uchun ETM ish beruvchidan AMIBTning bir qismi sifatida zarar ko'rgan jamoalar va ishchilar tomonidan tegishli ravishda foydalanish uchun samarali shikoyat mexanizmlarini yaratishni talab qiladi, atrof-muhit muammolarini qabul qilish va hal qilishda yordam berish va shikoyatlar va loyihaning ijtimoiy ko'rsatkichlari.
 - Shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmlari Loyihaning xavf-xatarlari va ta'siriga mos bo'lishi va tushunarli, shaffof, madaniy jihatdan sezgir, oson kirish mumkin bo'lgan, bepul va muammoni qo'zg'atgan tomondan qasos olishni talab qilmaydigan maslahatlashuv jarayonidan foydalangan holda zudlik bilan hal qilishga intilishi kerak. yoki tashvish. Shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmlari sud yoki ma'muriy vositalardan foydalanishga to'sqinlik qilmasligi kerak. Manfaatdor tomonlarni jalb qilish jarayonida ish beruvchi zarar ko'rgan jamoalar va ishchilarni shikoyat qilish mexanizmlari haqida xabardor qiladi.

XMI FAOLIYATI STANDARTLARI

XMKning barcha ishlash standartlari loyiha darajasida AMITB doirasida manfaatdor tomonlar bilan o'zaro hamkorlik va AMIBTni keyinchalik amalga oshirish talablarini o'z ichiga oladi. XMK 1 "ijtimoiy-ekologik baholash va boshqaruv tizimlari" faoliyat standartida manfaatdor tomonlar bilan o'zaro munosabatlar quyidagicha tavsiflanadi::

"Manfaatdor tomonlar bilan o'zaro aloqalar loyihaning ekologik va ijtimoiy oqibatlarini muvaffaqiyatli boshqarish uchun zarur bo'lgan mustahkam, konstruktiv va operatsion munosabatlarni o'rnatish uchun asosdir. Manfaatdor tomonlar bilan o'zaro aloqalar doimiy jarayon bo'lib, u yoki bu darajada quyidagi elementlarni o'z ichiga olishi mumkin:

- Manfaatdor tomonlar bilan ishlashni tahlil qilish va rejalashtirish.
- Axborotni taqdim etish va tarqatish.
- Maslahat va ishtirok.
- Shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmi.
- Ta'sir qilingan jamoalarga doimiy hisobot berish.

Manfaatdor tomonlar bilan o'zaro munosabatlarning tabiati, chastotasi va darajasi sezilarli darajada farq qilishi mumkin va loyihaning xatarlari va salbiy ta'siriga, shuningdek uni ishlab chiqish bosqichiga mos keladi.

XMK faoliyat standartlari shuni ko'rsatadiki, agar loyihaning xavf-xatarlari va ta'sirlangan jamoalarga salbiy ta'siri aniqlansa, ishlab chiquvchi/mijoz maslahat jarayonini shunday amalga oshiradiki, ta'sirlangan jamoalar loyihaning xavf-xatarlari, ta'siri va ta'sirini kamaytirish choralari to'g'risida o'z fikrlarini bildirishlari mumkin va mijoz uni ko'rib chiqadi va javob beradi. Samarali maslahat-bu ikki tomonlama jarayon:

- Ekologik va ijtimoiy xavf va ta'sirlarni aniqlash jarayonining dastlabki bosqichlarida boshlanadi va ular paydo bo'lishi va hal etilishi bilan doimiy ravishda davom etishi;
- Madaniy xususiyatlarga mos keladigan mahalliy tilda (tillarda) va ta'sirlangan jamoalar uchun tushunarli formatda tegishli, shaffof, ob'ektiv, mazmunli va mavjud ma'lumotlarni oldindan oshkor qilish va tarqatishga asoslangan.
- Loyihani amalga oshirish jarayonida ta'sirlangan jamoalarga har har tomonlama hamkorlikni yo'naltirish.
- Tashqi manipulyatsiya, aralashuv, majburlash yoki qo'rqitishdan saqlanish.
- Kerakli hollarda mazmunli ishtirok etishni ta'minlang.
- Tegishli hujjatlar.

4 MANFAATDOR TOMONLARNI ANIQLASH VA TAHLIL QILISH

Manfaatdor tomonlarni jalb qilish rejasini (MTJQR) tayyorlash manfaatdor tomonlar xaritasini tuzishdan boshlandi. Loyihaning huquqiy va me'yoriy bazasini tahlil qilish hamda stol va dala tadqiqotlari orqali atrof-muhit va ijtimoiy ta'sirlarni dastlabki aniqlash asosida Loyiha bilan bog'liq manfaatdor tomonlarning keng doirasi aniqlandi va tasniflandi. Ma'muriy imkoniyatlar nuqtai nazaridan loyihaning manfaatdor tomonlari quyidagicha tasniflangan:

1. Loyihadan ta'sirlangan yer egalari va yerdan foydalanuvchilar.
2. Loyihadan ta'sir k'organ jamoalar (TKJ).
3. Mahalliy hokimiyat organlari (MHO), ya'ni mintaqaviy va tuman ma'muriyatlari).
4. Milliy vazirliklar, idoralar va agentliklar (VIA).
5. Nodavlat tashkilotlar (NNT).

Keyinchalik, manfaatdor tomonlar loyiha uchun ahamiyati nuqtai nazaridan tavsiflandi va ustuvorliklari belgilandi, bu esa rejalashtirilgan maslahatlashuvlar va oshkor qilishning ko'lami, tartibi va chastotasi tomonlarning roli, xavf-xatarlari va manfaatlariga mutanosib bo'ladigan tabaqalashtirilgan hamkorlik strategiyasini ishlab chiqishga imkon beradi. . Ushbu tizimli tavsif manfaatdor tomonlarni loyihaga bo'lgan munosabatiga ko'ra va ustuvorlikning kamayishi tartibida keyingi tasniflashni amalga oshirishga imkon berdi:

- Qaror qabul qiluvchi manfaatdor tomonlar ("D" toifasi) - loyihaning turli jihatlarini amalga oshirish, baholash va/yoki tartibga solish, shuningdek, loyihani amalga oshirish jarayoniga sezilarli ta'sir ko'rsatishi mumkin bo'lgan qarorlarni qabul qilish uchun mas'ul bo'lgan tashkilotlar (masalan, milliy regulyatorlar va loyiha kreditorlari).
- Ta'sirga asoslangan manfaatdor tomonlar ("A" toifasi) - bu to'g'ridan-to'g'ri yoki bilvosita Loyiha tomonidan potentsial ta'sir ko'rsatadigan tashkilotlar.
- Manfaatga yo'naltirilgan manfaatdor tomonlar ("I" toifasi) - bu loyiha ta'sir qilmaydigan va unga ijro etuvchi ta'sirga ega bo'lmagan, lekin loyihadan ma'lum imtiyozlarga ega bo'lgan tashkilotlar.

YeTTB 1 IT va 5 IT hujjatlarida, shuningdek XMK PS1 va PS5 standartiga muvofiq hujjatlarida zaif aholi jinsi, jinsi o'ziga xosligi, jinsiy orientatsiyasi, dini, etnik kelib chiqishi, mahalliy maqomi, yoshi (shu jumladan bolalar, yoshlar va qariyalar), jismoniy yoki ruhiy nuqsonlar, savodxonlik, siyosiy qarashlar yoki ijtimoiy mavqe kabi xususiyatlar tufayli nomutanosib ravishda kuchli salbiy ijtimoiy-iqtisodiy ta'sirga duchor bo'lgan loyihadan ta'sirlangan jamoalarning qismlari sifatida

aniqlanadi. Shunga asosanib, loyiha doirasida ilgari zaif deb tasniflangan aholining zaif guruhlari ro'yxatiga quyidagi sub'ektlar kiradi:

- Fotoelektr stantsiyasining janubida joylashgan Istiqlol mahallasida (lo'lilar jamoasi) yashovchi etnik ozchiliklar jamoasi.
- Mahalliy aholiga tegishli har qanday uy xo'jaliklari (MA).
- Loyihadan ta'sirlangan jamoalardagi (I) tabiiy resurslarga asoslangan tirikchilik faoliyati bilan shug'ullanadigan (ya'ni, kichik o'simlik va chorvachilik) va (II) iqtisodiy va/yoki jismoniy ko'chirilishni boshdan kechirayotgan har qanday uy xo'jaliklari.
- Loyihadan zarar ko'rgan jamoalardagi (I) iqtisodiy va/yoki jismoniy ko'chiriladigan va (II) loyihadan zarar ko'rgan er va yaylovlarga qonuniy ravishda tasdiqlangan (rasmiy) huquqlarga ega bo'lmagan har qanday uy xo'jaliklari.
- Ikki a'zodan ortiq yoki oila boshlig'i nogiron bo'lgan uy xo'jaliklari.
- Ikki a'zodan ortiq yoki oila boshlig'i surunkali kasalliklarga chalingan uy xo'jaliklari.
- Ayollar boshchiligidagi uy xo'jaliklari.
- Bolalar boshchiligidagi uy xo'jaliklari.
- Keksa boshlig'i bo'lgan uy xo'jaliklari (60 yoshdan oshgan).
- O'ta qashshoqlikda yashovchi uy xo'jaliklari (ya'ni, milliy qashshoqlik chegarasidan past).

4-1- jadvalda manfaatdor tomonlarning toifalari (ma'muriy tartibda), ularning reytingi (rol bo'yicha), tegishli maslahat va oshkor qilish dasturi, shuningdek ularning har biri bilan o'zaro munosabatlar usuli haqida umumiy ma'lumot berilgan.

Jadval 4-1 Jadval ma'muriy asosda guruhlangan manfaatdor tomonlar ro'yxati va ularning loyihaga munosabati

MA'MURIY TARTIB	MANFAATDOR TOMON	MUVOFIQLIK TOIFASI
Loyihadan ta'sirlangan yer egalari va yerdan foydalanuvchilar.	Fermer yer egalari (tasdiqlanishi kerak)	A: Loyihani amalga oshirish uchun erlarni tortib olish natijasida iqtisodiy ko'chirilishga moyil bo'lgan yer egalari.
	Yerdan foydalanuvchilar - norasmiy ko'chmanchilar	A: Loyihani amalga oshirish uchun yerlarni olib qo'yish natijasida iqtisodiy harakatga duchor bo'lgan yer egalari (yerga qonuniy ravishda tasdiqlangan huquqlarga ega bo'lmaganlar).
	Yerdan foydalanuvchilar-chorvadorlar	A: Loyihani amalga oshirish uchun yerlarni tortib olish natijasida iqtisodiy ko'chirilayotgan erdan foydalanuvchilar.
	Yerdan foydalanuvchilar-ozuqa yig'uvchilar	A: Loyihani amalga oshirish uchun yerlarni tortib olish natijasida iqtisodiy ko'chirilayotgan erdan foydalanuvchilar.
	Yerdan foydalanuvchilar-qishloq xo'jaligi ishchilari (tasdiqlanishi kerak)	A: Loyihani amalga oshirish uchun yerlarni tortib olish natijasida iqtisodiy ko'chirilayotgan bilvosita erdan foydalanuvchilar.
Loyihadan ta'sir k'organ jamoalar (TKJ/Mahallalar)	Toshto'g'izoz qishlog'i	A: Loyihaning turli xil ekologik va xavfsizlik jihatlaridan ta'sirlangan aholi.
	Yangiobod	
	Gulobod	
	Istiqbol	
	Tarakkiyot	
	Qirg'izovul	
	Kavardan (ESAT maydonchalari va yer osti kabel tugunlariga eng yaqin aholi punkti)	A: Loyihaning turli jihatlariga, xususan, havo sifati (ya'ni, tuproq ishlari va og'ir transport harakati natijasida chang hosil bo'lishi), drenaj, uchinchi shaxslarning mol-mulkiga etkazilgan zarar va shahar va ajratilgan kirish yo'llari bo'ylab transport harakati bilan bog'liq xavfsizlik buzilishi holatlariga duchor bo'lgan jamoa.
	Istiqlol qishlog'i (fotoelektr stansiyasi qurilishiga eng yaqin aholi punkti)	A: Loyihaning turli jihatlariga, xususan, havo sifati (ya'ni, tuproq ishlari va og'ir transport harakati natijasida chang hosil bo'lishi), drenaj, uchinchi shaxslarning mol-mulkiga etkazilgan zarar va shahar va ajratilgan kirish yo'llari bo'ylab transport harakati bilan bog'liq xavfsizlik buzilishi holatlariga duchor bo'lgan jamoa.

MA'MURIY TARTIB	MANFAATDOR TOMON	MUVOFIQLIK TOIFASI
	Mahalliy ayollar	A: AMIM loyihasining turli jihatlariga nomutanosib yoki eksklyuziv ta'sir ko'rsatadigan jamoat qismlari.
	Mahalliy yoshlar	
	Mahalliy aholining boshqa zaif guruhlari (shu jumladan etnik ozchiliklar (masalan, Istiqlol qishlog'idagi lo'lilar).	
Mahalliy o'zini o'zi boshqarish organlari (MHO/hokimliklar)	Mahalla raisi va mahalla qo'mitasi.	D: - Mahalliy rivojlanish loyihalarini boshqarish va monitoring qilish, tuman ma'muriyati bilan muvofiqlashtirish. - Jamiyat shikoyatlariga tezkor javob.
	Yuqori Chirchiq tumani hokimligi.	D: - Tuman darajasida rivojlanish loyihalarini rejalashtirish va boshqarish. - Yerdan foydalanish bo'yicha takliflar tayyorlash, yerdan foydalanishning keyingi rejalarini tasdiqlash, yer uchastkalarini kadastr hisobiga qo'yish, yer uchastkasini ijaraga berish shartnomalarini (YISh) rasmiylashtirish.
	Parkent tumani hokimligi.	D: - Tuman darajasida rivojlanish loyihalarini rejalashtirish va boshqarish. - Yerdan foydalanish bo'yicha takliflar tayyorlash, yerdan foydalanishning keyingi rejalarini tasdiqlash, yer uchastkalarini kadastr hisobiga qo'yish, yer uchastkasini ijaraga berish shartnomalarini (YISh) rasmiylashtirish.
	Toshkent viloyati hokimligi.	D: rivojlanish loyihalarini mintaqaviy rejalashtirish va boshqarish.
Milliy vazirliklar,	Energetika vazirligi.	D: EESOSh Loyiha hujjatlarini, yer uchastkasini, rejalashtirilgan elektr energiyasi ishlab chiqarish obyektlarini tezkor tanlash va ulardan foydalanishni ko'rib chiqish va tasdiqlash.

MA'MURIY TARTIB	MANFAATDOR TOMON	MUVOFIQLIK TOIFASI
idoralar va agentliklar (VIA). Energetika	O'zbekiston Milliy elektr tarmoqlari (O'zMET).	D: EESOSH Loyiha hujjatlarini, yer uchastkasini, rejalashtirilgan elektr energiyasi ishlab chiqarish obyektlarini tezkor tanlash va ulardan foydalanishni ko'rib chiqish va tasdiqlash.
	O'ztransgaz.	D: Loyiha ta'sir ko'rsatadigan hududda rejalashtirilgan va mavjud gaz quvurlari, shuningdek, gaz ta'minoti infratuzilmasidan foydalanish va texnik xizmat ko'rsatish bilan bog'liq qonunlar va qoidalarining bajarilishi (masalan, tegishli bufer zonalari) to'g'risida umumiy ma'lumot berish.
	Hududgaz	D: Loyiha ta'sir ko'rsatadigan hududlarda mavjud gaz quvurlari to'g'risida tuman darajasida ma'lumot berish va gaz ta'minoti infratuzilmasidan foydalanish va texnik xizmat ko'rsatish bilan bog'liq qonunlar va qoidalarining bajarilishi.
VIA- Atrof-muhit va iqlim o'zgarishi.	Ekologiya, atrof-muhitni muhofaza qilish va iqlim o'zgarishi vazirligi (EAMMIO'V)	D: <ul style="list-style-type: none"> - Loyihadan ta'sirlangan hududlarda biologik xilma-xillik va ekologik muhim suv resurslari haqida ma'lumot berish. - Atrof-muhitni boshqarish bilan bog'liq qonunlar va qoidalarini amalga oshirish. - Rejalashtirilgan loyiha ob'ektlari uchun milliy AMTB hisobotlarini ko'rib chiqish. - Qurilish va foydalanish uchun ekologik ruxsatnomalar berish. - AMIM talablariga rioya etilishini keyingi monitoring qilish.
	EAMMIO'V Toshkent mintaqaviy ofisi.	D: <ul style="list-style-type: none"> - Loyihadan ta'sirlangan hududlarda biologik xilma-xillik va ekologik muhim suv resurslari va tegishli tabiatni muhofaza qilish dasturlari haqida ma'lumot berish. - Qurilish boshlanishidan oldin biologik xilma-xillik bo'yicha majburiy tadqiqotlar o'tkazish (ya'ni tahdid qilinadigan turlar/yashash joylari aniqlangan taqdirda va boshqalar). - Loyihani qurish va undan foydalanish bosqichlarida AMIM talablariga muvofiqligini umumiy monitoring qilish.

MA'MURIY TARTIB	MANFAATDOR TOMON	MUVOFIQLIK TOIFASI
	Yuqori Chirchiq tumani EAMMIO'V mintaqaviy ofisi.	D: - loyihadan ta'sirlangan hududlardagi bioxilma-xillik va ekologik muhim suv resurslari to'g'risida ma'lumot berish va loyiha ta'sir ko'rsatadigan hududlarda atrof-muhitni boshqarish monitoringi. - Qurilish boshlanishidan oldin biologik xilma-xillik bo'yicha majburiy tadqiqotlar o'tkazish (ya'ni tahdid qilinadigan turlar/yashash joylari aniqlangan taqdirda va boshqalar). - Loyihani qurish va undan foydalanish bosqichlarida AMIM talablariga muvofiqligini umumiy monitoring qilish.
	Parkent tumanidagi EAMMIO'V mintaqaviy ofisi.	D: - loyihadan ta'sirlangan hududlardagi bioxilma-xillik va ekologik muhim suv resurslari to'g'risida ma'lumot berish va loyiha ta'sir ko'rsatadigan hududlarda atrof-muhitni boshqarish monitoringi. - Qurilish boshlanishidan oldin biologik xilma-xillik bo'yicha majburiy tadqiqotlar o'tkazish (ya'ni tahdid qilinadigan turlar/yashash joylari aniqlangan taqdirda va boshqalar). - Loyihani qurish va undan foydalanish bosqichlarida AMIM talablariga muvofiqligini umumiy monitoring qilish.
	O'zbekiston Respublikasi fanlar Akademiyasi zoologiya instituti.	I: Biologik xilma-xillik to'g'risida ma'lumot berish va faunaning ayrim turlari va yashash joylari bo'yicha maxsus fon tadqiqotlarini o'tkazishda texnik yordam ko'rsatish.
	O'zbekiston Respublikasi Fanlar akademiyasi Botanika instituti	I: Biologik xilma-xillik to'g'risidagi ma'lumotlarni taqdim etish va floristik turlar va yashash joylari uchun maxsus fon tadqiqotlarini o'tkazishda texnik yordam.
VIA- Yer resurslarini boshqarish	Tuman hokimliklari.	D: - Yerdan foydalanish bo'yicha takliflar tayyorlash, yerdan foydalanishning keyingi rejalarini tasdiqlash, yer uchastkalarini kadastr hisobiga qo'yish, yer uchastkasini ijaraga berish shartnomalarini (YISh) rasmiylashtirish.
	Toshkent viloyati kadastr agentligi boshqarmasining davlat kadastrlari palatasi.	D: "O'zdaverloyiha" Davlat ilmiy-tadqiqot va loyiha instituti tomonidan ishlab chiqilgan yerdan foydalanishning tasdiqlangan rejaları asosida yer egaliklarini kadastr bilan hisobga olish.

MA'MURIY TARTIB	MANFAATDOR TOMON	MUVOFIQLIK TOIFASI
VIA- Suv resurslari	"O'zsuvt'a'minot" AJ.	D: <ul style="list-style-type: none"> - Loyihadan ta'sirlangan hududda rejalashtirilgan va mavjud ichimlik suvi ta'minoti ob'ektlari to'g'risida ma'lumot berish, shuningdek, tegishli infratuzilmani (masalan, bufer zonalar) ishlatish va saqlashga oid qonunlar va qoidalarni amalga oshirish. - Qurilish davrida ichimlik suvi ta'minoti tizimidan foydalanishga ruxsat berish (ya'ni, aloqa va suv iste'molini ulash uchun).
	Chirchiq-Ohangaron daryosi havzasining irrigatsiya tizimlari boshqarmasi.	D: <ul style="list-style-type: none"> - Loyihadan ta'sirlangan hududlarda rejalashtirilgan va mavjud sug'orish suvi ta'minoti ob'ektlari to'g'risida ma'lumot berish va tegishli infratuzilmani (masalan, bufer zonalar) ishlatish va saqlashga oid qonunlar va qoidalarni amalga oshirish. - Qurilish davrida suv ta'minoti tizimidan foydalanish uchun ruxsatnomalar berish (ya'ni, suv olish).
	O 'zbekiston Respublikasining sanitariya-epidemiologik farovonligi va sog' liqni saqlash.	D: <ul style="list-style-type: none"> - Aholining salomatligi va xavfsizligiga oid qonunlar va me'yoriy hujjatlarning bajarilishi. - Sanitariya va sanitariya muhofazasi bufer zonalarini tashkil etish. - Atrof-muhit va jamoat xavfsizligiga ta'sir qilish bo'yicha AMIM talablariga muvofiqligini muntazam monitoring qilish.
VIA- Sog'liqni saqlash, sanitariya, mehnatni muhofaza qilish va xavfsizlik	O'zbekiston Respublikasi favqulodda vaziyatlar vazirligi.	I: Tabiiy ofatlar va boshqa favqulodda vaziyatlarga favqulodda javob berish va gumanitar yordamni safarbar qilish.
	Toza Xudud	A: Loyihadan zarar ko'rgan mahallalarda (aholi punktlarida) chiqindilarni yig'ish va utilitatsiya qilish xizmatlarini ko'rsatish uchun mas'ul bo'lgan chiqindilarni boshqarish davlat agentligi.
	O 'zbekiston Respublikasi geologiya va mineral resurslar davlat qo' mitasi.	D: Rejalashtirilgan va amalga oshirilayotgan geologik qidiruv ishlari (va loyihadan ta'sirlangan hududdagi tegishli istisno zonalar, shuningdek har qanday geotexnikaviy xavfli erlar) haqida ma'lumot berish.

MA'MURIY TARTIB	MANFAATDOR TOMON	MUVOFIQLIK TOIFASI
VIA-Sanoat, savdo va hayot faoliyati	Ipakchilik va jun sanoatini rivojlantirish davlat qo'mitasi.	D: Davlat, shahar va xususiy yaylov ehtiyojlari uchun ajratilgan yerlarni muhofaza qilish.
	Transport vazirligi	I: Loyihadan ta'sirlangan hududlarda transport infratuzilmasi to'g'risida ma'lumot berish va tegishli infratuzilmani ishlatish va saqlash (masalan, tonnaj, drenaj, mavjud yo'llarni yangilash yoki kengaytirish va harakatni boshqarish) bilan bog'liq qonun va qoidalarni amalga oshirish.
VIA-Transport	O'zbekiston Respublikasi Bandlik va mehnat munosabatlari vazirligi.	I: O'zbekistonda mehnatga oid qonunlar va normativ hujjatlarni ijro etish va qonunchilikning yangi talablarini joriy etish bo'yicha tavsiyalar berish.
VIA-Mehnat vazirligi	Fanlar akademiyasi - Arxeologiya instituti.	I: Mehnat va mehnat sharoitlari bilan bog'liq har qanday me'yoriy talablar to'g'risida ma'lumot berish.
VIA-Madaniy meros	Fanlar akademiyasi madaniy meros agentligi.	I: Loyihadan ta'sirlangan hududlarda moddiy va nomoddiy madaniy meros haqida ma'lumot berish.
	Fanlar akademiyasi - Arxeologiya instituti.	I: Loyihadan ta'sirlangan hududlardagi moddiy va nomoddiy madaniy meros haqida ma'lumot berish va madaniy meros ob'ektlarining milliy inventarini tuzish uchun arxeologik tadqiqotlarni yakunlash.
Nodavlat tashkilotlar (NNT).	Loyiha kreditorlari (LK)	D: Loyihani moliyalashtirishni ta'minlash va moliyalashtirish shartnomasining amal qilish muddati davomida tegishli tekshiruvlarni o'tkazish.

5 MANFAATDOR TOMONLARNI JALB QILISH DASTURI

Ushbu bo'limda 4loyihani rejalashtirish, qurish va ishlatish bosqichlarida ushbu hujjat bo'limida belgilangan turli manfaatdor tomonlar guruhlar uchun foydalaniladigan manfaatdor tomonlar bilan o'zaro munosabatlar usullari keltirilgan. Quyida bugungi kunda manfaatdor tomonlar bilan o'zaro aloqalar bo'yicha o'tkazilgan tadbirlar va ularning natijalari haqida qisqacha ma'lumot berilgan.

5.1 Manfaaddor tomonlarni jalb qilish usullari

AMITBni amalga oshirish uchun manfaatdor tomonlar bilan keyingi maslahatlashuvlar va loyihadan ta'sirlangan turli aniqlangan guruhlar uchun ma'lumotlarni oshkor qilish uchun bir qator usullar rejalashtirilgan. Quyidagi jadvalda manfaatdor tomonlar toifalari, manfaatdor tomonlar guruhlar hajmi va geografik taqsimoti, manfaatdor tomonlar haqidagi ma'lumotlarning sezgirliigi hamda muayyan aholining ishtiroki va ifodalanishiga ta'sir etuvchi ijtimoiy omillarga asoslangan ushbu jalb etish usullarining qo'llanilishi ko'rsatilgan.

Jadval 5-1 Manfaaddor tomonlar bilan o'zaro munosabatlarning turli usullarining qo'llanilishi

MANFAATDOR TOMONLAR BILAN O'ZARO MUNOSABATLAR USULI	QO'LLANILISHI
Rasmiy maslahat xatlari/yozishmalar.	<ul style="list-style-type: none"> Manfaatdor tomonlarni ommaviy yig'ilishlarga taklif qilish. Katta va/yoki keng maqsadli auditoriyaga ma'lumot berish. Loyihaning rasmiy taqdimoti va VIA, MHO va boshqa hukumatlar bilan maslahatlashuvning dastlabki bosqichlari.
Jamoatchilik bilan uchrashuvlar	<ul style="list-style-type: none"> Loyiha haqida dastlabki ma'lumotlarni taqdim etish, AMIM potentsial ta'sirni tavsiflash va loyiha ta'sir ko'rsatadigan aholi punktlarida keng jamoatchilikni xabardor qilish uchun atrof-muhitga ta'sirni boshqarish strategiyalari. Mahalliy hamjamiyat a'zolari bilan umumiy AMIM konteksti, potentsial saytlar va AMIMga ta'siri, tegishli boshqaruv choralari va tavsiyalari bo'yicha dastlabki maslahatlashuvlar. Mahalliy aholining loyihani amalga oshirish bilan bog'liq umumiy savollariga javoblar. Ishtirok etish va shikoyatlarni ko'rib chiqishning keyingi bosqichlari rejasini taqdim etish.

Risolalar va infografika	<ul style="list-style-type: none"> Loyihaning maqsadlari, rejasi, u bilan bog'liq AMIMga ta'siri va tegishli boshqaruv choralari to'g'risida aniq qisqacha ma'lumotlarni taqdim etish. Loyiha dizayni va turli xil AMIM boshqaruv jarayonlari (masalan, AMITB, shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmi va boshqalar) tasviri. Yig'ilishlarda qatnashishning iloji bo'lmagan yoki oldingi yig'ilishlarda og'zaki ma'ruzalar yetarli darajada aniq bo'lmagan hollarda ma'lumotni taqdim etish. <p>Loyiha ma'lumotlarini oshkor qilish va loyiha ShKChM bilan tanishtirish uchun foydalaniladigan risola ushbu hujjatga 3-ildovada keltirilgan..</p>
Uy xo'jaliklari so'rovlari	<ul style="list-style-type: none"> Loyihadan ta'sirlangan jamoalar va hududlarda yashovchi uy xo'jaliklarining vakillik namunasidan uy xo'jaliklari darajasida batafsil ijtimoiy-iqtisodiy ma'lumotlarni to'plash. Ixtiyoriy va nozik ma'lumotlarni to'plash, aks holda jamoat maslahat platformalarida saqlanishi mumkin.
Fokus-guruh muhokamalari (FGM)	<ul style="list-style-type: none"> AMIM sohasidagi muayyan mavzular bo'yicha muayyan guruhlar yoki birlashmalarni muhokama qilishga qaratilgan ta'sirlangan jamoalar bilan jamoaviy maslahat. Mahalliy jamoalarning umumiy yig'ilishlari paytida o'zlarini ifoda etish uchun kam vakili yoki qo'rqitishi mumkin bo'lgan marginal guruhlar yoki ozchilik guruhlar bilan muloqot qilish uchun eksklyuziv va xavfsiz platformalar.
Asosiy ma'lumot beruvchilar bilan suhbatlar (AMBS)	<ul style="list-style-type: none"> Mahalliy hamjamiyat, tuman va viloyat hokimliklari, VIA va NNTlarning asosiy mutaxassisleri va mavzu bo'yicha ekspertlari bilan maslahatlar. Maslahat yozishmalarining birinchi bosqichidan so'ng turli organlar bilan keyingi maslahatlashuvlar uchun o'tkazilishi mumkin. Muayyan joylarga tegishli asosiy AMIM mavzulari bo'yicha ekspert ma'lumotlarini to'plash uchun foydalidir.
Manfaatdor tomonlar ishtirokidagi ob'ektga tashrif buyurish.	<ul style="list-style-type: none"> Loyihadan ta'sirlangan sub'ektlar, shu jumladan jamiyat a'zolari va/yoki vakolatli organlarning tegishli mansabdor shaxslari ishtirok etadigan haqiqat va kuzatuv maqsadida ob'ektlarga tashrif buyurish. Uchastkalar chegaralarini demarkatsiya qilish (zarar ko'rgan yer egaliklari uchun) va muhandislik kommunikatsiyalarini o'rganish uchun qo'llaniladi.
Rasmiy e'lonlar va ommaviy axborot vositalarida yoritish	<ul style="list-style-type: none"> Loyihaning jamoat markazlari va axborot markazlarida joylashtirilgan yozma e'lonlar. Xabarnomalar mahalliy aholiga telefon qo'ng'iroqlari, telefon xabarlar, ijtimoiy tarmoqlar / tezkor xabar almashish platformalari

	<p>(masalan, Telegram), elektron pochta, uyma-uy tashriflar yoki mahalliy ommaviy axborot vositalari orqali tarqatiladi.</p> <ul style="list-style-type: none"> Loyiha bosqichlari bilan bog'liq va manfaatdor tomonlarni qiziqtirgan rasmiy e'lonlar va bildirishnomalar uchun ishlatiladi.
AMIM sohasidagi kafolatlar bo'yicha hujjatlarni joylarda va jamoat joylarida taqdim etish	<ul style="list-style-type: none"> Loyihaning atrof-muhit va ijtimoiy muhofaza hujjatlarida va loyiha kompaniyasining atrof-muhit va ijtimoiy boshqaruv tizimida (AMIBT) sezilarli o'zgarishlarga olib kelishi mumkin bo'lgan jamoat mulki bo'yicha maslahatlar o'tkazish va ma'lumotlarni taqdim etishga qaratilgan o'zaro aloqalar uchun qo'llaniladi. Mahalliy atrof-muhit va ijtimoiy hujjatlarni (masalan, texnik bo'lmagan AMITB, YOITR va MTJQR hisoboti) mahalliy hamjamiyatlardagi strategik loyiha axborot markazlariga (ya'ni, kerak bo'lganda, bandlikka ko'maklashish markazlari, pochta bo'limlari, mahalliy maktab kutubxonalari, mahalliy hokimiyat organlari va mamlakat loyiha kreditorlarining ofislari) taqdim etish Loyiha kreditorlarining veb-saytlarida atrof-muhit va ijtimoiy himoya hujjatlarini (ya'ni, AMITB, YOITR va MTJQR) taqdim etish.

Manfaatdor tomonlarni tahlil qilib, o'zaro munosabatlarning tegishli usullarini tanlagandan so'ng, manfaatdor tomonlarning har bir guruhining roli va ahamiyati o'rtasidagi o'zaro ta'sirning ko'lamini, chastotasi va tabaqalashtirilgan usullarining muvofiqligini ta'minlaydigan manfaatdor tomonlar bilan o'zaro munosabatlarning uzoq muddatli rejasi (MTJQR) tuzildi.

Yuqorida tavsiflangan manfaatdor tomonlarni jalb qilish turlari madaniy jihatdan sezgir tarzda, maqsadli auditoriya uchun tushunarli tarzda va manipulyatsiya, majburlash yoki qo'rqitishsiz o'tkazishda davom etadi. Ommaviy uchrashuvlar va fokus-guruhlarni o'tkazish vaqti va joyi uyali aloqa, transport, ish yoki uy-ro'zg'or mas'uliyati yo'qligi sababli ishtiroki cheklanishi mumkin bo'lgan jamoa guruhlari vakillarining munosib va adolatli vakilligini ta'minlash maqsadida tashkil etildi. Zarur hollarda og'zaki va yozma muloqot mahalliy tillarda, xususan, o'zbek va rus tillarida amalga oshiriladi. O'zaro hamkorlik xalqaro loyiha ishtirokchilariga tegishli bo'lgan hollarda, muloqot tili ingliz tili bo'ladi. Vaziyatga qarab, barcha o'zaro aloqalar yig'ilish bayonnomalari, qatnashish yozuvlari va/yoki hujjatlarni tarqatish bilan hujjatlashtiriladi.

Shuni ta'kidlash kerakki, MTJQR loyihani rejalashtirish va amalga oshirish jarayonida yangilanadigan jonli hujjat bo'ladi. Potentsial va haqiqiy AMIM xatarlari, ta'siri va maqsadlari (I) loyiha faoliyatining rivojlanishi, (II) loyiha rejalar o'zgarishi va (III) loyihaning me'yoriy-huquqiy bazasidagi ekzogen o'zgarishlar bilan o'zgaradi. Shunga ko'ra, manfaatdor tomonlar doirasi va ular bilan o'zaro munosabatlarga qo'yiladigan tegishli talablar o'zgaradi. O'zaro ta'sirning vaqti va chastotasi loyihaning AMIMga salbiy ta'sirini minimallashtirish va tegishli manfaatdor

tomonlar uchun rivojlanish foydasini oshirishda muhim rol o'ynaydigan o'z vaqtida o'zaro ta'sirni ta'minlaydigan tarzda o'rnatiladi.

Quyidagi jadvalda loyiha manfaatdor tomonlari (ma'muriy salohiyat va loyiha munosabati bo'yicha guruhlangan), ularning maslahat va oshkor qilish dasturi, o'zaro ta'sir o'tkazish usullari va AMIM bo'yicha fikr-mulohazalar haqida umumiy ma'lumot berilgan.

Jadval 5-2 Manfaaddor tomonlarning umumiy ko'rinishi, o'zaro hamkorlik usullari, maslahat dasturi va ularning loyihadagi ishtiroki

MA'MURIY TARTIB	MANFAATDOR TOMON	MUVOFIQLIK TOIFASI	MASLAHATLASHUV KUN TARTIBI	O'ZARO TA'SIR QILISH USULI	FIKR-MULOHAZA; OXIRGI YANGILANISH SANASI
Ta'sir k'organ yer egalari va yerdan foydalanuvchilar (TKEYF)	Dehqon	A: Loyihani amalga oshirish uchun erlarni tortib olish natijasida iqtisodiy ko'chirilishga moyil bo'lgan yer egalari.	<ul style="list-style-type: none"> Loyiha rejalari, AMIMga potentsial ta'sirlar va ularni kamaytirish choralari haqida ma'lumot berish. Potentsial ta'sirlangan mulklar, resurslar yer egaligi to'g'risida ma'lumot so'rash. Loyiha doirasida shikoyatlarni ko'rib chiqishning tashqi mexanizmini (ShKChM) yaratish. 	<ul style="list-style-type: none"> Rasmiy e'lonlar. Uy xo'jaliklari so'rovlari (YOITR bosqichi). 	<ul style="list-style-type: none"> Qishloq xo'jaligi fermeri iqtisodiy ko'chishga moyil bo'lishi mumkin (2023 yil sentyabr) Mahalliy sug'orishni yaxshilash bo'yicha tashabbuslarni amalga oshirishni so'rab murojaat qilish.
	Cho'ponlar	A: Loyihani amalga oshirish uchun yerlarni olib qo'yish natijasida iqtisodiy harakatga duchor bo'lgan yer egalari (yerga qonuniy ravishda tasdiqlangan huquqlarga ega bo'lmaganlar).			<ul style="list-style-type: none"> Ikki cho'pon ESAT hududida iqtisodiy ko'chirilishni boshdan kechirmoqda (2023 yil avgust) Qo'shimcha yaylovlar uchun so'rov.
Loyihadan ta'sir k'organ jamoalar (TKJ/Mahallalar)	Toshto'g'izoq qishlog'i	A: Loyihaning turli xil ekologik va xavfsizlik jihatlaridan ta'sirlangan aholi.	<ul style="list-style-type: none"> Loyiha rejalari, AMIMga potentsial ta'sirlar va ularni kamaytirish choralari haqida ma'lumot berish. Potentsial ta'sir ko'rsatishi mumkin bo'lgan jamoat infratuzilmasi va resurslari haqida ma'lumot so'rash. Mahalliy demografik vaziyat, iqtisodiyot va aholiga ijtimoiy 	<ul style="list-style-type: none"> Rasmiy e'lonlar. Jamoatchilik bilan uchrashuvlar. (FGM) (Fokus-guruh muhokamalari) Uy xo'jaliklari so'rovlari (AMITB bosqichi). 	<ul style="list-style-type: none"> Quyidagi jadvalda keltirilgan.
	Yangiobod				
	Gulobod				
	Istiqbol				
	Istiqloq qishlog'i				
	Tarakkiyot				
	Qirg'izovul				

MA'MURIY TARTIB	MANFAATDOR TOMON	MUVOFIQLIK TOIFASI	MASLAHATLASHUV KUN TARTIBI	O'ZARO TA'SIR QILISH USULI	FIKR-MULOHAZA; OXIRGI YANGILANISH SANASI
			<p>xizmat ko'rsatish to'g'risida ma'lumot so'rash.</p> <ul style="list-style-type: none"> Loyiha doirasida shikoyatlarni ko'rib chiqishning tashqi mexanizmini (ShKChM) yaratish. 		
	Kavardan qishlog'i	<p>A:Loyihaning turli jihatlariga, xususan, havo sifati (ya'ni, tuproq ishlari va og'ir transport harakati natijasida chang hosil bo'lishi), drenaj, uchinchi shaxslarning mol-mulkiga etkazilgan zarar va shahar va ajratilgan kirish yo'llari bo'ylab transport harakati bilan bog'liq xavfsizlik buzilishi holatlariga duchor bo'lgan jamoa.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Jamoalar uchun bir xil kun tartibi; qo'shimcha ravishda quyidagi masalalar muhokama qilinadi: Qurilish bosqichida yo'l harakati bilan bog'liq sog'liq va xavfsizlik xavfi bo'yicha kafolatlar. Qurilish ishlarining tabiati va transport vositalarining kirish yo'llari bo'ylab harakatlanishi va hududni rejalashtirishda tuproqni qazish va to'ldirish ishlari natijasida chang paydo bo'lishi bilan bog'liq potentsial ta'sir. ESATning asosiy dizayni va maqsadi, shuningdek, ESAT va er osti ulanish kabelining ishlashi bilan bog'liq sog'liq va xavfsizlik xavflari. 		
	Mahalliy ayollar Mahalliy yoshlar	<p>A:AMIM loyihasining turli jihatlariga nomutanosib</p>	<ul style="list-style-type: none"> Loyiha rejalari, AMIMga potentsial ta'sirlar va ularni 	<ul style="list-style-type: none"> Rasmiy e'lonlar. 	<p>Quyidagi jadvalda keltirilgan.</p>

MA'MURIY TARTIB	MANFAATDOR TOMON	MUVOFIQLIK TOIFASI	MASLAHATLASHUV KUN TARTIBI	O'ZARO TA'SIR QILISH USULI	FIKR-MULOHAZA; OXIRGI YANGILANISH SANASI
	Mahalliy aholining boshqa zaif guruhlari (shu jumladan etnik ozchiliklar (masalan, Istiqlol qishlog'idagi lo'lilar).	yoki eksklyuziv ta'sir ko'rsatadigan jamoat qismlari.	<p>kamaytirish choralari haqida ma'lumot berish.</p> <ul style="list-style-type: none"> Potentsial ta'sir ko'rsatishi mumkin bo'lgan jamoat infratuzilmasi va resurslari haqida ma'lumot so'rash. Mahalliy demografik vaziyat, iqtisodiyot va aholiga ijtimoiy xizmat ko'rsatish to'g'risida ma'lumot so'rash. Ijtimoiy-iqtisodiy zaiflik omillari haqida ma'lumot so'rash. Loyiha doirasida shikoyatlarni ko'rib chiqishning tashqi mexanizmini (ShKChM) yaratish. 	<ul style="list-style-type: none"> (FGM) (Fokus-guruh muhokamalari) Uy xo'jaliklari so'rovlari (AMITB bosqichi). 	
Mahalliy o'zini o'zi boshqarish organlari (MHO/hokimliklar)	Mahalla raisi va mahalla qo'mitasi.	<p>D:</p> <ul style="list-style-type: none"> Mahalliy rivojlanish loyihalarini boshqarish va monitoring qilish, tuman ma'muriyati bilan muvofiqlashtirish. Jamiyat shikoyatlariga tezkor javob. 	<ul style="list-style-type: none"> Loyiha rejalarini taqdim etish (maqsadlar, ishlanmalar va tadbirlar). Potentsial ta'sir ko'rsatishi mumkin bo'lgan jamoat infratuzilmasi va resurslari haqida ma'lumot so'rash. Mahalliy demografiya, uy xo'jaligi iqtisodiyoti va aholiga ijtimoiy xizmat ko'rsatish bo'yicha umumiy ma'lumotlarni so'rash. Ijtimoiy-iqtisodiy jihatdan zaif aholi guruhlari to'g'risida umumiy ma'lumot so'rash. 	<ul style="list-style-type: none"> Rasmiy maslahat xatlari/yozishmalar. (AMBS) Asosiy ma'lumot beruvchilar bilan suhbatlar 	Quyidagi jadvalda keltirilgan.
	Yuqori Chirchiq tumani hokimligi.	<p>D:</p> <ul style="list-style-type: none"> Tuman darajasida rivojlanish loyihalarini rejalashtirish va boshqarish. 			<ul style="list-style-type: none"> Fotoelektr stantsiya maydonidan foydalanadigan boshqa rasmiy yoki norasmiy yer egalari mavjud emasligi. (2023 yil may)

MA'MURIY TARTIB	MANFAATDOR TOMON	MUVOFIQLIK TOIFASI	MASLAHATLASHUV KUN TARTIBI	O'ZARO TA'SIR QILISH USULI	FIKR-MULOHAZA; OXIRGI YANGILANISH SANASI
		- Yerdan foydalanish bo'yicha takliflar tayyorlash, yerdan foydalanishning keyingi rejalarini tasdiqlash, yer uchastkalarini kadastr hisobiga qo'yish, yer uchastkasini ijaraga berish shartnomalarini (YISh) rasmiylashtirish.	<ul style="list-style-type: none"> Mahalliy biologik xilma-xillik va joriy saqlash tashabbuslari haqida ma'lumot so'rash. Loyiha doirasida shikoyatlarni ko'rib chiqishning tashqi mexanizmini (ShKChM) yaratish. 		<ul style="list-style-type: none"> Chirchiq daryosidan asosan sug'orish uchun foydalaniladi, ammo baliq ovlash holatlari mavjud (2023 yil sentyabr)
	Parkent tumani hokimligi.	D: <ul style="list-style-type: none"> Tuman darajasida rivojlanish loyihalarini rejalashtirish va boshqarish. Yerdan foydalanish bo'yicha takliflar tayyorlash, yerdan foydalanishning keyingi rejalarini tasdiqlash, yer uchastkalarini kadastr hisobiga qo'yish, yer uchastkasini ijaraga berish shartnomalarini (YISh) rasmiylashtirish. 			<ul style="list-style-type: none"> Chirchiq daryosidan asosan sug'orish uchun foydalaniladi, ammo baliq ovlash holatlari mavjud (2023 yil sentyabr)
	Toshkent viloyati hokimligi.	D: rivojlanish loyihalarini mintaqaviy rejalashtirish va boshqarish.			<ul style="list-style-type: none"> ESATning bir qismi ichidagi erlar MMA (madaniy meros agentligi) ga tegishli bo'lib, boshqa hech qanday yerdan

MA'MURIY TARTIB	MANFAATDOR TOMON	MUVOFIQLIK TOIFASI	MASLAHATLASHUV KUN TARTIBI	O'ZARO TA'SIR QILISH USULI	FIKR-MULOHAZA; OXIRGI YANGILANISH SANASI
					foydalanishga yo'l qo'yilmaydi (madaniy maqom berilgandan keyin) (2023 yil sentyabr)
Milliy vazirliklar, idoralar va agentliklar (VIA). Energetika	Energetika vazirligi.	D: EESOSh Loyiha hujjatlarini, yer uchastkasini, rejalashtirilgan elektr energiyasi ishlab chiqarish obyektlarini tezkor tanlash va ulardan foydalanishni ko'rib chiqish va tasdiqlash.	<ul style="list-style-type: none"> Loyihaning asosiy ob'ektlarining rejalari va loyihalarini taqdim etish. 	<ul style="list-style-type: none"> Rasmiy maslahat xatlari/yozishmalar. 	<ul style="list-style-type: none"> Rejalar va loyihalarni tasdiqlash.
	O'zbekiston Milliy elektr tarmoqlari (O'ZMET).	D: EESOSh Loyiha hujjatlarini, yer uchastkasini, rejalashtirilgan elektr energiyasi ishlab chiqarish obyektlarini tezkor tanlash va ulardan foydalanishni ko'rib chiqish va tasdiqlash.	<ul style="list-style-type: none"> Loyihaning rejalari va rivojlanishi haqida ma'lumot berish. 	<ul style="list-style-type: none"> Rasmiy maslahat xatlari/yozishmalar. 	<ul style="list-style-type: none"> Loyiha hujjatlarini tasdiqlash.
	O'ztransgaz.	D: Loyiha ta'sir ko'rsatadigan hududda rejalashtirilgan va mavjud gaz quvurlari, shuningdek, gaz ta'minoti infratuzilmasidan foydalanish va texnik xizmat ko'rsatish bilan bog'liq qonunlar va	<ul style="list-style-type: none"> Loyiha rejalari taqdim etish (maqsadlar, ishlanmalar va tadbirlar). Loyiha hududida va uning atrofida joylashgan mavjud gaz quvurlari haqida ma'lumot so'rash. Loyiha hududida va uning atrofida joylashgan gaz quvurlari uchun tartibga 	<ul style="list-style-type: none"> Rasmiy maslahat xatlari/yozishmalar. Manfaatdor tomonlar ishtirokidagi ob'ektga tashrif buyurish. 	<ul style="list-style-type: none"> Loyiha hududi yaqinida ikkita I toifali gaz quvuri mavjud (2023 yil iyul). Ikkala gaz quvurlari uchun bufer masofalari taxminan 300 m (2023 yil avgust). Qurilish jarayonida muvofiqlashtirish va nazoratni ta'minlash,

MA'MURIY TARTIB	MANFAATDOR TOMON	MUVOFIQLIK TOIFASI	MASLAHATLASHUV KUN TARTIBI	O'ZARO TA'SIR QILISH USULI	FIKR-MULOHAZA; OXIRGI YANGILANISH SANASI
		qoidalarining bajarilishi (masalan, tegishli bufer zonalar) to'g'risida umumiy ma'lumot berish.	soluvchi bufer zonalar to'g'risida so'rov.		quvurlar shikastlanishining oldini olish va mehnatni muhofaza qilish va sanoat xavfsizligi sohasidagi xavflarni ta'minlash uchun texnik shartlar berildi (2023 yil sentyabr)
	Hududgaz	D: Loyiha ta'sir ko'rsatadigan hududlarda mavjud gaz quvurlari to'g'risida tuman darajasida ma'lumot berish va gaz ta'minoti infratuzilmasidan foydalanish va texnik xizmat ko'rsatish bilan bog'liq qonunlar va qoidalarining bajarilishi.	<ul style="list-style-type: none"> Loyiha rejalarini taqdim etish (maqsadlar, ishlanmalar va tadbirlar). Loyiha hududida va uning atrofida joylashgan mavjud gaz quvurlari haqida ma'lumot so'rash. Loyiha hududida va uning atrofida joylashgan gaz quvurlari uchun tartibga soluvchi bufer zonalar to'g'risida so'rov. 	<ul style="list-style-type: none"> Rasmiy maslahat xatlari/yozishmalar. 	ma'lumotlar yo'q
VIA-Atrof-muhit va iqlim o'zgarishi.	Ekologiya, atrof-muhitni muhofaza qilish va iqlim o'zgarishi vazirligi (EAMMIO'V)	D: <ul style="list-style-type: none"> Loyihadan ta'sirlangan hududlarda biologik xilma-xillik va ekologik muhim suv resurslari haqida ma'lumot berish. Atrof-muhitni boshqarish bilan bog'liq qonunlar va 	<ul style="list-style-type: none"> Loyiha rejalarini taqdim etish (maqsadlar, ishlanmalar va tadbirlar). Loyiha ta'sir ko'rsatadigan hududda tabiatni muhofaza qilish nuqtai nazaridan qiziqadigan har qanday tur va yashash joylari to'g'risida ma'lumot so'rash va yo'qolib ketish xavfi ostida bo'lgan 	<ul style="list-style-type: none"> Rasmiy maslahat xatlari/yozishmalar. 	<ul style="list-style-type: none"> Loyiha hududida biologik xilma-xillik bo'yicha keng qamrovli asosiy tadqiqotlarni o'tkazish bo'yicha ko'rsatma berilgan (2023 yil iyul) Fotoelektr stansiyasi va ESAT uchun milliy AMTB bo'yicha ijobiy xulosa

MA'MURIY TARTIB	MANFAATDOR TOMON	MUVOFIQLIK TOIFASI	MASLAHATLASHUV KUN TARTIBI	O'ZARO TA'SIR QILISH USULI	FIKR-MULOHAZA; OXIRGI YANGILANISH SANASI
		<p>qoidalarini amalga oshirish.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rejalashtirilgan loyiha ob'ektlari uchun milliy AMTB hisobotlarini ko'rib chiqish. - Qurilish va foydalanish uchun ekologik ruxsatnomalar berish. - AMIM talablariga rioya etilishini keyingi monitoring qilish. 	<p>har qanday turni ko'chirish/joylashtirish bo'yicha tavsiyalar.</p> <ul style="list-style-type: none"> Loyiha ta'sir ko'rsatadigan hududdagi va uning yaqinidagi har qanday joriy tabiatni muhofaza qilish dasturlari va qo'riqlanadigan hududlar to'g'risida ma'lumot so'rash. 		berildi (2023 yil, iyun, sentyabr)
	EAMMIO'V Toshkent mintaqaviy ofisi.	<p>D:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Loyihadan ta'sirlangan hududlarda biologik xilma-xillik va ekologik muhim suv resurslari va tegishli tabiatni muhofaza qilish dasturlari haqida ma'lumot berish. - Qurilish boshlanishidan oldin biologik xilma-xillik bo'yicha dastlabki tadqiqotlarni o'tkazish. - Loyihani qurish va undan foydalanish 	<ul style="list-style-type: none"> Loyiha rejalarini taqdim etish (maqsadlar, ishlanmalar va tadbirlar). Loyihadan ta'sirlangan hududdagi tabiatni muhofaza qilish uchun qiziqish uyg'otadigan har qanday turlar va yashash joylari to'g'risida ma'lumot olish uchun maxsus so'rov. Loyiha ta'sir ko'rsatadigan hududdagi va uning yaqinidagi har qanday joriy tabiatni muhofaza qilish dasturlari va qo'riqlanadigan 	<ul style="list-style-type: none"> Rasmiy maslahat xatlari/yozishmalar. 	ma'lumotlar yo'q

MA'MURIY TARTIB	MANFAATDOR TOMON	MUVOFIQLIK TOIFASI	MASLAHATLASHUV KUN TARTIBI	O'ZARO TA'SIR QILISH USULI	FIKR-MULOHAZA; OXIRGI YANGILANISH SANASI
		bosqichlarida AMIM talablariga muvofiqligini umumiy monitoring qilish.	hududlar haqida ma'lumot olish uchun maxsus so'rov.		
	O'zbekiston Respublikasi Fanlar akademiyasi Botanika instituti	I: Biologik xilma-xillik to'g'risidagi ma'lumotlarni taqdim etish va floristik turlar va yashash joylari uchun maxsus fon tadqiqotlarini o'tkazishda texnik yordam.	<ul style="list-style-type: none"> Tabiatni muhofaza qilish uchun qiziq bo'lgan har qanday potentsial ta'sir ko'rsatadigan hayvonot dunyosi yoki yashash joylarining tarqalishi va yashash darajasi (yoki populyatsiya statistikasi) haqida ma'lumot. 	<ul style="list-style-type: none"> Rasmiy maslahat xatlari/yozishmalar. 	ESAT uchastkalarida keng qamrovli botanika tadqiqotlarini o'tkazish bo'yicha tavsiya (iyul, 2023)
VIA- Suv resurslari	"O'zsuvta'minot" AJ.	<p>D: Fotoelektr stansiya hududida infiltratsiya hovuzlari va asosiy drenaj kanallarini modernizatsiya qilish va qurishni nazorat qilish.</p> <p>- Loyihadan ta'sirlangan hududda rejalashtirilgan va mavjud ichimlik suvi ta'minoti ob'ektlari to'g'risida ma'lumot berish, shuningdek, tegishli infratuzilmani (masalan, bufer zonalari) ishlatish va saqlashga oid qonunlar va qoidalarni amalga oshirish.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Loyiha hududida va uning yaqinida mavjud suv ta'minoti inshootlari to'g'risida ma'lumot so'rash. Loyihani qurish va ishlatish bosqichlarida fotovoltaiik stantsiya maydonida joylashgan suv ta'minoti ob'ektlari uchun kontekstli tartibga soluvchi buferlarni o'rnatish to'g'risida so'rov. 	<ul style="list-style-type: none"> Rasmiy maslahat xatlari/yozishmalar. (AMBS) Asosiy ma'lumot beruvchilar bilan suhbatlar 	Mavjud suv olish inshootlarining uchastkalar ichida dastlabki joylashuvi va loyihani ishlab chiquvchiga taqdim etilgan asosiy bufer masofalari (iyun, 2023 yil)

MA'MURIY TARTIB	MANFAATDOR TOMON	MUVOFIQLIK TOIFASI	MASLAHATLASHUV KUN TARTIBI	O'ZARO TA'SIR QILISH USULI	FIKR-MULOHAZA; OXIRGI YANGILANISH SANASI
		<p>- Qurilish davrida ichimlik suvi ta'minoti tizimidan foydalanishga ruxsat berish (ya'ni, aloqa va suv iste'molini ulash uchun).</p> <p>-Tuproq va er osti suvlari sifati, uchinchi shaxslarning salomatligi va xavfsizligi bilan bog'liq asosiy ta'sirlar va xavflarni monitoring qilish va AMIBR-Q amalga oshirish jarayonida (qurilish davrida) ta'sirni kamaytirish bo'yicha tegishli choralarni nazorat qilish.</p>			

MA'MURIY TARTIB	MANFAATDOR TOMON	MUVOFIQLIK TOIFASI	MASLAHATLASHUV KUN TARTIBI	O'ZARO TA'SIR QILISH USULI	FIKR-MULOHAZA; OXIRGI YANGILANISH SANASI
	Suv resurslari vazirligi	D: - Loyihadan ta'sirlangan hududlarda rejalashtirilgan va mavjud sug'orish suvi ta'minoti ob'ektlari to'g'risida ma'lumot berish va tegishli infratuzilmani (masalan, bufer zonalari) ishlatish va saqlashga oid qonunlar va qoidalarni amalga oshirish. - Qurilish davrida suv ta'minoti tizimidan foydalanish uchun ruxsatnomalar berish (ya'ni, suv olish).	<ul style="list-style-type: none"> Loyiha hududida va uning atrofida mavjud sug'orish kanallari haqida ma'lumot so'rash. Qurilish va foydalanish bosqichlarida loyiha hududida va uning atrofidagi kanallar uchun kontekstli tartibga soluvchi buferlarni ishlab chiqish uchun so'rov. AMIMga potentsial ta'sir ko'rsatadigan har qanday qo'shimcha mulohazalar va tavsiyalar uchun so'rov. 	<ul style="list-style-type: none"> Rasmiy maslahat xatlari/yozishmalar. 	ESATni qurish rejalashtirilgan oldingi maydon yaqinida joylashgan Qorasuv daryosi va Xandam kanali uchun sanitariya va qirg'oqni muhofaza qilish zonalari (2023 yil iyul) belgilangan.
VIA- Sog'liqni saqlash, sanitariya, mehnatni muhofaza qilish va xavfsizlik	O'zbekiston Respublikasining sanitariya-epidemiologik farovonligi va sog'liqni saqlash.	D: - Aholining salomatligi va xavfsizligiga oid qonunlar va me'yoriy hujjatlarning bajarilishi. - Sanitariya va sanitariya muhofazasi bufer zonalarini tashkil etish. - Atrof-muhit va jamoat xavfsizligiga ta'sir qilish	<ul style="list-style-type: none"> Loyiha rejalarini taqdim etish (maqsadlar, ishlanmalar va tadbirlar). Loyihaning rejalashtirilgan ob'ektlari va loyiha uchastkalarida va yaqinida joylashgan mavjud kommunal xizmatlar va suv ob'ektlari uchun sanitariya-himoya buferlari to'g'risida ma'lumot so'rash. 	<ul style="list-style-type: none"> Rasmiy maslahat xatlari/yozishmalar. 	ESAT uchastkasi uchun sanitariya muhofazasi zonasini (SMZ) tashkil etish (2023 yil sentyabr).

MA'MURIY TARTIB	MANFAATDOR TOMON	MUVOFIQLIK TOIFASI	MASLAHATLASHUV KUN TARTIBI	O'ZARO TA'SIR QILISH USULI	FIKR-MULOHAZA; OXIRGI YANGILANISH SANASI
		bo'yicha AMIM talablariga muvofiqligini muntazam monitoring qilish.			
	Toza Xudud	A: Loyihadan zarar ko'rgan mahallalarda (aholi punktlarida) chiqindilarni yig'ish va utilizatsiya qilish xizmatlarini ko'rsatish uchun mas'ul bo'lgan chiqindilarni boshqarish davlat agentligi.	<ul style="list-style-type: none"> Loyihadan zarar ko'rgan hududlarda va umuman Toshkent viloyatida chiqindilarni qayta ishlash va utilizatsiya qilish obyektlarining mavjudligi, joylashishi va quvvati to'g'risida maxsus so'rovnomalar. 	<ul style="list-style-type: none"> Rasmiy maslahat xatlari/yozishmalar. 	Joylarda mavjud bo'lgan chiqindilarni qayta ishlash inshootlari va yaqin atrofdagi poligonlar to'g'risida ma'lumot berish (2023 yil sentyabr)
	O'zbekiston Respublikasi favqulodda vaziyatlar vazirligi.	I: Tabiiy ofatlar va boshqa favqulodda vaziyatlarga favqulodda javob berish va gumanitar yordamni safarbar qilish.	<ul style="list-style-type: none"> Loyihani amalga oshirish bilan bog'liq tabiiy va boshqa tabiatdagi favqulodda vaziyatlarga javob berish imkoniyatlari va protokollari to'g'risida ma'lumot olish uchun maxsus so'rov (masalan, yong'inlarning paydo bo'lishi va daryolarning to'kilishi). 	<ul style="list-style-type: none"> Rasmiy maslahat xatlari/yozishmalar. 	Ko'rib chiqilmoqda/javob olinmadi.
VIA-Sanoat, savdo va hayot faoliyati	Ipakchilik va jun sanoatini rivojlantirish davlat qo'mitasi.	D: Davlat, shahar va xususiy yaylov ehtiyojlari uchun ajratilgan yerlarni muhofaza qilish.	<ul style="list-style-type: none"> Loyiha hududida va uning atrofida mavjud bo'lgan yaylov yerlari to'g'risida ma'lumot so'rash. Yaylov yerlariga egalik huquqi to'g'risida ma'lumot so'rash. 	<ul style="list-style-type: none"> Rasmiy maslahat xatlari/yozishmalar. 	Loyiha hududida yaylov yerlari mavjud emas (2023 yil sentyabr)

MA'MURIY TARTIB	MANFAATDOR TOMON	MUVOFIQLIK TOIFASI	MASLAHATLASHUV KUN TARTIBI	O'ZARO TA'SIR QILISH USULI	FIKR-MULOHAZA; OXIRGI YANGILANISH SANASI
			<ul style="list-style-type: none"> Potentsial zarar ko'rgan chorvadorlar soni haqida ma'lumot. 		
	O 'zbekiston Respublikasi geologiya va mineral resurslar davlat qo' mitasi.	D: Rejalashtirilgan va amalga oshirilayotgan geologik qidiruv ishlari (va loyihadan ta'sirlangan hududdagi tegishli istisno zonalari, shuningdek har qanday geotexnikaviy xavfli erlar) haqida ma'lumot berish.	<ul style="list-style-type: none"> Loyiha uchastkalarida va uning atrofida mavjud yoki rejalashtirilgan qidiruv zonalari to'g'risida ma'lumot so'rash. Loyiha hududida va yaqinida har qanday geotexnik xavfli yerlar to'g'risida ma'lumot so'rash. 	<ul style="list-style-type: none"> Rasmiy maslahat xatlari/yozishmalar. 	Ko'rib chiqilmoqda/javob olinmadi.
VIA-Transport	Transport vazirligi	I: Loyihadan ta'sirlangan hududlarda transport infratuzilmasi to'g'risida ma'lumot berish va tegishli infratuzilmani ishlatish va saqlash (masalan, tonnaj, drenaj, mavjud yo'llarni yangilash yoki kengaytirish va harakatni boshqarish) bilan bog'liq qonun va qoidalarni amalga oshirish.	<ul style="list-style-type: none"> Loyihani qurish va ishlatish bosqichida mavjud yo'llarni modernizatsiya qilish bo'yicha maxsus so'rov (mintaqaviy va/yoki tuman bo'limlari ko'rsatmalaridan tashqari). 	<ul style="list-style-type: none"> Rasmiy maslahat xatlari/yozishmalar. 	Ko'rib chiqilmoqda/javob olinmadi.
VIA-Mehnat vazirligi	O'zbekiston Respublikasi Bandlik va mehnat munosabatlari vazirligi.	I: O'zbekistonda mehnatga oid qonunlar va normativ hujjatlarni ijro etish va qonunchilikning yangi talablarini joriy etish	<ul style="list-style-type: none"> Mamlakatda bandlikka qo'yiladigan yangi Qonunchilik talablari va mehnat sharoitlari to'g'risida ma'lumot berish uchun maxsus so'rov. 	<ul style="list-style-type: none"> Rasmiy maslahat xatlari/yozishmalar. 	Ko'rib chiqilmoqda/javob olinmadi.

MA'MURIY TARTIB	MANFAATDOR TOMON	MUVOFIQLIK TOIFASI	MASLAHATLASHUV KUN TARTIBI	O'ZARO TA'SIR QILISH USULI	FIKR-MULOHAZA; OXIRGI YANGILANISH SANASI
		bo'yicha tavsiyalar berish.			
VIA-Madaniy meros	Fanlar akademiyasi - Arxeologiya instituti.	I: Loyihadan ta'sirlangan hududlardagi moddiy va nomoddiy madaniy meros haqida ma'lumot berish va madaniy meros ob'ektlarining milliy inventarini tuzish uchun arxeologik tadqiqotlarni yakunlash.	<ul style="list-style-type: none"> Loyiha hududida va yaqinida olib borilayotgan har qanday arxeologik tadqiqotlar to'g'risida ma'lumot so'rash. Loyiha hududida va yaqinida har qanday arxeologik topilmalar va/yoki madaniy meros ob'ektlari to'g'risida ma'lumot so'rash. 	<ul style="list-style-type: none"> Rasmiy maslahat xatlari/yo'zishmalar. 	Loyiha hududi yaqinidagi bir nechta arxeologik tadqiqot joylari haqida ma'lumot berildi; qurilishdan oldingi tadqiqotlarni o'tkazish uchun to'liq vaqtli mutaxassislar mavjudligi tasdiqlangan (2023 yil iyun)
	Fanlar akademiyasi madaniy meros agentligi.	I: Loyiha ta'sir ko'rsatgan hududlarda moddiy va nomoddiy madaniy meros to'g'risida, shuningdek o'zbekistonda mehnat bilan bog'liq qonunlar va normativ hujjatlarning bajarilishi to'g'risida axborot taqdim etish.	<ul style="list-style-type: none"> Mavjud madaniy meros ob'ektlari yoki ushbu ob'ektlarda har qanday moddiy madaniy resurslarning mavjudligi to'g'risida ma'lumot so'rash. Loyiha hududida va yaqinida olib borilayotgan har qanday arxeologik tadqiqotlar to'g'risida ma'lumot so'rash. 	<ul style="list-style-type: none"> Rasmiy maslahat xatlari/yo'zishmalar. 	Loyiha hududiga yaqin joylashgan bir nechta madaniy meros ob'ektlari haqida ma'lumot berilgan (2023 yil iyun-oktyabr)
Nodavlat tashkilotlar (NNT).	Loyiha kreditorlari (LK)	D: Loyihani moliyalashtirishni ta'minlash va moliyalashtirish shartnomasining amal qilish muddati davomida tegishli tekshiruvlarni o'tkazish.	<ul style="list-style-type: none"> Loyihani rejalashtirish va amalga oshirish bosqichlarida AMIM sohasidagi xatarlarni aniqlash, baholash va boshqarish bo'yicha fikr-mulohazalar. 	<ul style="list-style-type: none"> AMIM sohasida dastlabki tekshirish va keyingi monitoring doirasida rasmiy muloqot. 	Kutilmoqda

5.2 Manfaatdor jamoalar vakillarining asosiy muammolari va fikr-mulohazalari

JAMIYAT/AUDITORIY A	FOTOSURATLAR	YIG'ISH SANASI VA FIKR-MULOHAZA
Kavardan qishlog'i - erkaklar		<p>2023 yil 11 oktyabr</p> <ul style="list-style-type: none"> Tumanda ishsizlik darajasi yuqori. Ishchilar oqimi natijasida yuqumli kasalliklar tarqalishidan xavotir bildirildi. EMF va jamoat salomatligi haqida xavotirlar bildirildi.
Kavardan qishlog'i - ayollar		<p>2023 yil 11 oktyabr</p> <ul style="list-style-type: none"> Aholi uzluksiz elektr ta'minotini kutishmoqda. EMF va aholi xavfsizligi bilan bog'liq xavotirlarni bildirildi. Qurilish paytida chang paydo bo'lishidan xavotir bildirildi. Loyiha doirasida ishga joylashishga qiziqish bildirildi.
Sergeli - erkaklar		<p>2023-yil 15-avgust</p> <ul style="list-style-type: none"> Loyiha ishlab chiqaruvchisi, ESAT vaqti va joylashuvi haqida ma'lumot so'raldi. Ishga joylashish imkoniyatlari to'g'risida so'rov.

JAMIYAT/AUDITORIY A	FOTOSURATLAR	YIG'ISH SANASI VA FIKR-MULOHAZA
Sergeli - ayollar		<p>2023-yil 15-avgust</p> <ul style="list-style-type: none"> Inson salomatligiga ta'sir qilish oqibatlari (masalan, EMF) haqida tashvish bildirildi. Loyiha doirasida ishga joylashishga qiziqish bildirildi. Infratuzilmani rivojlantirish, xususan, yangi yo'llar qurish va ichki yoritishni o'rnatishda yordam so'raldi.
Qirg'izovul - erkaklar	 <small>Luru Energy FIDOLA TASH PV BESS AUGUST 4 Site Visit 15.08.2023 10:37 41.54641 69.57045</small>	<p>2023-yil 15-avgust</p> <ul style="list-style-type: none"> Loyihaning mahalliy aholi uchun foydalari haqida ma'lumot so'raldi.
Qirg'izovul-ayollar		<p>2023-yil 15-avgust</p> <ul style="list-style-type: none"> Loyiha yaylov yerlarining yo'qolishiga olib keladimi, degan savol tug'ildi.
Toshtogizok qshloq'i-erkaklar	 <small>JULI Toshtogizok PV 30.10.2023 17:29</small>	<p>2023-yil 8-avgust</p> <ul style="list-style-type: none"> Quyosh panellari mahalliy aholiga sovg'a qilinadimi, degan savollar berildi. Elektr energiyasi uchun subsidiyalar berish to'g'risida murojaat kelib tushdi, chunki ko'plab aholi nogiron. Elektr narxi o'zgaradimi degan savol berildi. Viloyatda ishsizlik darajasi yuqoriligi sababli loyihaning

JAMIYAT/AUDITORIY A	FOTOSURATLAR	YIG'ISH SANASI VA FIKR-MULOHAZA
		<p>kadrlar bo'limi bilan bog'lanish so'raldi.</p> <ul style="list-style-type: none"> Loyihada ishlash uchun malaka olish uchun har qanday treninglar o'tkazildimi, degan savol berildi.
Toshtogizok qishlog'i-ayollar	 <p>June Tashkent, W 08.08.2023 10:29 41.53145 69.53825</p>	<p>2023-yil 8-avgust</p> <ul style="list-style-type: none"> Qo'shimcha savollar kelib tushmadi.
Yangibod-erkaklar	 <p>June Tashkent, W 08.08.2023 10:30 41.53145 69.53825</p>	<p>2023-yil 8-avgust</p> <ul style="list-style-type: none"> Loyihani ishlab chiquvchi kompaniya nomi haqida ma'lumot so'raldi. Loyihani amalga oshirish muddati haqida ma'lumot so'raldi.
Yangibod-ayollar	 <p>June Tashkent, W 08.08.2023 10:30 41.53145 69.53825</p>	<p>2023-yil 8-avgust</p> <p>Qo'shimcha savollar kelib tushmadi.</p>

5.3 Atrof-muhit va ijtimoiy muhitni muhofaza qilish bo'yicha hujjatlarni taqdim etish

Loyihani AMIM talablariga muvofiqligini har tomonlama tekshirish uchun atrof-muhit va ijtimoiy muhitni muhofaza qilish bo'yicha hujjatlarni tayyorlash tugagandan so'ng, ular loyiha kompaniyasining veb-saytida ommaga e'lon qilinadi. AMITB, YOITR va MTJQR texnik bo'lmagan xulosalari (shu jumladan shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmi) to'g'risidagi

ma'lumotlar ish bilan ta'minlashga ko'maklashish markazlari, pochta bo'limlari, mahalliy maktab kutubxonalari, mahalliy hokimiyat organlari va loyiha kreditorlarining mamlakat idoralari kabi strategik loyiha axborot markazlarida (LAM) mahalliy manfaatdor tomonlarga etkaziladi.

AMIM sohasidagi kafolat hujjatlari to'g'risidagi ma'lumotlarni taqdim etish AMITB jarayonida maslahatlashgan manfaatdor tomonlar guruhlariga, shu jumladan to'g'ridan-to'g'ri ta'sir k'organ uy xo'jaliklariga (TKEYF), loyihadan ta'sir k'organ jamoalarning boshqa (bilvosita ta'sirlangan) TKEYF, mahalliy hokimiyat organlariga (MHO) va har qanday mahalliy nodavlat notijorat tashkilotlariga yuboriladi. Shuningdek, loyiha ishtirokchilari bilan maslahatlashmagan yoki EIA loyihasi bo'yicha jamoatchilik bilan uchrashuvda ishtirok eta olmagan uchrashuvlar tashkil etiladi.

Quyidagi jadvalda AMITB natijalari to'g'risida ma'lumot berish jadvali keltirilgan.

Jadval 5-3 AMITB natijalari bo'yicha ma'lumot berish jadvali

ISH TURLARI	MANFAATDOR TOMONLAR	HAMKORLIKNI JALB QILISH USULLARI	VAQT VA DAVRIYLIK
Atrof-muhit va ijtimoiy muhitni muhofaza qilish bo'yicha hujjatlarni taqdim etish	Barcha aniqlangan manfaatdor tomonlar	<p>Kreditorlar bilan kelishilgan holda, AMITB hisoboti, AMITBning texnik bo'lmagan xulosasi (TBX), MTJQR va YOITR to'liq hajmda onlayn tarzda taqdim etiladi. Ushbu hujjatlar moliyalashtirish shartnomasini tuzishdan oldin loyiha kompaniyasi va loyiha kreditorlarining veb-saytida mavjud bo'ladi.</p> <p>Xuddi shu AMIM hujjatlari ushbu hujjatning bo'limiga 6.8muvofiq loyihaning axborot markazlarida joylashtiriladi.</p> <p>Atrof-muhit va ijtimoiy muhitni muhofaza qilish bo'yicha hujjatlar ingliz va rus tillarida veb-saytlarda, shuningdek rus yoki o'zbek tillarida (vaziyatga qarab) LAM (loyiha axborot markazlari) da e'lon qilinadi. Manfaatdor tomonlar ushbu davr mobaynida mahalliy va jamoatchilik ma'lumotlari uchun taqdim etilgan axborot kanallari orqali qo'shimcha ma'lumotni sharhlash yoki so'rash imkoniyatiga ega bo'ladilar.</p>	Moliyalashtirish to'g'risidagi bitim tuzilishidan 30-60 kun oldin ma'lumot berishning minimal davri.
	Manfaatdor tomonlar (loyiha AMITB va shartli YOITR-da ko'rsatilgan)	AMITB hisobotlarining, texnik bo'lmagan hisobotlarning, YOITR va MTJQR bosma nusxalari 6.8bo'limda ko'rsatilgan LAM-da ingliz va o'zbek tillarida taqdim etiladi, shunda ular internetga kirish imkoni	AMITB hujjatlari loyiha kreditorlari va loyiha kompaniyasining veb-saytlarida

ISH TURLARI	MANFAATDOR TOMONLAR	HAMKORLIKNI JALB QILISH USULLARI	VAQT VA DAVRIYLIK
		bo'lmagan TKEYF (ta'sir qilgan yer egalari va yerdan foydalanuvchilar) uchun mavjud bo'ladi. Bunga axborot byulletenlari va broshyuralarni tarqatish ham kiradi.	joylashtirilganidan keyin 2 hafta ichida.
	Foyda olishga yo'naltirilgan manfaatdor tomonlar	Loyiha ta'siri va oqibatlarini yumshatish choralari, boshqaruv va monitoring, shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmiga (ShKChM) kirish (AMITB xulosalari, texnik bo'lmagan hisobotlar, MTJQR va YOITR) haqida ma'lumot berish uchun asosiy ma'lumot beruvchi bilan suhbatlar (AMBS).	AMITB natijalari to'g'risida ma'lumot berish davrining ikkinchi yarmi.
	Manfaatdor tomonlar (loyiha AMITB va shartli YOITR-da ko'rsatilgan)	Loyihaning ta'siri va uni yumshatish, boshqarish va monitoring qilish chora-tadbirlari, ShKChM kirish (AMITB natijalari, texnik bo'lmagan hisobotlar, MTJQR va YOITR asosida) to'g'risida ma'lumot berish uchun jamoatchilik bilan uchrashuvlar va fokus-guruh muhokamalari (FGM).	AMITB natijalari to'g'risida ma'lumot berish davrining ikkinchi yarmi.

5.4 Ta'sir choralari qo'llashni oldini olish choralari

Loyihaning butun hayoti davomida konstruktiv o'zaro ta'sirni ta'minlash uchun manfaatdor tomonlar repressiyalardan (masalan, tahdid, qo'rqitish, ta'qib qilish yoki zo'ravonlik) qo'rqmasdan o'z fikrlarini va xavotirlarini bildirishlari kerak. Loyiha kompaniyasi, belgilangan Bosh pudratchi va FTXK pudratchilari hamda loyihani qurish va ishlatishda ishtirok etuvchi barcha subpudratchilar tomonidan quyidagi qoidalar bajarilishi kerak:

- Har bir aniq loyiha uchun xulq-atvor kodeksi va atrof-muhit va xavfsizlik siyosati/kadrlar siyosatida aks ettiriladigan repressiyalarga mutlaqo toqat qilmaslik siyosatini qabul qilish. Ushbu siyosat o'zaro munosabatlar jarayonida barcha manfaatdor tomonlarga etkaziladi.
- Agar repressiya xavfi muammoga aylansa (masalan, manfaatdor tomonlar o'z fikrlarini bildirgani uchun o'z xavfsizligi haqida tashvish bildirs), manfaatdor tomonlar bilan muloqot qilish jarayoni ishtirokchilarning xavfsizligini ta'minlash uchun moslashtirilishi mumkin (masalan, maslahat o'tkaziladigan joy va sanani oshkor qilmaslik va h.k.).
- Ishtirokchilarga o'zaro hamkorlik/maslahat maqsadi va ularning roziligi berilgandan keyingina mavjudlik varag'ini imzolash zarurligi to'g'risida ma'lumot beriladi. Ishtirokchilarga ushbu ma'lumotlardan qanday foydalanish haqida ma'lumot beriladi va ularning ismlarini oshkor qilmaslik imkoniyati beriladi.

- Har bir loyiha doirasida xulq-atvor kodekslariga rioya qilish zarurligi to'g'risida xodimlarning xabardorligini oshirish va xodimlarni qabul qiluvchi jamoalar va TKEYF vakillari bilan muloqot qilishda xulq-atvor kodekslariga o'rgatish.
- Repressiya to'g'risidagi bayonotlar darhol ko'rib chiqiladi. Javob choralari jabrlangan shaxslar bilan maslahatlashuvlar, shuningdek repressiyalarga javob berish va ularni amalga oshirish asosida amalga oshiriladi. Jabrlangan shaxslarning shaxsiy ma'lumotlari oshkor qilinmaydi.

5.5 Qurilish va ishga tushirish jarayonida manfaatdor tomonlar bilan o'zaro hamkorlik

Qurilish va ishga tushirish ishlarida ta'sir qilish ehtimoli yuqori bo'lgan manfaatdor tomonlar qurilish boshlanishidan oldin va ishga tushirish bosqichlarida jalb qilinadi. Qurilish va ishga tushirish bosqichida manfaatdor tomonlar bilan hamkorlik qilish qaror qabul qiluvchi loyiha ishtirokchilariga atrof-muhitga ta'sirni boshqarish va MTJQR belgilangan maqsadlarga qanchalik mos kelishini baholash va AMIM sohasida aniqlangan nomuvofiqliklarni bartaraf etish choralari ko'rish imkonini beradi. Qurilish va ishga tushirish bosqichlarida manfaatdor tomonlar bilan o'zaro munosabatlarni samarali boshqarish juda muhim, chunki u loyihani yanada amalga oshirish uchun zarur shart-sharoitlarni yaratishi mumkin.

Quyida Bosh pudratchi javobgar bo'lgan qurilish va ishga tushirish bilan bog'liq jarayonlar tasvirlangan, ammo loyiha kompaniyasi loyihaning ushbu bosqichlarida tegishli nazorat va maxsus ishtirokni ta'minlaydi.

Eslatma: loyihaning qurilish bosqichi uchun istiqbolli MTJQR ko'rsatilgan o'zaro ta'sir o'tkazish usullari, manfaatdor tomonlar bilan o'zaro munosabatlarni va mahalliy AMITB va YOITR maslahatchisi (Juru Limited kompaniyasi) bilan hamkorlik qiluvchi JABM guruhi nomidan shikoyatlarni boshqarishni o'z zimmasiga oladigan JABM (jamoatchilik bilan aloqalar bo'yicha mutaxassis) ni joriy etish uchun ishlatiladi. loyiha kompaniyasi xodimlarini shtat bilan to'ldirish va ularni lavozimga kiritish tugallangandan so'ng.

Jadval 5-4 Qurilish bosqichida MTJQR bajarish jadvali

T/R	ISH TURLARI	MANFAATDOR TOMONLAR	HAMKORLIKNI JALB QILISH USULLARI	VAQT VA DAVRIYLIK	MAS'UL SHAXS
1	YOITRga muvofiq kompensatsiya va tirikchilikni tiklash faoliyati	YOITR aniqlangan TKEYF.	YOITRga muvofiq.	Loyihani loyihalash, rejalashtirish va qurish jarayonida, YOITR (va tegishli yopiq audit) tugagunga qadar.	<ul style="list-style-type: none"> - Loyiha kompaniyasining ijtimoiy guruhi (masalan, Ijtimoiy mutaxassis/SS va X menejeri va jamoatchilik bilan aloqalar bo'limi xodimlari) - YOITR qo'mitasi (shu jumladan mahalliy hamjamiyat rahbarlari)
2	Qurilish va ishga tushirish ishlari, shu jumladan muddatlar va asosiy joriy va potentsial ta'sirlar bo'yicha maslahatlar to'g'risida manfaatdor tomonlarga xabar berish.	Manfaatdor tomonlarga bevosita va bilvosita ta'sir.	<p>Loyiha hududiga kirish joylarida va loyiha maydonchalari va kirish yo'llari bo'ylab strategik joylarda qurilish boshlanishi va foydalanishga topshirilishi to'g'risida yozma xabarnoma shaklida rasmiy e'lonlar joylashtiriladi.</p> <p>Shuningdek, elektron bildirishnomalar va/yoki loyihaga bevosita ta'sir ko'rsatadigan manfaatdor tomonlar bilan uchrashuvlar orqali ularni qurilishning boshlanishi va qurilish ishlari jadvalidagi har qanday o'zgarishlar to'g'risida xabardor</p>	<p>E'lonlar qurilish va ishga tushirish bosqichlari boshlanishidan oldin, shuningdek, loyihadan ta'sirlangan jamoalarga ta'sir qilishi mumkin bo'lgan har qanday yirik faoliyat boshlanishidan oldin (masalan, ESAT saytida qazish ishlari boshlanishidan oldin, ESAT saytida panjara o'rnatishdan oldin, og'ir uskunalarni safarbar qilishdan oldin va hokazo) amalga oshirilishi kerak.</p> <p>Elektron aloqa va/yoki jamoat yig'ilishlari orqali rasmiy e'lonlar har chorakda loyihaning qurilish bosqichida va qurilish ishlari yoki</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Loyiha kompaniyasining jamoatchilik bilan aloqalar bo'limi xodimlari - Bosh pudratchining jamoatchilik bilan aloqalar bo'limi xodimlari

T/R	ISH TURLARI	MANFAATDOR TOMONLAR	HAMKORLIKNI JALB QILISH USULLARI	VAQT VA DAVRIYLIK	MAS'UL SHAXS
			qilish uchun rasmiy ogohlantirish amalga oshiriladi.	jarayonlarida jiddiy o'zgarishlar yuz berganda amalga oshiriladi. Erkaklar, ayollar, yoshlar va etnik ozchiliklar (masalan, Istiqlol mahallalari) vakillari ishtirokida har qanday gender muammolari yoki loyihadan ta'sirlangan jamoalarning chekka qatlamlari vakillari tomonidan ko'tarilgan muammolarni hal qilish uchun maxsus FGMLar o'tkaziladi.	
		<ul style="list-style-type: none"> - Kamardan qishlog'i (ESAT maydonchas i yonida joylashgan) - Istiqlol qishlog'i (fotoelektr stantsiya maydonchas i yonida joylashgan) 	Boshqa mahalliy jamoalar uchun yuqorida ko'rsatilgan usullar	<p>Elektron aloqa vositalari va/yoki jamoatchilik bilan aloqalar orqali rasmiy e'lonlar har oyda loyihaning qurilish bosqichida va qurilish ishlari yoki jarayonlarida sezilarli o'zgarishlar yuz berganda amalga oshiriladi.</p> <p>Maxsus ShKChM tizimi orqali taqdim etilmagan, xususan, chang, shovqin va yer tebranishi, transport vositalari harakati, mulkning shikastlanishi, ishchi kuchi oqimi va har qanday sog'liq va xavfsizlik hodisalari (shu jumladan, o'tkazib yuborilgan holatlar) bilan bog'liq shikoyatlarni aniqlash uchun mahalliy hamjamiyat rahbarlari bilan uchrashuvlar.</p> <p>Mahalliy AMITB va BCC maslahatchisi (Juru) tomonidan yollangan vaqtinchalik JABM o'rnini</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Loyiha kompaniyasining jamoatchilik bilan aloqalar bo'limi xodimlari - Bosh pudratchining jamoatchilik bilan aloqalar bo'limi xodimlari

T/R	ISH TURLARI	MANFAATDOR TOMONLAR	HAMKORLIKNI JALB QILISH USULLARI	VAQT VA DAVRIYLIK	MAS'UL SHAXS
				bosadigan loyiha kompaniyasiga yangi JABM guruhini taqdim etish uchun jamoatchilik bilan uchrashuvlar.	
		- Kirish yo'li va ESAT uchastkasi yaqinida yashovchi loyihadan ta'sirlangan shaxslar (ya'ni aholi va chorvadorlar).	Telefon qo'ng'iroqlari, ijtimoiy tarmoqlar/tezkor xabar almashish platformalari (masalan, Telegram) va saytlarga/uy'larga tashrif buyurish orqali e'lonlar)	Tuproq va yo'l ishlari, og'ir transport va yuk mashinalarini safarbar qilish kabi yuqori xavfli ishlarni boshlashdan oldin	- Bosh pudratchining jamoatchilik bilan aloqalar bo'limi xodimlari
		Tegishli MHO, VIA va NNT.	Mahalliy hokimiyat organlari bilan kelishilgan holda qurilishning borishi va foydalanishga topshirish muddatlari to'g'risidagi ma'lumotlarni o'z ichiga olgan yozma bildirishnomalar yuboriladi.	<p>Qurilish va foydalanishga topshirishdan oldin. Rejalashtirilgan tadbirlar yoki jarayonlarda o'zgarishlar bo'lsa, ushbu hujjat qurilish va ishga tushirish bosqichlarida kerak bo'lganda yangilanadi.</p> <p>Elektron aloqa vositalari va/yoki jamoatchilik bilan aloqalar orqali rasmiy e'lonlar har chorakda loyihaning qurilish bosqichida va qurilish ishlari yoki jarayonlarida sezilarli o'zgarishlar yuz berganda amalga oshiriladi.</p>	<p>- Loyiha kompaniyasining jamoatchilik bilan aloqalar bo'limi xodimlari</p> <p>- Bosh pudratchining jamoatchilik bilan aloqalar bo'limi xodimlari</p>

T/R	ISH TURLARI	MANFAATDOR TOMONLAR	HAMKORLIKNI JALB QILISH USULLARI	VAQT VA DAVRIYLIK	MAS'UL SHAXS
3	Favqulodda vaziyatlarga tayyorgarlik va harakatlar rejasi to'g'risida ma'lumot berish	Loyiha maydonchalari yaqinida joylashgan aholi punktlari aholisi.	Mahalliy hokimiyat va mahalliy hamjamiyat rahbarlari bilan favqulodda vaziyatlar rejasi to'g'risida xabardor qilish va ular tomonidan yuzaga keladigan har qanday tashvishlarni hisobga olish uchun tegishli uchrashuvlar o'tkaziladi. Ushbu uchrashuvlar natijalariga ko'ra va mahalliy hokimiyat organlari bilan kelishilgan holda jamoatchilik bilan maxsus uchrashuvlar o'tkazish zarurligi to'g'risida qaror qabul qilinadi.	Qurilish va foydalanishga topshirishdan oldin va qurilish rejalariga asosiy o'zgartirishlar kiritilgan taqdirda.	<ul style="list-style-type: none"> - Loyiha kompaniyasining jamoatchilik bilan aloqalar bo'limi xodimlari - Bosh pudratchining jamoatchilik bilan aloqalar bo'limi xodimlari
		MHO; tegishli VIA (shu jumladan kommunal va favqulodda xizmat ko'rsatuvchi provayderlar); tegishli NNTlar; loyiha kreditorlari.	<p>Favqulodda vaziyatlarga javob berishning amaldagi tartib-qoidalari va muayyan hodisalar yuz berganda harakatlarni muvofiqlashtirish zarurligi to'g'risida tegishli tashkilotlarga xabar beruvchi yozma bildirishnomalar.</p> <p>Agar kerak bo'lsa, mahalliy hokimiyat va mahalliy hamjamiyat rahbarlari bilan so'rovlar va uchrashuvlar o'tkaziladi.</p>	Qurilish va foydalanishga topshirishdan oldin va qurilish rejalariga asosiy o'zgartirishlar kiritilgan taqdirda.	<ul style="list-style-type: none"> - Loyiha kompaniyasining jamoatchilik bilan aloqalar bo'limi xodimlari - Bosh pudratchining jamoatchilik bilan aloqalar bo'limi xodimlari
4	GZ (gender zo'ravonligi) va JEZ (jinsiy ekspluatatsiya)	Loyihani amalga oshirish joylari yaqinida joylashgan	Loyiha maydonchasi yaqinida joylashgan ayollar, erkaklar va yoshlar jamoalari bilan	Har chorakda loyihani qurish bosqichida.	<ul style="list-style-type: none"> - Loyiha kompaniyasining

T/R	ISH TURLARI	MANFAATDOR TOMONLAR	HAMKORLIKNI JALB QILISH USULLARI	VAQT VA DAVRIYLIK	MAS'UL SHAXS
	va zo'ravonlik)/JZ (jinsiy zo'ravonlik)ning oldini olish va ularga javob berish bo'yicha ma'lumot berish	aholi punktlarida ayollar, erkaklar va yoshlar.	reproduktiv xavfsizlik, jinsiy yo'l bilan yuqadigan kasalliklar, gender zo'ravonligi va GZ, JEZ va JZ holatlari haqida xabar berish zarurligi to'g'risida guruh suhbatlari o'tkaziladi.		jamoatchilik bilan aloqalar bo'limi xodimlari - Bosh pudratchining jamoatchilik bilan aloqalar bo'limi xodimlari
5	Mustaqil ekologik va ijtimoiy monitoring va hisobot (shu jumladan GZ, JEZ, JZ ning oldini olish va unga javob berish choralari, ko'rib chiqilgan shikoyatlar soni, loyiha xodimlarining JEZ/JZ haqida xabardorligini oshirish bo'yicha treninglar va boshqalar)	Loyiha kreditorlari.	Loyiha kreditorlari tomonidan belgilangan tartibga solish va samaradorlik talablariga muvofiqligini baholash uchun AMIM auditi.	Har chorakda loyihani qurish bosqichida.	- SS va X mustaqil maslahatchisi - Loyiha kompaniyasining jamoatchilik bilan aloqalar bo'limi xodimlari - Bosh pudratchining jamoatchilik bilan aloqalar bo'limi xodimlari
6	Shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmini joriy etish	Barcha aniqlangan manfaatdor tomonlar	Ushbu hujjat 6 bo'limida tasvirlanganidek.	Qurilishning boshida va ishga tushirish bosqichida yaratilgan va tez va samarali javob berish uchun butun davr mobaynida yangilanadi.	- Loyiha kompaniyasining ijtimoiy jamoasi (masalan, Ijtimoiy mutaxassis/SS va X menejeri va JABM) - Bosh pudratchining ijtimoiy jamoasi (masalan,

T/R	ISH TURLARI	MANFAATDOR TOMONLAR	HAMKORLIKNI JALB QILISH USULLARI	VAQT VA DAVRIYLIK	MAS'UL SHAXS
					Ijtimoiy mutaxassis/ SS va X menejeri va JABM)
7	Loyihani qurish jarayonida AMIM ta'sirini monitoring qilish uchun AMIBR-Q va qo'shimcha rejalarni amalga oshirish.	"O'zsuvta'minot" AJ.	<ul style="list-style-type: none"> - Loyiha qurilishi davomida AMIMning ichki monitoringi doirasida obyektlarda aylanib o'tish, inspeksiya va audit o'tkazish. - Shikoyatlarni ko'rib chiqishning tashqi mexanizmi (ShKChM). 	<p>AMIBR-I da ta'kidlanganidek, qo'shimcha AMIM boshqaruv rejalari.</p> <p>AMIMqo'mitasi a'zolari ishtirokidagi maxsus uchrashuvlar (loyiha kompaniyasi va Bosh pudratchining SS, MMQ, X va AMMQ bo'limi xodimlari ishtirokida)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Loyiha kompaniyasining SS va X menejeri - Bosh pudratchining SS, MMQ, X va AMMQ / SS va X jamoasi
8	I toifadagi gaz quvuri ustidagi ESAT ulanish kabelini o'tkazish uchun texnik shartlar va kafolatlarni bajarish	"O'ztransgaz" AJ	<ul style="list-style-type: none"> - Texnik maslahatlar (ya'ni yozishmalar va uchrashuvlar). - Birgalikda tashrif buyuradigan ob'ektlar. - "O'zsuvta'minot" AJ muhandislari/texniklari yo'riqnomasi. 	<ul style="list-style-type: none"> - Majburiy texnik shartlarda ("O'ztransgaz" AJ tomonidan berilgan) ko'rsatilganidek, AMIBR-Q ilova qilinadi. 	<ul style="list-style-type: none"> - Loyiha kompaniyasining ijtimoiy jamoasi (masalan, Ijtimoiy mutaxassis/SS va X menejeri va JABM) - Bosh pudratchining SS va X jamoasi - "O'ztransgaz"dan tegishli mutaxassislar/muhandislar
9	Loyiha hududida va uning atrofida tasdiqlangan va taxmin qilingan moddiy madaniy	- Arxeologiya instituti	- ESAT va er osti kabel liniyalari yaqinida joylashgan madaniy meros ob'ektlari/arxeologik ob'ektlar uchun himoya	AMIBR-Q va "tasodifiy arxeologik topilmalar"protsedurasida ko'rsatilganidek.	- Loyiha kompaniyasining SS va X menejeri

T/R	ISH TURLARI	MANFAATDOR TOMONLAR	HAMKORLIKNI JALB QILISH USULLARI	VAQT VA DAVRIYLIK	MAS'UL SHAXS
	meros ob'ektlarini muhofaza qilish va saqlash	- Madaniy meros agentligi	<p>buferlarini aniqlash va o'rnatishda texnik maslahatlar va birgalikda tashrif buyurish</p> <p>- ESAT va yer osti kabel liniyalari hududida shubhali/tasdiqlangan arxeologik tasodifiy topilmalar bo'lsa, texnik maslahatlar va qo'shma ob'ektlarga tashrif buyurish.</p> <p>- Arxeologiya instituti tomonidan tayinlangan davlat arxeologi tomonidan ESAT va er osti kabel liniyalari joylashgan hududda qazish ishlarini olib borish bo'yicha ko'rsatmalarni o'tkazish.</p>		<p>- Bosh pudratchining JABM/ ijtimoiy mutaxassis</p> <p>- CHA va Arxeologiya institutining davlat arxeologlari</p>

5.6 Foydalanish jarayonida manfaatdor tomonlar bilan o'zaro hamkorlik

Loyihaning foydalanish bosqichida manfaatdor tomonlar bilan o'zaro hamkorlik loyiha kompaniyasi tomonidan amalga oshiriladi. Loyiha kompaniyasi uchun qurilish va ishga tushirish bosqichlarida eng samarali bo'lgan yondashuvlarni o'rganish orqali qurilish va ishga tushirish bosqichidan loyihaning ishlash bosqichiga silliq o'tishni ta'minlash muhimdir. Manfaatdor tomonlar bilan o'zaro ta'sir chastotasini kamaytirmaslik uchun ushbu usullarga rioya qilish kerak, chunki ular odatdagi o'zaro ta'sir jarayonlari bilan allaqachon tanish.

Jadval 5-5 Ish bosqichida MTJQR bajarish jadvali

T/R	ISH TURLARI	MANFAATDOR TOMONLAR	HAMKORLIKNI JALB QILISH USULLARI	VAQT VA DAVRIYLIK	
1	YOITR binoan tirikchilikni tiklash bo'yicha chora-tadbirlar	YOITR aniqlangan TKEYF.	YOITRga muvofiq.	Operatsiyalar davomida (YOITR dasturining davomiyligiga qarab, YOITR tugaguniga qadar (va tegishli yopiq audit))	- Loyiha kompaniyasining ijtimoiy jamoasi (masalan, Ijtimoiy mutaxassis/ SS va X menejeri va JAMB) - YOITR qo'mitasi (shu jumladan mahalliy hamjamiyat rahbarlari)
2	Qurilish/ishga tushirishdan loyihaning ishlash bosqichiga o'tish to'g'risida manfaatdor tomonlarga xabar berish.	Manfaatdor tomonlarga bevosita va bilvosita ta'sir.	Loyiha hududiga kirish joylarida va kirish yo'li bo'ylab strategik joylarda loyihaning ekspluatatsiya bosqichi boshlanganligi to'g'risida yozma xabarnomalar ko'rinishidagi rasmiy xabarlar osib qo'yiladi. Tegishli mahalliy hokimiyat organlari bilan kelishilgan holda, faoliyat va operatsion bosqichning boshlanish vaqti to'g'risidagi ma'lumotlarni o'z ichiga olgan yozma bildirishnomalar chiqariladi.	Ish boshlanishidan kamida 2 oy oldin; va Yo'l ishlarini ta'mirlash, og'ir yuklarni safarbar qilish yoki er osti kabeli bo'ylab elektr ta'minoti kabi yuqori xavfli faoliyat boshlanishidan oldin.	- Loyiha kompaniyasining ijtimoiy jamoasi (masalan, Ijtimoiy mutaxassis/ SS va X menejeri va JAMB) - Bosh pudratchining ijtimoiy jamoasi (masalan, Ijtimoiy mutaxassis/ SS va X menejeri va JAMB) - FTXK pudratchi ijtimoiy jamoasi (masalan, SS va X menejeri va boshqalar)
		Tegishli MHO, VIA va NNT.			

T/R	ISH TURLARI	MANFAATDOR TOMONLAR	HAMKORLIKNI JALB QILISH USULLARI	VAQT VA DAVRIYLIK	
2	Foydalanishga topshirish va ekspluatatsiya faoliyati, shu jumladan muddatlar va asosiy joriy va potentsial ta'sirlar bo'yicha maslahatlar to'g'risida manfaatdor tomonlarga xabar berish.	Manfaatdor tomonlarga bevosita va bilvosita ta'sir.	Yozma xabarnomalar ko'rinishidagi rasmiy e'lonlar loyiha hududidagi kirish joylarida va kirish yo'li bo'ylab strategik joylarda loyihaning ekspluatatsiya bosqichining boshlanishi haqida e'lon qilinadi. Mahalliy AMITB va BCC maslahatchisi (Juru) tomonidan yollangan vaqtinchalik JABM o'rini bosadigan loyiha kompaniyasiga yangi JABM guruhini taqdim etish uchun jamoatchilik bilan uchrashuvlar.	Ish boshlanishidan kamida 2 oy oldin; va Yo'llarni ta'mirlash, og'ir transport vositalarini safarbar qilish yoki yer osti kabeli bo'ylab elektr jihozlarini ta'mirlash kabi yuqori xavfli ishlar boshlanishidan oldin.	- Loyiha kompaniyasining ijtimoiy jamoasi (masalan, Ijtimoiy mutaxassis/ SS va X menejeri va JAMB) - Bosh pudratchining ijtimoiy jamoasi (masalan, Ijtimoiy mutaxassis/ SS va X menejeri va JAMB) - FTXK pudratchi ijtimoiy jamoasi (masalan, SS va X menejeri va boshqalar)
		Kirish yo'li va ESAT uchastkasi yaqinida yashovchi loyihadan ta'sirlangan shaxslar (ya'ni aholi va chorvadorlar).	Telefon qo'ng'iroqlari, ijtimoiy tarmoqlar/tezkor xabar almashish platformalari (masalan, Telegram) va saytlarga/uy'larga tashrif buyurish orqali e'lonlar)		- Bosh pudratchining JAMB
		Tegishli MHO, MVIA va NNT.	Tegishli MPO bilan kelishilgan holda, operatsion bosqichning faoliyati va muddatlari to'g'risida ma'lumot berish uchun yozma xabarnomalar beriladi.		- Loyiha kompaniyasining ijtimoiy jamoasi (masalan, Ijtimoiy mutaxassis/ SS va X menejeri va JAMB) - FTXK pudratchi ijtimoiy jamoasi (masalan, SS va X menejeri va boshqalar)

T/R	ISH TURLARI	MANFAATDOR TOMONLAR	HAMKORLIKNI JALB QILISH USULLARI	VAQT VA DAVRIYLIK	
		MHO; tegishli VIA (shu jumladan kommunal va favqulodda xizmat ko'rsatuvchi provayderlar); tegishli NNTlar; loyiha kreditorlari.	Tegishli davlat idoralari/hokimiyat organlariga favqulodda vaziyatlarga javob berishning amaldagi tartib-qoidalari va muayyan hodisalar yuz berganda harakatlarni muvofiqlashtirish zarurligi to'g'risida xabar beruvchi yozma bildirishnomalar. Agar kerak bo'lsa, ikki tomonlama uchrashuvlar o'tkaziladi.		
3	Favqulodda vaziyatlarga tayyorgarlik rejasi yoki mahalliy tashqi jihatlariga ta'sir qilishi mumkin bo'lgan boshqa SS, MMQ, X va AMMQ bilan bog'liq muammolar bilan bog'liq har qanday yangilanishlar va ishlab chiqishda	Loyiha maydonchalari yaqinida joylashgan aholi punktlari aholisi.	Mahalliy hokimiyat va mahalliy hamjamiyat rahbarlari bilan favqulodda vaziyatlar rejasi to'g'risida xabardor qilish va ular tomonidan yuzaga keladigan har qanday tashvishlarni hisobga olish uchun tegishli uchrashuvlar o'tkaziladi. Ushbu uchrashuvlar natijalariga ko'ra va mahalliy hokimiyat organlari bilan kelishilgan holda jamoatchilik bilan maxsus uchrashuvlar o'tkazish zarurligi to'g'risida qaror qabul qilinadi.	Ish boshlanishidan 2 oy oldin va rejaga asosiy o'zgartirishlar kiritilgan taqdirda yangilanadi.	

T/R	ISH TURLARI	MANFAATDOR TOMONLAR	HAMKORLIKNI JALB QILISH USULLARI	VAQT VA DAVRIYLIK	
		MHO; tegishli VIA (shu jumladan kommunal va favqulodda xizmat ko'rsatuvchi provayderlar); tegishli NNTlar; loyiha kreditorlari.	Tegishli davlat idoralari/hokimiyat organlariga favqulodda vaziyatlarga javob berishning amaldagi tartib-qoidalari va muayyan hodisalar yuz berganda harakatlarni muvofiqlashtirish zarurligi to'g'risida xabar beruvchi yozma bildirishnomalar. Agar kerak bo'lsa, ikki tomonlama uchrashuvlar o'tkaziladi.		
4	GZ (gender zo'ravonligi) va JEZ (jinsiy ekspluatatsiya va zo'ravonlik)/JZ (jinsiy zo'ravonlik)ning oldini olish va ularga javob berish bo'yicha ma'lumot berish	Loyiha uchastkalari yaqinida joylashgan mahalliy jamoalarning ayollari, yosh qizlari va yigirlari.	Loyiha maydonchasi yaqinida joylashgan ayollar, erkaklar va yoshlar jamoalari bilan reproduktiv xavfsizlik, jinsiy yo'l bilan yuqadigan kasalliklar, gender zo'ravonligi va GZ, JEZ va JZ holatlari haqida xabar berish zarurligi to'g'risida guruh suhbatlari o'tkaziladi.	Har yili loyihani amalga oshirish bosqichida.	<ul style="list-style-type: none"> - Loyiha kompaniyasining ijtimoiy jamoasi - FTXK pudratchi ijtimoiy jamoasi (masalan, SS va X menejeri va boshqalar)
5	Mustaqil ekologik va ijtimoiy monitoring va hisobot (shu jumladan GZ, JEZ, JZ ning oldini olish va unga javob	Loyiha kreditorlari va foyda olishga qaratilgan boshqa manfaatdor tomonlar	Loyiha kreditorlari tomonidan belgilangan tartibga solish va samaradorlik talablariga muvofiqligini baholash uchun AMIM auditi.	Har yili loyihani amalga oshirish bosqichida.	<ul style="list-style-type: none"> - Atrof-muhit va xavfsizlik masalalari bo'yicha mustaqil maslahatchi - Loyiha kompaniyasining JABM

T/R	ISH TURLARI	MANFAATDOR TOMONLAR	HAMKORLIKNI JALB QILISH USULLARI	VAQT VA DAVRIYLIK	
	berish choralari, ko'rib chiqilgan shikoyatlar soni, loyiha xodimlarining JEZ/JZ haqida xabardorligini oshirish bo'yicha treninglar va boshqalar)				- Loyihani boshqarish va texnik xizmat ko'rsatish bo'yicha pudratchining ijtimoiy guruhi (masalan, mehnatni muhofaza qilish va atrof-muhitni muhofaza qilish bo'yicha menejer va boshqalar)
6	Shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmini joriy etish	Aniqlangan barcha manfaatdor tomonlar, shu jumladan loyiha xodimlari.	Ushbu hujjat 6 bo'limida tasvirlanganidek.	Tez va samarali javobni ta'minlash uchun ish boshidan yaratilgan va butun operatsion bosqichda boshqariladi.	- Loyiha kompaniyasining ijtimoiy jamoasi (masalan, Ijtimoiy mutaxassis/ SS va X menejeri va JAMB) - Bosh pudratchining ijtimoiy jamoasi (masalan, Ijtimoiy mutaxassis/ SS va X menejeri va JAMB)
7	Loyihani amalga oshirish jarayonida AMIM ta'sirini monitoring qilish uchun AMIBR-Q va qo'shimcha rejalarni amalga oshirish.	"O'zsuvta'minot" AJ.	<ul style="list-style-type: none"> Loyiha qurilishi davomida AMIMning ichki monitoringi doirasida obyektlarda aylanib o'tish, inspeksiya va audit o'tkazish. Shikoyatlarni ko'rib chiqishning tashqi mexanizmi (ShKChM). 	<p>AMIBR-I da ta'kidlanganidek, qo'shimcha AMIM boshqaruv rejalari.</p> <p>AMIM qo'mitasi a'zolari ishtirokidagi maxsus uchrashuvlar (loyiha kompaniyasi va ekspluatatsiya va texnik xizmat ko'rsatish pudratchisi ishtirokida).</p>	<ul style="list-style-type: none"> Loyiha kompaniyasining SS va X menejeri FTXK bo'yicha pudratchi SS, MMQ, X va AMMQ / SS va X jamoasi "O'zsuvta'minot" kompaniyasining tegishli mutaxassis/muhandislari

6 SHIKOYATLARNI KO'RIB CHIQISH MEXANIZMI

Loyiha doirasidagi faoliyat (qurilish, foydalanishga topshirish va foydalanish davrida) manfaatdor tomonlar uchun yuzaga kelishi mumkin bo'lgan noqulayliklarga yoki atrof-muhit va ijtimoiy sohaga ta'siriga olib kelishi mumkin, shuning uchun ta'sirlangan tomonlarning mumkin bo'lgan shikoyatlarini o'rganish uchun shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmini yaratish zarur. Shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmining maqsadi loyihaning ekologik va ijtimoiy ko'rsatkichlari bo'yicha manfaatdor tomonlarning muammolari va shikoyatlarini qabul qilish va hal qilishga ko'maklashish tizimini yaratishdir.

Shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmi manfaatdor tomonlar bilan o'zaro munosabatlarning muhim qismidir va loyihaning atrof-muhit va ijtimoiy jihatlariga to'g'risida ma'lumot taqdim etilgan paytdan boshlab, qurilish va ekspluatatsiya davomida loyihani amalga oshirish muddati tugaguniga qadar amal qiladi. Shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmi madaniy jihatdan sezgir va hech qanday to'lovsiz mavjud bo'lgan aniq va shaffof jarayondan foydalanadi; shunday qilib, barcha manfaatdor/ta'sirlangan tomonlar shikoyat qilish imkoniyatiga ega bo'ladi.

Shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmi bo'yicha umumiy javobgarlik va hisobotlarni taqdim etish loyiha kompaniyasiga yuklatiladi. Shu bilan birga, shikoyat qurilish, ishga tushirish yoki ekspluatatsiya bosqichiga, ya'ni qurilish va ishga tushirish bosqichida Bosh pudratchisiga va foydalanish va texnik xizmat ko'rsatish operatsion bosqichda kompaniyaga tegishli bo'lishiga qarab, amalga oshirish alohida tomonlarga topshirilishi va bo'ysunishi mumkin.

6.1 Shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmining asosiy tamoyillari

Loyiha doirasida shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmi quyidagi tamoyillarga amal qiladi:

- Shikoyatlarni ko'rib chiqish jarayonining maqsadi boshida tushuntiriladi;
- Jarayon loyihaning xatarlari va ta'siriga qarab kengaytiriladi;

- Jarayon barcha manfaatdor tomonlar tomonidan shaffof va nazorat qilinadi: u yozma ravishda taqdim etiladi, e'lon qilinadi va tegishli manfaatdor tomonlarga tushuntiriladi;
- Shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmi aniq, tushunarli va ma'lumotni mahalliy tilda va agar aholi o'qiy olmasa, og'zaki ravishda taqdim etish orqali osonlik bilan foydalanish mumkin bo'lishi kerak; va/yoki yozish;
- Shikoyat va da'volar tezda hal qilinadi;
- Mexanizm shikoyat qilish bilan bog'liq hech qanday xarajatlar yoki ta'qiblarni o'z ichiga olmaydi; va
- Repressiyalarni rad etishning aniq siyosati, shikoyat bilan bog'liq holda to'plangan shaxsiy ma'lumotlarning maxfiyligi va xavfsizligini ta'minlash choralari hamda shikoyatlarni anonim tarzda topshirish imkoniyati kabi ehtiyot choralari ko'zda tutilgan.

6.2 Shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmi doirasi

Shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmi manfaatdor tomonlarning loyiha faoliyati bilan bog'liq muammolari va muammolarini baholash va hal qilish, atrof-muhitga ta'sirini kamaytirish va AMITB bo'yicha kompensatsiyalarni to'lash bo'yicha chora-tadbirlarni amalga oshirish, shuningdek loyihaning ekologik va ijtimoiy ko'rsatkichlarini baholash va hal qilish uchun mo'ljallangan.

Manfaatdor tomonlarning barcha tegishli da'volari qabul qilinadi va shikoyatlar ahamiyatsiz bo'lsa ham, tergov o'tkazilishidan oldin hech qanday qaror qabul qilinmaydi. Bunga gender zo'ravonligi, jinsiy ekspluatatsiya va zo'ravonlik, jinsiy zo'ravonlik, loyiha xodimlari va mahalliy hamjamiyat a'zolari o'rtasidagi nizolar va boshqalar haqida shikoyatlar kiradi.

Biroq, ijobiy amaliyotga muvofiq, quyidagi talablar loyiha darajasidagi mexanizmlardan tashqariga yo'naltiriladi:

- Loyihaga aniq aloqasi bo'lmagan shikoyatlar, ularning qonuniyligini baholash asosida.
- Davlat siyosati va davlat idoralari bilan bog'liq masalalar.
- Huquqni muhofaza qilish organlari va sud tizimiga o'tkaziladigan jinoiy faoliyat va zo'ravonlik shikoyatlari.

- Tijorat nizolari: tijorat masalalari shartnomaviy kelishuvlarda muhokama qilinadi va muammolar turli xil tijorat kelishuvi mexanizmlari yoki fuqarolik sudlarida hal qilinadi.

Agar shikoyatlarning birortasi ko'rib chiqish bosqichida rad etilsa, ariza beruvchiga ushbu qaror to'g'risida sabablarni asoslab beriladi.

6.3 Shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmini boshqarish bosqichlari

6.3.1 Shikoyatlarni boshqarish tartib-qoidalari to'g'risida ma'lumot berish.

"Ta'sir qilingan sub'ektlar (A)" deb tasniflangan manfaatdor tomonlarga AMITB ning dastlabki bosqichlarida ShKChM maqsadi va tuzilishi, shuningdek loyiha bilan bog'liq shikoyatlarni ko'rib chiqish jarayoni to'g'risida ma'lumot beriladi. Xususan, ta'sirlangan jamoalar va aholining zaif qatamlari uchun ShKChM amalga oshirish manfaatdor tomonlarning loyiha doirasida ShKChM mablag'laridan foydalanish huquqlari to'g'risida xabardorlikni oshiradi. ShKChM haqida ma'lumot berish uchun quyidagi usullardan foydalaniladi:

- Rasmiy maslahat xatlari/yo'zishmalar.
- Rasmiy e'lonlar.
- Jamoatchilik bilan uchrashuvlar.
- FGM va AMBS.
- AMITB bo'yicha asosiy tadqiqotlar davomida uy xo'jaliklari so'rovlari.

ShKChM, agar kerak bo'lsa, loyiha haqida ma'lumot risolalaridan foydalangan holda, loyiha ta'sir ko'rsatadigan aholi punktlarida keng targ'ib qilinadi. Ma'lumot ingliz, o'zbek va rus tillarida taqdim etiladi va quyidagilarni o'z ichiga oladi:

- Loyiha darajasidagi mexanizmlarning imkoniyatlari qanday va shikoyatchilar kompaniyaning boshqa hal qilish mexanizmlariga nisbatan shikoyat qilish mexanizmidan foydalanishdan qanday foyda olishlari mumkin?
- Kim shikoyat qilishi mumkin (ya'ni barcha manfaatdor tomonlar);

- Jamiyat a'zolari qayerda, qachon va qanday qilib shikoyat qilishlari mumkin;
- Shikoyatlarni qabul qilish va ularga javob berish uchun kim javobgardir;
- Ariza beruvchilar kompaniyadan qanday javob kutishlari mumkin, shu jumladan javob berish muddati; va
- Kompaniya tomonidan yana qanday huquqlar va himoyalar kafolatlanadi.

6.3.2 Shikoyat berish

MRJ doirasida jabrlangan sub'ektlar tomonidan og'zaki va/yoki yozma shikoyatlar berish imkoniyati mavjud. Tashqi shikoyatlar haqida xabar berish kanallariga quyidagilar kiradi:

- Umumiy maslahat forumlari (masalan, mahalliy hamjamiyat yig'ilishlari, FGM va AMBS).
- Telefon qo'ng'iroqlari.
- Elektron pochta orqali yozishmalar.
- Loyiha hududiga kirish joylarida shikoyatlar qutisi.
- Loyiha xodimlariga, jumladan JABM (Jamoatchilik bilan aloqalar bo'yicha mutaxassis), xavfsizlik xodimlari (loyihaga kirish punktlari va ofislaridagi xavfsizlik xodimlari har qanday shikoyatlardan xabardor bo'lishi va to'g'ri ishlashga o'rgatilgan bo'lishi kerak) yozma/og'zaki xabar.

Loyiha hududiga kirish joylarida, shikoyat berish qutilari joylashgan joylarda shikoyatlarni ko'rib chiqish tartibi va muddatlari to'g'risida ma'lumotlar joylashtiriladi.

Savodsiz yoki o'z da'volarini og'zaki bayon qilishni afzal ko'rganlar, shikoyatchining ma'lumotlarini yozib oladigan va shikoyatning asosiy elementlari hisobga olinganligini tasdiqlash uchun ularni ovoz chiqarib o'qiydigan tegishli JABM (jamoatchilik bilan aloqalar bo'yicha mutaxassis) (yoki AMIMguruhining boshqa vakolatli a'zolari) bilan uchrashishlari mumkin. Agar AMIM bo'limining tegishli xodimlar mavjud bo'lmasa, xavfsizlik xodimlari shikoyatni qabul qiladilar va shikoyatni rasmiy tartib orqali yozib olishlarini ta'minlaydilar.

Agar shikoyat anonim tarzda topshirilgan bo'lsa (masalan, ariza beruvchining tafsilotlari bo'lmagan xat yoki elektron pochta) yoki ariza beruvchi anonimlikni saqlashni so'rasa, u ham qabul qilinadi va ko'rib chiqiladi.

Eslatma: qurilish bosqichida JABM har oy mahalliy jamoalar rahbarlari va tuman hokimliklari bilan ShKChM maxsus axborot kanallari orqali yuborilmagan shikoyatlar yuzasidan (yoki ushbu tomonlarning tegishli bildirishnomalari bo'yicha) muloqot qiladi.

Aholining shikoyatlarini yuborish uchun odatiy (yoki an'anaviy) platformalar mahalliy hamjamiyat rahbarlari va tuman hokimliklari a'zolari bilan yozma va og'zaki muloqotni o'z ichiga olishi mumkin (shu jumladan jamoat yig'ilishlarida va ijtimoiy tarmoqlarda ko'tarilgan shikoyatlar).

Loyihaning JABM (jamoatchilik bilan aloqalar bo'yicha mutaxassisi) ushbu muqobil platformalarga kelib tushgan har qanday shikoyatlarni muntazam ravishda kuzatib boradi va ularni tashqi ShKChM qoidalariga muvofiq hal qilish choralarini ko'rish uchun shikoyatlar jurnalida qayd etadi.

6.3.3 Shikoyatlarni kuzatish

Yuqoridagi axborot kanallari orqali shikoyatlar kelib tushgandan so'ng, ko'tarilgan muammolar yoki muammolarni ochiq qoldirmaslik uchun barcha shikoyatlar to'g'ri tekshirilishini ta'minlash uchun quyidagi qadamlar qo'yiladi.

- Shikoyatni jurnallarda ro'yxatdan o'tkazish (masalan, ichki/ishchi va tashqi shikoyat jurnallari). Jurnalda quyidagi ma'lumotlar bo'ladi:
 - Shikoyat tafsilotlari
 - Shikoyatlarni hal qilish uchun mas'ul bo'lgan xodimlarning ismi/bo'limlarning nomlari
 - Shikoyatlarni ko'rib chiqish jarayonini kuzatish maydonlari (olingan sana, holat, natija sanasi)

- Ariza beruvchiga berilgan javob
- Bunday shikoyatlarning takrorlanishiga yo'l qo'ymaslik uchun qilingan tuzatish va profilaktika choralari.
- Shikoyatlarni ro'yxatdan o'tkazish shikoyatning raqami va unga javob berish muddatlari ko'rsatilgan holda rasmiy tasdiqnomani yuborish yo'li bilan ariza beruvchiga berilgan shikoyatni ko'rib chiqish jarayoni to'g'risida xabardor qilish uchun eng qisqa vaqt ichida (qabul qilingan paytdan e'tiboran bir haftadan kechiktirmay) tasdiqlanadi.
- Ko'p sonli manfaatlarga va ko'p sonli jabrlanganlarga taalluqli shikoyatlar yoki jinsiy zo'ravonlik va zo'ravonlik yoki gender zo'ravonligi bilan bog'liq shikoyatlar kabi nozik shikoyatlar bo'lsa, yanada murakkab tergov zarur bo'lganda, shikoyatni olganidan keyin ikki hafta ichida ariza beruvchi shikoyatni hal qilish uchun zarur bo'lgan harakatlar va mumkin bo'lgan muddatlarni tushuntirib beradigan yangilangan ma'lumotlarni oladi; va
- Loyiha kompaniyasi birinchi tasdiqlash xatida qaysi da'volar ushbu mexanizmdan tashqarida ekanligini va aholi bunday muammolarni hal qilish uchun qanday muqobil mexanizmlardan foydalanishi mumkinligini tushuntiradi.

6.3.4 Shikoyatlarni ko'rib chiqish va tekshirish

Shikoyatlarning kelib chiqishiga qarab, ularni ko'rib chiqish uchun turli bo'limlarning ishtiroki talab qilinishi mumkin. Shikoyatlarni ko'rib chiqish uchun mas'ul bo'lgan shaxs (lar) shikoyatlarning qonuniyligini tasdiqlash jarayonini tashkil qiladi va tafsilotlarni tekshirishni tashkil qiladi.

Agar shikoyat murakkab va uni tezda hal qilib bo'lmaydigan bo'lsa, unda muammoning kuchayib ketishining oldini olish uchun batafsilroq tekshiruv o'tkazish kerak bo'lishi mumkin. Loyiha kompaniyasi mas'ul va mas'uliyatli tomon bo'lib qoladi, garchi qurilish bosqichida tekshiruvlar va shikoyatlar Bosh pudratchiga topshirilishi mumkin. Shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmi "xarajatlar etishmasligi" tamoyiliga muvofiq bo'lishi kerak. Agar tergov guruhi kompaniya ichida tuzilgan bo'lsa, unda potentsial manfaatlar to'qnashuvi, malaka, gender tarkibi va byudjet kabi masalalar hisobga olinadi. Zarur bo'lganda, murojaat etuvchilar bilan uchrashuvlar o'tkaziladi va joylarga tashrif buyuriladi.

Barcha shikoyatlar loyihaning mas'ul shaxslari tomonidan ular topshirilgan paytdan boshlab ikki hafta ichida ko'rib chiqiladi. Agar shikoyat shikoyatni ko'rib chiqish uchun uzoqroq vaqtni talab qilsa, shikoyatchiga kechikish va javob berishning kutilayotgan muddati haqida xabar beriladi.

Ko'p manfaatlar, jinsiy zo'ravonlik va zo'ravonlik, gender zo'ravonligi yoki jamiyatdagi mojarolar kabi nozik shikoyatlar holatlarida, uchinchi tomon tashkilotlarini qo'shma tergovga jalb qilish yoki murojaat etuvchilarni ushbu yondashuvga rozi bo'lganda mahalliy yoki milliy hokimiyat organlarining ishtirok etishiga yo'l qo'yish maqsadga muvofiq bo'lishi mumkin.

6.3.5 Shikoyatlarni hal qilish va ularga javob berish imkoniyatlari

Har xil turdagi shikoyatlarni hal qilishda qo'llaniladigan yondashuv muammoning tabiati, paydo bo'lish chastotasi va shikoyatlar soniga qarab farq qiladi. Shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmining moslashuvchanligi shikoyatlarning har bir o'ziga xos turi uchun aniq protsedurani belgilashga imkon bermaydi, balki ularni har xil turdagi shikoyatlarga mos ravishda hal qilish variantlarini taqdim etadi. Masalan, ushbu variantlar zararli faoliyatni o'zgartirish yoki to'xtatish yoki uning muddati va ko'lamini cheklashni o'z ichiga olishi mumkin (masalan, qurilish changi, shovqin yoki yo'lning shovqini bilan bog'liq), yarashishni rag'batlantirish va manfaatdor tomonlar bilan hamkorlik strategiyasini qayta ko'rib chiqish.

Shikoyatning hal etilishi shikoyatchiga yozma yoki og'zaki ravishda, shikoyatchining afzal ko'rgan shakliga qarab etkaziladi, ammo barcha hollarda kompaniya kelib tushgan shikoyatlarning yozma hisobini yuritadi. Agar shikoyat/da'vo rad etilgan bo'lsa yoki kompaniya choralar ko'rishni talab qilmasa, unda mojaroning avj olishiga yo'l qo'ymaslik uchun kompaniya vakili ariza beruvchiga kelib tushgan shikoyat va da'volarni ko'rib chiqish jarayoni natijalari to'g'risida ma'lumot berishda diplomatiya ko'rsatishi shart.

Agar da'vo qabul qilingan bo'lsa, unda kelishilgan muddat ichida muammoning taklif qilingan echimi taqdim etiladi va arizachining e'tiboriga etkaziladi. Agar shikoyatchi taklif qilingan yechimga rozi bo'lmasa, kompaniya vaziyatni qayta ko'rib chiqadi, shikoyatni ko'rib chiqish mexanizmi doirasidagi barcha muqobil variantlar o'rganilganligini ta'minlash uchun shikoyatchi bilan o'z xulosalarini muhokama qiladi va aniqlaydi. Agar shikoyatchi hali ham taklif qilingan qarordan qoniqmasa, shikoyatchi kompaniyaning shikoyat qilish mexanizmidan (tashqi mexanizm) tashqarida nizolarni hal qilish mexanizmidan foydalanishi mumkin.

Eslatma: ShKChM loyihasi boshqa mavjud shikoyat mexanizmlarini, shu jumladan huquqiy mexanizmlarni almashtirmaydi.

Agar taklif qilingan qaror barcha manfaatdor tomonlar tomonidan qabul qilingan yoki kelishilgan bo'lsa, ish yopiladi va zarur choralar ko'rilganligi to'g'risida dalillar to'planadi. Bunday dalillarga quyidagilar kiradi:

- Kollektiv kelishuvga erishish uchun da'vogar bilan uchrashuv o'tkazish yoki tasdiqlashni olish va da'voni tugatish uchun ishdagi hujjatlar bilan birga topshirish; Va
- Shikoyat va qabul qilingan qarorning to'liq yozuvini yaratish uchun fotosuratlar olish yoki boshqa hujjatli dalillarni to'plash.

Agar ariza beruvchi taklif qilingan qarorning natijalaridan qoniqmasa, unda keyingi muhokama va qayta baholash bilan bog'liq harakatlar tugatilishi va ariza beruvchining qaror natijasidan noroziligi to'g'risida xabar berganidan keyin 2 hafta ichida xabar qilinishi kerak.

6.4 Qurilish va foydalanishga topshirish bosqichida shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmi

Qurilish va foydalanishga topshirish bosqichida quyidagi tomonlar uchun shikoyatlarni ko'rib chiqishning ikkita alohida mexanizmi joriy etilishi kerak:

- Ichki tomonlar; qurilish va ishga tushirish bo'yicha xodimlar, ishchilar, loyiha xodimlari (shu jumladan subpudratchilar va tashrif buyuruvchilar); va
- Tashqi tomonlar.

Loyiha kompaniyasi mas'uliyatli va nazorat ostida qolsa-da, Bosh pudratchisi ichki va tashqi shikoyat mexanizmlarini boshqaradi. Xodimlardan biri barcha shikoyatlarni qabul qilish va ko'rib chiqish uchun javobgar bo'ladi. Shuningdek, u tegishli xodimlarni o'qitishi kerak (quyida aytib o'tilganidek). Shikoyatlarni tekshirish Bosh pudratchi tomonidan amalga oshiriladi va loyiha kompaniyasi yoki boshqa subpudratchilar bilan muvofiqlashtirishni talab qilishi mumkin. Qabul qilingan barcha shikoyatlar kelib tushgan kundan boshlab bir hafta ichida yoki shikoyatning dolzarbligiga qarab undan oldinroq ko'rib chiqiladi.

Manfaatdor tomonlar bilan o'zaro munosabatlarni boshqarish uchun mas'ul bo'lgan tayinlangan xodimga tegishli resurslar ajratiladi. Bu shaxs shikoyatlarni kuzatish va ko'rib chiqish uchun ham javobgar bo'ladi. Ushbu xodimga yordam berish uchun qo'shimcha guruh yoki mavjud guruhning

bir qismi ajratilishi mumkin; shu bilan birga, xodimlar manfaatdor tomonlar bilan ishlash tajribasiga ega bo'lishi va ular bilan o'zaro hamkorlik qilish uchun kreditorning talablarini bilishi kerak.

O'zbek, rus, xitoy va ingliz tillarida tashqi shikoyatlar berish uchun shakllar obyekt hududiga kiraverishda joylashtiriladi. Loyiha maydonchasiga kiraverishda muhrlangan va qulflangan shikoyat qutilari taqdim etiladi. AMIM menejerining aloqa ma'lumotlari saytning asosiy kirish qismidagi e'lonlar taxtasiga joylashtiriladi. Ro'yxatga olish, ko'rib chiqish, keyingi choralar ko'rish va ularga javob berish jarayoni 7.3-bo'limda tasvirlanganidek bo'ladi.

Agar tashqi shikoyatlar telefon, xatlar yoki elektron pochta orqali kelib tushsa, ular rasmiy ravishda ro'yxatdan o'tkaziladi va tegishli ravishda vakolatli vakil tomonidan ko'rib chiqiladi. Shikoyat to'g'risidagi qaror arizachining e'tiboriga qaysi xabar formatini afzal ko'rganiga qarab etkaziladi. Agar da'vo/shikoyat rad etilsa, kompaniya vakili nizo avj olishining oldini olish uchun shikoyatchini hal qilish jarayoni natijalari haqida xabardor qilishda diplomatik bo'ladi.

Kompaniya vaziyatni qayta baholaydi, ariza beruvchi va mahalliy hamjamiyat vakillari bilan to'qnashuvlar paytida hakamlilik sudi yoki nizoli guruhlarining vositachiligi uchun mas'ul bo'lgan uchrashuvni tashkil qiladi, natijalarni muhokama qilish va aniqlashtirish uchun va shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmidagi barcha muqobil variantlar o'rganilganligiga ishonch hosil qiladi.

Shikoyatni topshirish, uni tekshirish, asosiy sababni aniqlash (agar mavjud bo'lsa), tuzatish va ogohlantirish choralari va keyingi har qanday chora-tadbirlar (shu jumladan monitoring) to'g'risidagi rasmiy yozuvlar shikoyatni ko'rib chiqish formulayriga kiritiladi va hujjatlashtirilgan ma'lumotlar keyingi yoki tuzatish/yopish harakatlarining boshqa tegishli dalillari kabi saqlanadi.

Shaklda shikoyatni hal qilish bo'yicha barcha harakatlar va keyingi barcha dialoglar, shuningdek vaziyatning keyingi monitoringi yoki boshqa rejalashtirilgan harakatlar ko'rsatiladi. To'ldirilgan va imzolangan shakllar tegishli tashqi tomonlar, masalan, atrof-muhit va ijtimoiy ta'sirlar bo'yicha mustaqil auditor tomonidan tekshirish uchun mavjud bo'lgan maxsus shikoyat mexanizmi papkasida saqlanadi.

Shikoyat turi va javob darajasidan qat'i nazar, ishchilar va uchinchi shaxslar (shu jumladan ta'sirlangan jamoalar) tomonidan berilgan barcha shikoyatlar ro'yxatdan o'tkaziladi va loyiha kompaniyasi va loyiha kreditorlariga SS va X bo'yicha muntazam monitoring va hisobot berish orqali etkaziladi. Qurilish jarayonida shikoyatlarni boshqarishni kuzatish va baholash uchun o'ziga xos asosiy samaradorlik ko'rsatkichlari qo'llaniladi.

Eslatma: shaxsiy ma'lumotlar va yozuvlar himoya qilinadi va faqat shikoyatlarni hal qilish yoki tahlil qilish uchun ishlatiladi. Shaxsiy ma'lumotlar oshkor etilmaydi yoki ommaga e'lon qilinmaydi.

Favqulodda vaziyatlarda javob berishni talab qiladigan SS, MMQ, X va AMMQ muammolari maxsus favqulodda aloqa kanallari orqali mehnatni muhofaza qilish va sog'liqni saqlash rejalariga, shuningdek favqulodda vaziyatlarga tayyorgarlik va javob berish rejasiga muvofiq xabar qilinadi.

Loyihaning ishlash bosqichida shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmi qurilish va foydalanishga topshirish bosqichidagi mexanizmga o'xshash bo'ladi. Shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmi ichki va tashqi tomonlar uchun ham mavjud bo'ladi.

Qabul qilingan ichki va tashqi shikoyatlarni to'g'ri boshqarish (ro'yxatga olish, ko'rib chiqish, tekshirish va javob berish) uchun mas'ul bo'lgan xodim tayinlanadi. Ichki shikoyatlarni yuborish uchun shakllar o'zbek, rus va ingliz tillarida ob'ektning asosiy nuqtalarida mavjud bo'ladi va har bir ob'ektga shikoyat qilish uchun muhrlangan va qulflangan pochta qutisi o'rnatiladi. Pochta qutisi muntazam ravishda tekshiriladi.

O'zbek, rus va ingliz tillarida tashqi shikoyatlar berish uchun shakllar obyekt hududiga kiraverishda joylashtiriladi. Loyiha maydonchasiga kiraverishda muhrlangan va qulflangan shikoyat qutilari taqdim etiladi. Ro'yxatdan o'tish, ko'rib chiqish, keyingi choralar ko'rish va ularga javob berish jarayoni yuqorida tavsiflanganidek bo'ladi. Ish paytida kelib tushgan barcha shikoyatlar ro'yxatga olinadi va kamida 5 yil davomida ob'ektda saqlanadi.

Agar tashqi shikoyatlar xat yoki elektron pochta orqali kelib tushsa, ular rasmiy ravishda ro'yxatdan o'tkaziladi va tegishli ravishda vakolatli vakil tomonidan ko'rib chiqiladi. AMIM menejerining aloqa ma'lumotlari saytning asosiy kirish qismidagi e'lonlar textasiga joylashtiriladi.

Ob'ektlarda shikoyatlarni ko'rib chiqish jarayonida ishtirok etadigan va kasaba uyushmalari vakillari bilan o'z harakatlarini muvofiqlashtiradigan ishchilarning tanlangan vakillari ishlaydi.

Favqulodda vaziyatlarda javob berishni talab qiladigan SS, MMQ, X va AMMQ muammolari maxsus favqulodda aloqa kanallari orqali mehnatni muhofaza qilish va sog'liqni saqlash rejalariga, shuningdek favqulodda vaziyatlarga tayyorgarlik va javob berish rejasiga muvofiq xabar qilinadi.

6.5 Ayollar, zaif va kam ta'minlangan aholining shikoyatlarini ko'rib chiqish tartibi

Loyiha kompaniyasi va Bosh pudratchi GZJZ (gender zo'ravonligi va jinsiy zo'ravonlik) holatlari to'g'risida ma'lumot berish uchun quyidagi protseduralarni qo'llaydi:

- Mehnat shartnomasi doirasida xodimlarga mahalliy tillarda xulq-atvor kodeksi to'g'risidagi ma'lumotlar, shu jumladan gender zo'ravonlik va jinsiy zo'ravonlik harakatlarini sodir etgan shaxslarga nisbatan ma'lumot berish, tergov o'tkazish, ishdan bo'shatish va intizomiy jazo choralari to'g'risidagi qoidalar taqdim etiladi.
- Loyiha kompaniyasi va Bosh pudratchi xodimlarni mahalliy hamjamiyat a'zolari va ularning hamkasblariga, ayniqsa ayollarga nisbatan gender zo'ravonligi va jinsiy zo'ravonlik haqida majburiy va muntazam ravishda o'qitish va xabardorlikni oshirish hamda bunday holatlar haqida xabar berish uchun shikoyat mexanizmi mavjudligini ta'minlaydi.
- Xodimlar jinsiy zo'ravonlik va gender zo'ravonligi jinoiy javobgarlikka tortiladigan va qonun bilan jazolanadigan qonunlar va qoidalar bilan tanishadilar.
- SS, MMQ, X va AMMQ jamoalarida ayollarning muvozanatli vakilligini ta'minlash, ular ayol ishchilarga osonlikcha munosabatda bo'lishadi va ular bilan umumiy til topishadi.
- Xodimlar va qabul qiluvchi jamoat vakillari tomonidan jinsiy zo'ravonlik to'g'risida anonim shikoyatlar berish va ariza beruvchilarning maxfiyligini ta'minlash uchun vositalarni ishlab chiqish.
- Loyiha kompaniyasi va Bosh pudratchi, agar ular loyiha xodimlariga tegishli bo'lsa, mezbon jamoalarda gender zo'ravonligi va jinsiy zo'ravonlik bilan bog'liq har qanday shikoyatlarni tekshirishda mahalliy hokimiyat organlari bilan yaqin hamkorlikda ishlaydi.

- EPC pudratchisi ayollar kabi zaif ishchilarga maqsadli treninglar (shu jumladan, etakchilik va qaror qabul qilish kabi hayotiy ko'nikmalar) va xabardorligini oshirishni ta'minlaydi; va
- Nazorat samaradorligini baholash uchun GZ faoliyati monitoringi tizimini ishlab chiqish.

6.5.1 Gender zo'ravonligi va jinsiy zo'ravonlik (GZJZ) haqida xabar berish

GZJZ haqida anonim hisobot berish mexanizmlari va vositalari ishlab chiqilishi kerak. Bunday hodisalar haqidagi xabarlarni rag'batlantirish uchun axborot uzatish kanallari xavfsizlik va maxfiylikni ta'minlashi kerak. Axborot kanallarida shikoyat/fikr-mulohaza qutilari, bepul telefon raqami, tayinlangan jamoat tashkiloti (masalan, NNT va boshqalar), maqsadli foydalanuvchilar guruhi yoki mahalliy ayollar tashkiloti bo'lishi kerak. Axborot kanallari bolalar va o'smirlarni yordam so'rashga undash uchun anonim va bolalar uchun qulay variantlarni o'z ichiga olishi kerak.

6.6 Shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmining aloqa ma'lumotlari

Loyiha ishtirokchilariga taklif etilayotgan loyiha bo'yicha shikoyat yoki sharh berish uchun quyidagi ma'lumotlar taqdim etiladi.

Izoh: Loyihaning qurilish bosqichi bo'yicha oldingi MTJQR da ko'rsatilgan jalb qilish usullari Loyiha kompaniyasining JABM'larini joriy qilish uchun qo'llaniladi, ular hozirda mahalliy AMTB va YOITR maslahatchisi (Juru Limited) uchun ishlaydigan JABM guruhidan manfaatdor tomonlarni jalb qilish va shikoyatlarni boshqarishni oladi, Loyiha kompaniyasining SS va X xodimlarini ta'minlash va ishga qabul qilish tugagandan so'ng.

Jadval 6-1 ShKChM bo'limi xodimlarining aloqa ma'lumotlari (loyihani rejalashtirish bosqichida)

JAMOATCHILIK BILAN ALOQALAR BO'YICHA MUTAXASSIS (JABM)	KOMPA NIYA	ALOQA MA'LUMOTLARI
Hirod Malikov	Juru Limited Kompaniyasi /5 Capitals	Elektron pochta: i.malikova@juru.org Mob.tel: +998770675550 ish telefoni: +998712020440

Oybek Rajabov	Juru Limited Kompaniyasi /5 Capitals	Elektron pochta: o.rajabov@juru.org Mob.tel: +998901177334 ish telefoni: +998712020440
Lidiya Baxova	Juru Limited Kompaniyasi /5 Capitals	Elektron pochta: l.bakhova@juru.org Mob.tel: +998910091639 ish telefoni: +998712020440

Jadval 6-2 ShKChM bo'limi xodimlarining aloqa ma'lumotlari jadvali (loyihani amalga oshirish bosqichida)

KOMPANIYA	ALOQA MA'LUMOTLARI
Loyiha tashkiloti	To'liq nomi: Loyiha kompaniyasi tomonidan ko'rsatilgan Tel:Loyiha kompaniyasi tomonidan ko'rsatilgan Elektron pochta:Loyiha kompaniyasi tomonidan ko'rsatilgan
Bosh pudratchi	To'liq nomi: Bosh pudratchi tomonidan ko'rsatilgan Tel: Bosh Pudratchi tomonidan ko'rsatilgan To'liq nomi: Bosh pudratchi tomonidan ko'rsatilgan
Operatsion va ta'mirlash kompaniyasi	To'liq nomi: Bosh pudratchi tomonidan ko'rsatilgan Tel: Bosh Pudratchi tomonidan ko'rsatilgan To'liq nomi: Bosh pudratchi tomonidan ko'rsatilgan

Loyiha kompaniyasi va Bosh pudratchi / operatsion kompaniyaning aloqa ma'lumotlari qurilish va ekspluatatsiya boshlanishidan oldin tasdiqlanadi.

6.7 Texnologik jarayon va vaqt

Jadval 6-3 shikoyatlarni ko'rib chiqish jarayoni va muddatlari

BOSQICH	MUDDATI
Shikoyatni qabul qilish/topshirish	-
Shikoyatni ro'yxatdan o'tkazish va tasdiqlash	Shikoyat berilgan kundan boshlab 7 ish kuni ichida
Shikoyatni tekshirish	Shikoyat berilgan kundan boshlab 14 ish kuni ichida*

BOSQICH	MUDDATI
Taklif etilayotgan qaror ariza beruvchining e'tiboriga etkaziladi	Shikoyat berilgan kundan boshlab 14 ish kuni ichida
Agar kerak bo'lsa, arizachining qarordan noroziligidan keyin	
Shikoyatni qayta ko'rib chiqish bo'yicha harakatlar/yangi qaror taklif qilish/shikoyatchini yakuniy qaror haqida xabardor qilish	Ariza beruvchi qabul qilingan qarordan noroziligi to'g'risida xabardor qilingan kundan boshlab 14 ish kuni ichida
Agar shikoyat ikki tomon o'rtasida hal etilmasa, vositachi jalb qilinadi, ya'ni. loyiha hududidagi madaniyat va amaliyotni tushunadigan mahalliy rahbarlar.	Ariza beruvchi qabul qilingan qarordan noroziligi to'g'risida xabardor qilingan kundan boshlab 14 ish kuni ichida
MMT(Mavjudlik manbalarini tiklash) qo'mitasi tirikchilikka ta'sir qilish bilan bog'liq shikoyatlarni suddan tashqari ko'rib chiqish uchun ishlatiladi. Eslatma: MMT qo'mitasining mo'ljallangan maqsadlari va tarkibi ushbu 7.1.5rejaning bo'limida keltirilgan	Ariza beruvchiga qabul qilingan qarordan norozilik bildirilganligi to'g'risida xabar berilgan kundan boshlab 30 ish kuni ichida.
Eslatma: Agar muayyan qiyinchiliklar tergovni kechiktirishga va kamchiliklarni bartaraf etishga olib keladigan bo'lsa, ariza beruvchiga bunday kechikishlar to'g'risida xabar beriladi va yangilangan ko'rib chiqish muddati to'g'risida ma'lumot olinadi shikoyat hal etilgunga qadar ishlarning holati to'g'risidagi ma'lumotlarning har oy yangilanishi bilan.	

6.8 Loyiha axborot markazi

Quyidagi jadvalda mahalliy aholi loyiha hujjatlariga jismoniy kirish huquqiga ega bo'lishlari uchun loyiha hududida loyiha hujjatlarini taqdim etish uchun tavsiya etilgan joylar keltirilgan.

Jadval 6-4 Loyiha hujjatlariga kirish uchun jadvallarning joylashuvi

O'ZINI O'ZI BOSHQARISH ORGANI/QISHLOQ	JOYLASHUV	ASOSLASH
Yuqori Chirchiq tumani	Bandlikka ko'maklashish markazi yoki Yuqorichirchiq tumani hokimligidagi pochta bo'limi	Mazkur bandlikka ko'maklashish markazi hududda murojaat qutilarini o'rnatish, shuningdek, mahalliy aholi uchun ma'lumot berish markazi hisoblanadi.

O'ZINI O'ZI BOSHQARISH ORGANI/QISHLOQ	JOYLASHUV	ASOSLASH
Parkent tumani	Bandlikka ko'maklashish markazi yoki Parket tumani hokimligidagi pochta bo'limi	Mazkur bandlikka ko'maklashish markazi hududda murojaat qutilarini o'rnatish, shuningdek, mahalliy aholi uchun ma'lumot berish markazi hisoblanadi.

Loyiha kompaniyasi va Bosh pudratchi taklif etilayotgan shikoyat qutilarini o'rnatish joylarining yaroqliligini aniqlash uchun mahalliy hamjamiyat rahbarlari va oqsoqollari bilan qo'shimcha maslahatlashuvlar o'tkazishi kerak. Agar kerak bo'lsa, yuqoridagi jadvalda tavsiya etilgan joylar yangilanadi. Bundan tashqari, loyiha bo'yicha ma'lumotlar va hujjatlar taklif qilingan joylarda tekshirish uchun mavjud bo'ladi, shikoyatlar esa mahalliy jamoat idoralari/markazlarida qabul qilinadi. Qabul qilingan barcha shikoyatlar ushbu 6.3 hujjatning bo'limiga muvofiq o'z vaqtida ko'rib chiqiladi.

Loyiha axborot markazlarida loyiha ma'lumotlari va SS va X hujjatlarining saqlovchilari mahallalar yetakchilari va tuman hokimligi a'zolari tomonidan tayinlanadi. MTJQR ma'lumot uchun hujjatlarni etkazib berishni tashkil qilish uchun vasiylarga va mahalliy rahbariyatga topshiriladi. Loyiha hujjatlariga oid har qanday savollar, sharhlar va shikoyatlar tashqi/uchinchi tomon shikoyatlarini ko'rib chiqish mexanizmining bir qismi sifatida qabul qilinadi va ko'rib chiqiladi.

Bundan tashqari, loyiha kompaniyasi tegishli mahalliy hokimiyat organlari bilan kelishilgan holda, loyiha xaritasi, qurilish jadvali, ShKChM bo'limining aloqa ma'lumotlari, mahalliy aholi uchun ish imkoniyatlari va boshqalarni o'z ichiga olgan loyiha to'g'risida texnik bo'lmagan ma'lumotlarni taqdim etish uchun tuman hokimliklariga kirish joyida axborot qalqonini o'rnatadi.

6.9 Trening

- Loyiha rahbariyatining vazifalariga shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmini tasdiqlash va ushbu jarayonning mavjudligi to'g'risida xabardorlikni ta'minlash kiradi. Loyiha rahbariyati, shuningdek, shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmini boshqarish uchun xodimlarni ajratishni ta'minlashi kerak.
- Ushbu xodimlar belgilangan shikoyat mexanizmi bilan to'liq tanish bo'lishi va uni samarali amalga oshirish uchun zarur majburiyatlarni bajarishi uchun ushbu hujjatdan foydalanish imkoniyatiga ega bo'lishi kerak; va
- Loyiha hududiga kirishda shikoyatlar kelib tushishi/qabul qilinishi mumkinligi sababli, ushbu jarayon bo'yicha xavfsizlik xodimlarini o'qitish va ushbu hujjatga va tegishli har qanday shakllarga, loyihaning mas'ul tomonlarining aloqa ma'lumotlariga va boshqalarga kirishni ta'minlash kerak.
- Barcha xodimlarga kirish brifingida shikoyat qilish mexanizmi mavjudligi, jumladan, gender zo'ravonligi va jinsiy zo'ravonlik holatlarida ariza berish tartibi, ariza berish tartib-qoidolari va shikoyat berish mexanizmiga kirish joyi kabi xususiyatlar haqida ma'lumot beriladi.

7 AMALGA OSHIRISH REJASI

Loyihaning MTJQR samarali ishlashi uchun boshqaruv tuzilmasini aniqlash va MTJQR majburiyatlarini bajarish uchun tegishli xodimlarni tayinlash muhimdir.

7.1 Rol va mas'uliyat

Eslatma: Quyidagi rollar loyiha kompaniyasi, Bosh pudratchi va operatsion kompaniyaning AMIM bo'yicha xodimlari, shuningdek, AMIM guruhlarida muayyan rollar va mas'uliyatlar tayinlangandan so'ng ko'rib chiqilishi kerak.

SS va X menejer va jamoatchilik bilan aloqalar bo'yicha mutaxassisning mas'uliyati quyida Loyiha kompaniyasi va Bosh pudratchi/operatsion kompaniya tomonidan tasdiqlanganidan keyin belgilanadi.

7.1.1 Ijtimoiy masalalar bo'yicha mutaxassis (Loyiha kompaniyasi)

To'liq ism	Keyinchalik ko'rsatiladi
Aloqa ma'lumotlari	Keyinchalik ko'rsatiladi

Loyiha kompaniyasida ishlaydigan ijtimoiy masalalar bo'yicha mutaxassis quyidagilar uchun javobgardir:

- Qurilish jarayonida loyiha kompaniyasi va Bosh pudratchi, shuningdek, ekspluatatsiya jarayonida loyiha kompaniyasi (va har qanday foydalanish va texnik xizmat ko'rsatish pudratchilari) bilan manfaatdor tomonlar bilan hamkorlik rejasini ishlab chiqishni nazorat qilish;
- Bosh pudratchi tomonidan yollangan JABM (jamoatchilik bilan aloqalar bo'yicha mutaxassis) bilan kelishilgan holda loyihani amalga oshirishning keyingi bosqichlarida manfaatdor tomonlar bilan hamkorlik rejasining bajarilishini nazorat qilish;

- Loyihaning qurilish bosqichi boshlanishidan oldin aholining ertlarni ajratish bilan bog'liq shikoyatlarini (qo'llanilishi tasdiqlanadi), shuningdek loyihaning keyingi ishlashi bilan bog'liq shikoyatlarni hal qilishni nazorat qilish;
- Loyihani qurish jarayonida pudratchining SSO tomonidan shikoyatlarni ko'rib chiqishni nazorat qilish.

7.1.2 SS, MMQ, X va AMMQ menejeri (Loyiha kompaniyasi)

To'liq ism	Keyinchalik ko'rsatiladi
Aloqa ma'lumotlari	Keyinchalik ko'rsatiladi

SS, MMQ, X va AMMQ bo'limi boshlig'i quyidagilar uchun javobgardir:

- Manfaaddor tomonlarning strategik maqsadlarni ishlab chiqish va ularga erishishda sherik sifatida tan olinishini ta'minlash;
- Manfaaddor tomonlar bilan ishlash bo'linmasiga samarali maslahatlashuvlar o'tkazish va manfaaddor tomonlarni jalb qilishda yordam berish;
- Xatarlarni samarali boshqarish uchun manfaaddor tomonlar bilan munosabatlar bilan bog'liq masalalar va/yoki xatarlar bo'yicha yuqori rahbariyatga maslahat berish;
- MTJQR amalga oshirish va boshqarishni qo'llab-quvvatlash;
- SS, MMQ, X va AMMQ masalalari yoki favqulodda vaziyatlarni rejalashtirish bilan bevosita bog'liq bo'lgan manfaaddor tomonlarni jalb qilish tadbirlarida ishtirok etish; va

- Favqulodda vaziyatlarni rejalashtirish, mashqlar va favqulodda vaziyatlar bo'yicha har qanday tashqi manfaatdor tomonlar bilan o'zaro aloqalar, agar kerak bo'lsa.

7.1.3 SS, MMQ, X va AMMQ menejeri (Bosh pudratchi)

To'liq ism	Keyinchalik ko'rsatiladi
Aloqa ma'lumotlari	Keyinchalik ko'rsatiladi

BBosh pudratchi qurilish va ishga tushirish bosqichida atrof - muhit va ijtimoiy masalalar bo'yicha menejerni, ish bosqichida esa loyiha kompaniyasini yollaydi/tayinlaydi. Loyiha kompaniyasining SS, MMQ, X va AMMQ bo'limi boshlig'i atrof-muhit va ijtimoiy masalalar bo'yicha menejer faoliyatini nazorat qiladi. Atrof-muhit va ijtimoiy masalalar bo'yicha menejer mas'uldir:

- Loyihaning kreditor talablariga javob berishini ta'minlash uchun MTJQRning barcha jihatlarini amalga oshirish;
- Manfaatdor tomonlarning muammolarini aniqlash va ularni hal qilish uchun tegishli choralarni ko'rish.
- MTJQR va jamoatchilik bilan aloqalar bo'yicha mutaxassis bilan o'zaro munosabatlarning mavjud usullari to'g'risida ma'lumotlarning o'z vaqtida tarqatilishini nazorat qilish;
- Loyiha xodimlarining MTJQR va shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmi (shu jumladan xavfsizlik xizmati xodimlari) bo'yicha brifingini ta'minlash, shuningdek zarur resurslar (masalan, transport vositalari, xizmat telefonlari, ofis materiallari) bilan ta'minlash;
- Manfaatdor tomonlar bilan uchrashuvlar va ma'lumotlarning to'g'ri boshqarilishini ta'minlash.
- Barcha shikoyatlarni ko'rib chiqish va hal qilishni nazorat qilish; va
- Texnik bo'lmagan xarakterdagi auditorlik hisobotlarini va agar kerak bo'lsa, to'liq hisobotlarni mustaqil davriy monitoring qilish va taqdim etishni nazorat qilish.

7.1.4 Jamoatchilik bilan aloqalar bo'yicha mutaxassis (Bosh pudratchi)

To'liq ism	Keyinchalik ko'rsatiladi
------------	--------------------------

Manfaatdor tomonlar bilan muntazam aloqada bo'lish uchun jamoatchilik bilan aloqalar bo'yicha mutaxassis yollanadi/tayinlanadi (bu rolni tayinlangan AMIM menejeri bajarishi mumkin). Jamoatchilik bilan aloqalar bo'yicha mutaxassis loyihani amalga oshirish mintaqasini yaxshi bilishi va mahalliy tilni yaxshi bilishi kerak. Jamoatchilik bilan aloqalar bo'yicha mutaxassisning vazifalariga quyidagilar kiradi:

- Aholining jamoatchilik fikrlari, hukmlari va shikoyatlarini aniqlash, xabardor qilish va ro'yxatdan o'tkazish, shuningdek ularni keyingi choralar ko'rish uchun tegishli xodimlarga topshirish;
- Taqdim etilgan shikoyatlar turini, arizachini va har bir shikoyatning holatini kuzatishga imkon beradigan shikoyatlarni kuzatish tizimini yaratish;
- Ma'lumotni manfaatdor tomonlarga nashr etish va tarqatish va materiallarni tegishli tillarga tarjima qilish;
- Kichik va oddiy savollarni hal qilish, masalan, ariza beruvchining ma'lumot olish uchun so'rovi bilan bog'liq;
- Muayyan shikoyatlarni ko'rib chiqish bo'yicha rahbariyatning boshqa a'zolaridan tushuntirish olish, masalan, loyiha kompaniyasiga (yoki loyihaning boshqa tomonlariga) ma'lum bir shikoyatning mazmuni yoki javobi to'g'risida xabar berish zarurati;
- Qabul qilingan barcha tashqi shikoyatlarni ushbu protsedurada nazarda tutilgan muddatlarda to'g'ri ro'yxatdan o'tkazish, ko'rib chiqish va qayta ishlashni ta'minlash; va
- Manfaatdor tomonlar bilan hamkorlik qilish va shikoyatlarni ko'rib chiqish majburiyatlaridagi har qanday o'zgarishlardan xabardor bo'ling.

7.1.5 MMT qo'mitasi

MMT bo'yicha idoralararo qo'mita tashkil etiladi, uning asosiy vazifalari (I) YSOITRamalga oshirish bilan bog'liq aholining shikoyatlarini hal qilishda yordam berish va (II) YSOITR olish uchun qo'shimcha (paydo bo'lgan) TKUX huquqlarining (uy xo'jaligi loyahasidan ta'sirlangan) muvofiqligini tasdiqlash (erlarni ajratish va tirikchilikni tiklash rejasi).

Qo'mita ESAT to'g'risidagi ma'lumotlar Parkent tumanidagi mahalliy aholi e'tiboriga yetkazilgandan so'ng tuziladi va ESAT va yer osti ulash kabellari ob'yektlarida qurilish ishlari boshlangan kundan boshlab bir yil davomida faoliyat yuritadi.

Qo'mita quyidagi vazifalarni bajaradi:

- MMT qo'mitasining loyiha bo'yicha YSOITR bilan bog'liq roli to'g'risida mahalliy xabardorlikni yaratish.
- Iqtisodiy ko'chish munosabati bilan YSOITR kompensatsiyasi va qo'shimcha imtiyozlar uchun arizalarni ko'rib chiqish tartibi va mezonlarini belgilash.
- Da'volarni tekshirgandan so'ng kompensatsiya to'lash muddatlarini belgilash.
- Barcha arizalarni, tekshiruvlarni hisobga olish va qo'shimcha imtiyozlar berish (ya'ni, yig'ilish bayonnomalari va boshqalar).

Qo'mita potentsial kompensatsiya da'volarini tekshirishda va baholash vaqtida aniqlanmagan barcha PD (uy xo'jaligi loyihasidan ta'sirlangan) tomonidan tirikchilikni tiklashda qo'shimcha yordam ko'rsatishda muhim rol o'ynaydi. MMT qo'mitasi tarkibiga quyidagi tomonlar kiradi:

- Mahallalarning mahalliy rahbarlari Sergeli va Kavardak.
- Parkent tumani hokimligi kadastr bo'limi vakili
- Ijtimoiy masalalar bo'yicha mutaxassis/loyiha kompaniyasining katta JABM
- TKYX saylangan vakillari

TTM qo'mitasiga a'zo bo'lgan barcha tashqi tomonlar loyiha kreditorlarining asosiy majburiy talablari va talablariga muvofiq hayotni tiklashni rejalashtirish vazifalari bo'yicha keng qamrovli kirish ta'limidan o'tadilar. Tomonlar loyiha, yerlarni olib qo'yish bilan bog'liq tirikchilikka ta'siri, tirikchilikni tiklash mexanizmlari, shuningdek, YSOITR amalga oshirish va aholining shikoyatlarini ko'rib chiqish bilan shug'ullanadigan AMIM tashkiloti bilan tanishadilar.

7.2 Monitoring va hisobot

MTJQR amalga oshirishning borishini yoki muvaffaqiyatini baholash uchun quyidagi asosiy samaradorlik ko'rsatkichlarini (ASK) hisobga olish kerak. ASK hisobi har oyda amalga oshirilishi kerak.

- Sog'liqni saqlash, xavfsizlik, ijtimoiy va ekologik vaziyat (travma, shikastlanish, kasallik va boshqalar) bilan bog'liq shikoyatlarning umumiy soni (AMIM aspektlari/mavzulari va ta'sirlangan hududlar/jamoalar bo'yicha). Ushbu hisob-kitob yopiq va kutilayotgan shikoyatlarni o'z ichiga oladi.
- Hal qilinmagan/ko'rib chiqilayotgan shikoyatlarning ulushi.
- Zaif TKUX shikoyatlarining hal qilinmagan/ko'rib chiqilayotgan ulushi.
- 3 oy va 6 oydan kam vaqt ichida hal qilinmagan shikoyatlar soni (alohida).
- Shikoyatlarni ko'rib chiqishning o'rtacha umumiy vaqti.
- JEZ, GZ, JZ va boshqalar bilan bog'liq qabul qilingan va ruxsat etilgan shikoyatlar soni.

Jadval 7 1 Qurilish bosqichi va FTXK MTJQR monitoringi va baholash uchun asosiy samaradorlik ko'rsatkichlari

T/R	ASOSIY SAMARADORLIK KO'RSATKICHLARI	MAQSADLAR	MAQSAD MUDDATI	TEKSHIRISH VOSITALARI (TV)	MONITORING VA BAHOLASHNING TEZ-TEZLIGI	JAVOBGARLIK
1	Mavzular bo'yicha mahalliy aholi salomatligi, xavfsizlik, ijtimoiy va ekologik muammolar bilan bog'liq shikoyatlarning umumiy soni	Kamaymoqda	Qurilish va foydalanish davomida	tashqi shikoyat jurnallari	Har oyda; har chorakda	<ul style="list-style-type: none"> Loyiha kompaniyasi Bosh pudratchisi (qurilish vaqtida) FTXK pudratchisi (foydalanish davomida)
2	Ko'rib chiqilayotgan/hal qilinmagan jamlangan shikoyatlarning ulushi	Berilgan shikoyatlarning 100% yopildi	Qurilish va foydalanish davomida	tashqi shikoyat jurnallari	Har oyda; har chorakda	<ul style="list-style-type: none"> Loyiha kompaniyasi Bosh pudratchisi (qurilish vaqtida) FTXK pudratchisi (foydalanish davomida)
3	3 oy va 6 oydan kam vaqt ichida hal etilmagan shikoyatlar soni (alohida)	Berilgan shikoyatlarning 100 foizi ular olingan kundan boshlab 6 oy ichida yopildi.	Qurilish va foydalanish davomida	tashqi shikoyat jurnallari	Har oyda; har chorakda	<ul style="list-style-type: none"> Loyiha kompaniyasi Bosh pudratchisi (qurilish vaqtida) FTXK pudratchisi (foydalanish davomida)
4	Shikoyatni hal qilish uchun o'rtacha umumiy vaqt	Shikoyat olingan kundan boshlab bir oydan kamroq vaqt	Qurilish va foydalanish davomida	tashqi shikoyat jurnallari	Har oyda; har chorakda	<ul style="list-style-type: none"> Loyiha kompaniyasi Bosh pudratchisi (qurilish vaqtida) FTXK pudratchisi (foydalanish davomida)

5	JEZ, JZ va GAPZ va boshqalar bo'yicha olingan va hal qilingan shikoyatlar soni.	JEZ, JZ va GAPZ bilan bog'liq shikoyatlarning 100% hal qilindi	Qurilish va foydalanish davomida	tashqi shikoyat jurnallari	Har oyda; har chorakda	<ul style="list-style-type: none"> Loyiha kompaniyasi Bosh pudratchisi (qurilish vaqtida) FTXK pudratchisi (foydalanish davomida)
6	Loyiha kreditorlariga amalga oshirilgan va hisobot qilingan choraklik va yillik MTJQR majburiyatlari foizi	100% choraklik va yillik MTJQR majburiyatlari bajarildi va loyiha kreditorlariga hisobot berildi	Qurilish va foydalanish davomida	tashqi shikoyat jurnallari	Har oyda; har chorakda, ikki yilda bir marta va yiliga (kerak bo'lganda)	<ul style="list-style-type: none"> Loyiha kompaniyasi Bosh pudratchisi (qurilish vaqtida) FTXK pudratchisi (foydalanish davomida)

Loyiha kompaniyasi har yili kamida bir marta Loyiha uchun barqarorlik/SS va X samaradorligi hisobotini chiqaradi. Ushbu hisobot Loyihani ishlab chiquvchining veb-saytida joylashtiriladi. Hisobotning qog'oz nusxalari ham Loyiha axborot markazlarida (LAM) taqdim etiladi.

8 KO'RIB CHIQISH

Bu erda ta'kidlanganidek, MTJQR-bu "jonli" hujjat bo'lib, u loyihaning butun hayoti davomida AMIBTda ma'lumotnoma sifatida ishlatiladi. Shu munosabat bilan, loyihani amalga oshirish shartlarini o'zgartirish, yangi talablar, yangi manfaatdor tomonlarning paydo bo'lishi, texnikani qayta ko'rib chiqish, o'zaro ta'sir usullarini o'zgartirish, tegishli xodimlarni o'zgartirish, shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmini o'zgartirish kabi har qanday tegishli o'zgarishlarni kiritish uchun kerak bo'lganda MTJQR yangilash zarurati mavjud va boshqalar. Shuningdek, audit natijalari yoki boshqa natijalar bilan bog'liq tuzatuvchi harakatlar doirasida MTJQR va shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmini yangilash zarur bo'lishi mumkin.

Hech bo'lmaganda, MTJQR doimiy takomillashtirishga erishish uchun har yili qayta ko'rib chiqiladi.

ILOVA A-SHIKOYAT ARIZASINING NAMUNASI

Shikoyat shakli	
Ko'rsatmalar	Iltimos, shikoyat shaklini aniq qo'l yozuvi bilan to'ldiring va uni quyidagi usullardan biri bilan yuboring: - To'g'ridan-to'g'ri atrof-muhit va ijtimoiy masalalar bo'yicha menejerga - Elektron pochta orqali: - Loyihaning asosiy kirish qismidagi pochta qutisi orqali
To'liq ism	Ism: Familiyasi: ☐ Men anonim tarzda shikoyat qilmoqchiman
Aloqa ma'lumotlari Iltimos, siz bilan qanday bog'lanishni xohlayotganingizni belgilang (pochta, telefon, elektron pochta).	☐ pochta orqali: <i>iltimos, pochta manzilini kiriting:</i> ☐ Telefon orqali: ☐ Elektron pochta orqali:
Afzal aloqa tili	☐ O'zbek ☐ Rus ☐ Uzbek
Hodisa/shikoyat tavsifi	<i>Nima bo'ldi? Bu qayerda sodir bo'ldi? Bu kim bilan sodir bo'ldi? Muammoning natijasi qanday?</i>
Hodisa/shikoyat sanasi	☐ Bir martalik voqea / shikoyat (sana...) ☐ Bir necha marta sodir bo'ldi (necha marta?) ☐ Doimiy ravishda (hozirda muammoga duch kelmoqdaman)
Muammoni hal qilish uchun nimani xohlaysiz?	
Imzo:	
Sana:	

ILOVA B-SHIKOYATLARNI RO'YXATDAN O'TKAZISH SHAKLI

№	SANA	ARIZA BERUVCHINING ISMI YOKI FAMILIYASI	ALOQA MA'LUMOTLARI	AFZAL ALOQA TILI	ISTALGAN ANONIMLIK?	MUAMMONING TAVSIFI	MAS'UL SHAXS	AMALGA OSHIRILADIGAN HARAKATLAR	AMALGA OSHIRILGAN SANA	HARAKATLAR NATIJALARI	YOPILISH SANASI	DALILLAR (AGAR MAVJUD BO'LSA)

ILOVA C LOYIHA VA SHKCHM UCHUN MA'LUMOT RISOLASI

Loyiha tavsifi

ACWA Power tashkiloti Toshkent viloyatining Yuqori Chirchiq va Parkent tumanlarida quyosh energiyasi loyihasini ishlab chiqishni rejalashtirmoqda.

Loyiha elektr energiyasi ishlab chiqarishni ko'paytirish va mintaqadagi energiya tanqisligini bartaraf etishga qaratilgan.

Loyiha qurilishi quyidagicha bo'ladi:

- ❖ **400 MVt quvvatga ega fotoelektr stansiyasi**
Stansiya Yuqori Chirchiq tumanidagi 660 gektar maydonda joylashadi, va u yerga yaqin joylashgan 220 kV kuchlanishli elektr uzatish liniyasiga ulanadi.
- ❖ **334 MVt quvvatga ega bo'lgan energiya saqlash inshooti**
Inshoot Parkent tumanidagi 17 gektar maydonda joylashgan bo'lib, mavjud elektr stansiyasiga 220 kV yer osti kabel orqali ulanadi.

Asadbek Nabiev
a.nabiev@juru.org

Iroda Malikova
i.malikova@juru.org

Pease contact us:
(+998) 71 202 04 40
grm@juru.org

**Toshkent 400 MVt
QFS va 334 MVt
EST
Loyihasi**

Kutilayotgan ta'sirlar va yumshatish choralari

- ❖ Elektr energiya manbasini ishlab chiqarish va ta'minotini oshirish.
- ❖ Malakali va yarim malakali mahalliy hamjamiyat a'zolari uchun qurilish va loyiha ishga tushgach ishga joylashtirish va kasbiy ta'lim imkoniyatlari, shuningdek, qurilish faoliyati uchun mavjud mahalliy tovarlar va xizmatlardan foydalanish.
- ❖ Jumladan chorvachilik, dehqonchilik yoki iqtisodiy faoliyat uchun ushbu hududlardan foydalangan uy xo'jaliklari har qanday zarar ko'rgan bo'lsa, uy xo'jaliklari bilan maslahatlashgan holda turmush tarzini tiklash rejasi orqali ko'rsatmalar beriladi.
- ❖ Stansiya va energiya saqlash tizimi hududidagi yovvoyi tabiat va o'simliklarga hududdan avvaldan foydalanib kelinganligi sababli juda kam ta'sir ko'rsatiladi.

- ❖ Tuproq, yer osti va yer usti suvlarining tasodifiy ifloslanishining oldini olish bo'yicha mustahkam amaliyot nazorati choralari.
- ❖ Toza va samarali quyosh energiyasi ishlab chiqarish texnologiyasi tufayli ishlab chiqarilgan energiya birligiga havo emissiyasining kamayishi.
- ❖ Xavfli materiallar, chiqindilar, chiqindi suvlarni saqlashni jiddiy nazorat qilish.
- ❖ Mahalliy qonunlarga muvofiq elektr, yong'in va yo'l harakati xavfsizligi choralari.
- ❖ Mahalliy hamjamiyat va infratuzilmaga har qanday ta'sirning oldini olish va yumshatish uchun shikoyatlarni bartaraf etish va mexanizmini yaratish orqali mahalliy hamjamiyat va hokimiyat bilan doimiy muloqotda bo'lish.

Shikoyatlarni boshqarish tizimi

- ***Loyiha bilan bog'liq muammo yoki shikoyatlari ushbu sahifada ko'rsatilgan aloqa telefonlari orqali murojaat etishlari mumkin.***
- ***Shikoyat topshirilgandan keyin 1 hafta ichida tekshiruv ishlari olib borilgandan so'ng 2 hafta ichida ish rejasi orqali javoblari taqdim etiladi.***
- ***Zarur hollarda mahalliy rahbarlar tomonidan boglanib beriladi.***
- ***Tizim bepul, qo'rqitish va manipulyatsiyadan holis, shikoyatlarni anonim tarzda yuborish mumkin.***

Asadbek Nabiev
(+998) 91 101 27 79
a.nabiev@juru.org
Iroda Malikova
(+998) 77 067 55 50
i.malikova@juru.org

**Qo'shimcha ma'lumot,
fikr-mulohaza va
savolnomalar bo'yicha
biz bilan bog'laning:**

(+998) 71 202 04 40
grm@juru.org